

L'economia del bé comú

i la seva aplicabilitat a la Universitat de
Barcelona

Marta Rodríguez Tobalo

Dra. Mercè Carreras-Solanas

Grau d'Administració i Direcció d'Empreses

L'economia del bé comú i la seva aplicabilitat a la UB

Resum i paraules clau

L'economia del bé comú és una nova forma d'organització de les empreses i de l'economia on es tenen en compte les persones i el seu benestar per sobre d'altres interessos. En aquest treball es fa una introducció a l'economia del bé comú explicant els seus antecedents, les seves bases i els seus principis, realitzant una comparativa entre el model de l'economia del bé comú i el model capitalista actual.

En una segona part, s'aplica aquest model a la Universitat de Barcelona per tal d'avaluar si és viable.

Finalment, s'exposaran unes conclusions i es respondrà a les tres preguntes o hipòtesis formulades al principi del treball.

Paraules clau:

Bé comú, Economia, Cooperació, Balanç del bé comú, Alternativa, Sostenibilitat

The Economy for the Common Good and it's application to the UB.

Summary and key words

In this worksheet, we can find two very different sides; a first theoretical side, where bases and principles of the common good economy (CGE), proposed by Christian Felber, as a alternative model to capitalism, are explained; and a second and more practical study, where this model is applied to the University of Barcelona; just like this is done in real company cases, or in entities that want to be part of this model.

We've elaborated a report where all actions, that are actually being done at the University and fit with the common good economy's philosophy, are registered and monitored.

Through this process, the work's final goal is to know approximatively until which degree does the UB is an common good oriented company; answering three initial questions:

- Is the common good economy a viable model?
- Is it applicable to an entity such as the UB?
- Is the common good matrix really prepared to evaluate companies or entities applying the common good criteria?

At the end of the worksheet, the evaluation of the University of Barcelona will be exposed and some conclusions will be given concerning the previous questions.

Key Words:

Common good, Economy, Cooperation, Common Good's balance, Alternative, Sustainability

Índex

CAPITOL I INTRODUCCIÓ	3
1.0 Agraïments.....	3
1.1 Antecedents.....	4
1.2 Motivació i Objectius	5
1.3 Descripció dels capítols i metodologia	6
CAPITOL II INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ	8
2.0 Antecedents.....	8
2.1 Introducció a l'Economia del Bé Comú.....	12
2.1.1 En l'àmbit econòmic.....	12
2.1.1 En l'àmbit polític.....	14
2.1.3 En l'àmbit social.....	15
2.2 Comparació model economia del bé comú amb el sistema capitalista actual a partir dels 20 punts proposats per Christian Felber	16
2.2.1 Filosofia i Valors	16
2.2.2 Nou model econòmic	17
2.2.3 Democràcia participativa	19
2.3. Introducció al balanç o matriu del bé comú.....	22
CAPITOL III L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA	23
3.0 Aplicació dels indicadors de l'economia del bé comú a la UB.....	23
3.0.1 Fonts d'informació.....	23

3.0.2 Breu descripció de la UB	23
3.1 L'economia del bé comú a la Universitat de Barcelona	24
3.1.1 Proveïdors	24
3.1.2 Finançadors	25
3.1.3 Empleats.....	26
3.1.4 Clients.....	31
3.1.5 Àmbit social.....	34
CAPITOL IV CONCLUSIONS.....	42
4.0 Aportacions.....	42
4.1 Conclusions	42
4.2 Propostes i properes línies de recerca.....	44
CAPITOL V BIBLIOGRAFIA	45
5.0 Antecedents.....	45
5.1 L'economia del bé comú	45
5.2 La Universitat de Barcelona	47
ANNEX	48
ANNEX I Entrevistes	48
- Entrevista a Maurici Romero: Responsable de l'Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social Corporativa a la UB.	
- Entrevista a Virgínia Ferrer: Comissionada per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social.	
ANNEX II Informe de la Universitat de Barcelona.....	58

CAPITOL I INTRODUCCIÓ

1.0 Agraïments

Als meus pares, pel seu suport incondicional i pels valors que tant al meu germà com a mi ens han transmès des de petits i que són les bases d'aquest treball. Especialment al meu pare qui ha mostrat un gran interès pel treball.

A la Mercè donar-li les gràcies per ser molt més que la tutora del TFG, per ser una gran professora i millor dona.

Al consultor Ramon Morata, qui ens ha ajudat a conèixer una mica més la matriu del bé comú i la seva tasca com a consultor.

A les persones entrevistades: en Maurici Romero i la Virgínia Ferrer que amb les seves aportacions li donen un valor afegit al treball.

A totes aquelles persones que molt amablement m'han facilitat la informació necessària per a l'elaboració d'aquest treball: Jordi Miret, Àrea de compres de la UB, Agència de qualitat de la UB, RRHH de la UB, Carme Ribas.

1.1 Antecedents

L'actual forma d'economia, l'economia de mercat capitalista, ha creat un perillós escenari de crisi: bombolles immobiliàries, atur, desigualtats, crisi climàtica i d'energia, fam, crisi de consum, d'identitat i de la democràcia. Totes aquestes crisis estan relacionades entre si, tenen una arrel comú, que no és una altra que l'incentiu central del nostre sistema econòmic: l'ambició pel benefici i la competència. Aquesta motivació essencial potencia un comportament egoista i desaprensiu, permet que les relacions entre les persones fracassin i posa en perill la pau espiritual, social i ecològica.

La economía del bien común, Pròleg a la primera edició (Agost 2010)

Aquest treball neix fruit de la combinació entre el desacord amb el model actual i la convicció de que un altre economia és possible.

Quan vaig iniciar el batxillerat econòmic vaig començar a sentir la que per mi és la premissa principal sobre la qual s'estructura l'economia: 'l'objectiu de l'empresa és maximitzar beneficis', i punt, sense aclaracions o matisos que ens delimitessin com aconseguir aquesta maximització dels beneficis. Tot hi que sempre en les assignatures d'economia o administració de l'empresa hi havia reservat un petit apartat on es parla sobre 'la responsabilitat social de l'empresa' o 'les cooperatives' és tractat com quelcom secundari i no se li dóna la importància que considero que té.

Un cop acabat el batxillerat vaig entrar a la Universitat de Barcelona per a cursar ciències empresarials i tornava a sentir el mateix, 'maximitzar beneficis' 'reduir despeses', no hi estava d'acord però tampoc sabia si hi havia alternativa o més ben dit, si existia alguna alternativa viable per aquest model, que ja estava més que demostrat que no funciona correctament, almenys per a la majoria de la societat.

Va ser l'any 2010, veient un programa de televisió on va aparèixer un economista parlant de l'economia del bé comú, explicant les seves bases i exemplificant-ho amb l'empresa La Fageda quan vaig pensar: això! El que cal per arreglar aquest desastre és això! Un model en el qual els empresaris tenen beneficis, és clar, però aquests beneficis passen a una segona plana, l'important és el que envolta o neix fruit d'aquests beneficis, integració de discapacitats, qualitat de vida dins i fora del lloc de treball, igualtat entre homes i dones, cooperació amb altres empreses, respecte al medi ambient, etc.

Vaig guardar aquesta idea al meu cap fins que l'any 2012 vaig començar el grau d'ADE, a diferència de la diplomatura d'empresarials, s'havia de fer un treball fi de carrera, i tenia clar que era l'excusa perfecte per posar-me a fer recerca i aprendre més sobre l'economia del bé comú, doncs bé, aquest treball és el resultat de la meva recerca amb la qual estic aprenent moltes coses que, malauradament, no estaven als llibres de les assignatures que he cursat fins ara.

1.2 Motivació i Objectius

La meua principal motivació per a realitzar aquest treball radica en el profund desacord amb el model actual, perquè des del meu punt de vista, no només és totalment injust sinó que considero que aquest model no és viable de cap manera, ni per les persones ni pel medi ambient.

Penso que és un model que genera massa externalitats negatives, no afavoreix al benestar de la major part de la població i per tant s'hi han de buscar alternatives.

El meu principal objectiu, com he dit abans, era fer recerca, aprendre més sobre l'economia del bé comú, ja que d'ençà que en vaig sentir a parlar em va cridar molt l'atenció, per això vaig decidir fer el treball fi de grau sobre aquest tema. No volia fer un treball fi de grau de qualsevol cosa, hi volia dedicar hores, i sobretot volia aprofitar l'oportunitat de poder fer un treball sobre un tema que jo mateixa havia escollit per finalitzar la meua etapa universitària, on he crescut com a estudiant i sobretot com a persona.

Com alumne d'ADE m'he centrat en l'aplicabilitat del model d'economia del bé comú a empreses i organitzacions, per avaluar-ne diversos aspectes:

Aquest model és aplicable a empreses o organitzacions?

Aquest model és aplicable a una entitat com la Universitat de Barcelona?

La matriu del bé comú està realment preparada per avaluar empreses o entitats segons els criteris de l'economia del bé comú?

He triat l'aplicació de l'economia del bé comú a la Universitat de Barcelona, ja que considero que seria molt significatiu que una entitat tant prestigiosa fos pionera en aquesta nova manera de fer les coses, per tant, es podria dir que un dels meus objectius també seria que la Universitat de Barcelona apliques l'economia del bé comú i la difongués dins i fora de les aules.

1.3 Descripció dels capítols i metodologia

1.3.1 Descripció dels capítols

El **capítol 1** és la introducció, hi podem trobar: els agraïments a totes les persones que d'alguna manera m'han ajudat a l'elaboració del treball, els antecedents, on s'explica en quin moment i perquè vaig escollir el tema del TFG, i un apartat on s'explica la motivació i els objectius marcats a l'inici del treball.

El **capítol 2** es divideix en tres parts:

La primera part ens situa en els antecedents de l'economia del bé comú, citant autors i autores que, amb anterioritat al model de l'economia del bé comú proposat per Christian Felber, ja van parlar sobre una altra forma d'economia social o orientada al bé comú.

En aquesta primera part també trobem l'explicació dels principis o bases de l'economia del bé comú.

En la segona part trobem una comparativa entre el model capitalista actual i el model de l'economia del bé comú, aquesta comparativa s'estructura mitjançant 20 punts a partir dels quals Christian Felber resumeix les característiques més importants i significatives de l'economia del bé comú.

En la tercera part trobem l'explicació del funcionament del balanç del bé comú amb el qual es valora en quin grau les organitzacions actuen sota els paràmetres de l'economia del bé comú.

El **capítol 3** és la part més pràctica on trobem l'aplicació dels criteris de l'EBC a la Universitat de Barcelona, a partir de les memòries publicades per la pròpia universitat i amb la informació addicional obtinguda a partir de les entrevistes realitzades a en Maurici Romero Responsable de l'Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social Corporativa a la UB; la Virgínia Ferrer Comissionada per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social; i les aportacions d'en Ramon Morata consultor de la EBC.

Al **capítol 4** s'explicaran les conclusions obtingudes fruit de la realització del treball, i es donarà resposta a les hipòtesis formulades a l'inici del treball.

Al **capítol 5** es troba la bibliografia utilitzada per a la realització del treball separada per: antecedents de l'economia del bé comú, l'economia del bé comú i la Universitat de Barcelona.

1.3.2 Metodologia

La metodologia emprada per a contestar a les tres preguntes o hipòtesis formulades a l'inici del treball és la següent:

En primer lloc, es realitza un aprofundiment en el model de l'economia del bé comú mitjançant la lectura del llibre: 'la economía del bien común' de Christian Felber, també consultant la pàgina web: <http://economia-del-bien-comun.org/es> per tal de tenir una visió amplia dels principis del model i descarregar els documents necessaris i manuals explicatius sobre com aplicar aquest model.

En segon lloc, varem mirar exemples d'empreses que duen a terme aquest model d'economia del bé comú, com l'empresa Can Cet que es dedica a l'ocupació de persones discapacitades, on de forma pionera ja han implantat aquest model, i el vam fer servir de referència per aplicar el model a la UB. Per tal de fer la simulació d'aplicabilitat del model a la UB es va elaborar un informe sobre les accions que duu a terme la UB i que encaixen amb la filosofia de la EBC a partir de les memòries publicades per la UB i ampliant la informació de forma qualitativa mitjançant entrevistes i aportacions d'un consultor de la EBC.

Mitjançant aquest procediment tindrem una idea aproximada d'en quin grau la UB és una entitat orientada al bé comú i podrem contestar les tres preguntes formulades i elaborar unes conclusions.

Cal remarcar que aquest treball és una mera aproximació, ja que la UB és molt gran i a causa de la limitació de pàgines del TFG i a la necessitat de molta més informació per a elaborar un informe d'aquestes característiques el resultat és orientatiu.

CAPITOL II

INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ

2.0 Antecedents

L'economia del bé comú no es tracta de quelcom nou o revolucionari sinó que al llarg de la història diversos autors ja han fet referència a la necessitat d'articular un sistema que promulgui el bé comú, és per aquest motiu que als antecedents faré una pinzellada sobre els moviments que, des del nostre punt de vista tenen trets semblants amb el model de l'economia del bé comú proposat per Christian Felber.

Aristòtil

A la seva obra "Política" (llibre I, cap. 8 i ss.) el primer estudiós sistemàtic de l'economia ja va qualificar de "contra natura" aquella forma d'economia basada només en guanyar diners. En contraposició a ella va definir el "bé equitatiu", beneficiós per a la societat, és a dir, el bé comú (llibre III, cap. 12, 1282). Aquesta alternativa requereix per part de tots, un "bon comerç" per a fer possible el "bon viure".

Robert Owen

Durant l'any 1800, en plena revolució industrial era director d'una fàbrica amb més de 500 treballadors.

Va decidir no només pensar en les màquines, en la seva eficiència i manteniment, sinó també en els treballadors. Va establir regles sanitàries, magatzems per a què els obrers compressin amb un 20% de descompte, va construir cases dignes, portava un registre de la conducta dels seus treballadors que servia de base per als ascensos, va establir guarderies per als fills dels treballadors., etc.

Al seu assaig 'Nueva visión del mundo', ja explica la importància de dedicar-li temps i diners als treballadors en lloc de les màquines, ja que això repercutia amb un increment del benefici.

A continuació cito alguns paràgrafs del llibre d'assajos on es dirigeix a altres empresaris i els anima a seguir el seu exemple.

"Des de la introducció generalitzada de mecanismes inanimats en les fàbriques britàniques, el home con pocas excepciones, ha sido tratado como una maquina secundaria e inferior; y se ha prestado mucha más atención al perfeccionamiento de las materias primas de madera y metálicas que lo a lo que respecta al cuerpo y a la mente, presten la debida atención al tema y encontrarán que el hombre, incluso como un instrumento en la creación de la riqueza, puede mejorarse aun mucho más"

“Si dedicando tales cuidados al estado de sus maquinas inanimadas se pueden producir resultados tan beneficiosos, ¿qué no puede esperarse si dedican la misma atención a sus maquinas vitales que están mucho más perfectamente construidas?.

Quando ustedes adquirieran un adecuado conocimiento de estas, de sus curiosos mecanismos, de sus poderes de autoajuste, cuando el muelle real adecuado se aplique a sus varios movimientos, ustedes serán conscientes de su valor real i pronto se verán inducidos a dirigir sus pensamientos con mayor frecuencia de las maquinas inanimadas a las maquinas vivas; descubrirán que estas últimas pueden prepararse i dirigirse con mayor facilidad para obtener un mayor aumento de beneficio pecuniario, en tanto que podrán conseguir de ellas una gratificación mayor y sustancial”.

“Felizmente, para una naturaleza humana empobrecida y degradada, el principio por el que ahora luchamos quedará rápidamente despojado de todo el ridículo y absurdo misterio que hasta ahora lo había envuelto la ignorancia de los tiempos precedentes; y todos los complicados motivos de la buena conducta que se han multiplicado hasta el infinito quedarán reducido a un simple principio de acción que, por su evidente operatividad y suficiencia, volverá innecesario este intrincado sistema y será por fin reemplazado en todo el mundo.

*Este principio es **la felicidad de uno mismo, claramente entendida y practicada uniformemente, que solamente puede conseguirse por medio de una conducta que provoque la felicidad de la comunidad”.***

OWEN, R (1813) “Nueva visión del mundo”, editorial hacer.

L’Economía feminista

L’economía feminista també té alguns trets comuns amb l’economía del bé comú. A continuació citaré uns paràgrafs de Cristina Carrasco que trobat a dues publicacions seves anomenades: “La economía feminista: una apuesta por otra economía” i “Mujeres, sostenibilidad y deuda social” on he identificat trets comuns amb l’EBC.

*“Dentro de los enfoques alternativos que se plantean desde la economía feminista, destaca una línea de estudio que toma como punto de partida la centralidad de la vida humana, **la consecución de estándares de vida aceptables para toda la población. Perspectiva muy distinta a la de la economía neoclásica que se centra en la utilización eficiente y racional de los recursos (de mercado).** Los estándares de vida se entienden como un proceso dinámico de satisfacción de necesidades en continua adaptación de las identidades individuales y las relaciones sociales. Como un proceso continuo de expansión de lo que una persona puede ser o hacer (por ejemplo, estar saludable o participar en la vida comunitaria). Proceso que, además de la satisfacción de las necesidades biológicas y sociales, incorpora como aspecto central, la satisfacción de las necesidades emocionales y afectivas.”*

La economía feminista: una apuesta por otra economía, Cristina Carrasco 2006

“La economía se ha mantenido desligada de lo social, como si fuese algo independiente, eludiendo toda responsabilidad sobre las condiciones de vida de las personas, que continúan siendo una cuestión embarazosa para la teoría económica.”

Mujeres, sostenibilidad y deuda social, Cristina Carrasco. Universitat de Barcelona. Facultat d’Economia i Empresa. Barcelona (2009)

Martha Nussbaum i Amartya Sen

La filòsofa Marta Nussbaum i el premi Nobel d’economia a 1998 Amartya Sen també han realitzat diversos treballs sobre economia i més concretament sobre la problemàtica del sistema econòmic actual i les seves possibilitats de millora.

“La idea de calidad de vida es un concepto cardinal en la evaluación del nivel económico y social de un país, así como de sus políticas públicas y de su legislación social. Sin embargo, los indicadores comúnmente usados para medir el éxito económico, por ejemplo el ingreso per cápita, no dan sino una imagen muy imprecisa de la calidad de vida.”

Nussbaum, M i Sen, A (1993) “La calidad de vida”, Fondo de cultura económica Mèxico.

David Schweickart

És un matemàtic i filòsof dels Estats Units que proposa un sistema econòmic anomenat: **democràcia econòmica**, que comporta, entre altres coses, l’autogestió obrera de les empreses:

“Es una forma de socialismo, con sustancial propiedad social de los medios de producción, uno de cuyos rasgos esenciales lo constituye la gestión de las empresas por sus trabajadores. Pero su economía socialista es una economía de mercado, por lo menos en lo que se refiere a la asignación de los bienes ya existentes de consumo y capital (por lo tanto se excluye la planificación central). Las empresas tienen un beneficio porque compran y venden, pero este beneficio es diferente al de los capitalistas. Se computa como la diferencia entre el valor total de la facturación y los costos no salariales. El trabajo no se considera un factor de producción a la par del capital, la tierra y otros insumos, ni tampoco como una mercancía, porque el trabajador, al ingresar en la empresa, se convierte en un accionista con derecho al voto y a la participación en los beneficios. Es lo que sucede en las Cooperativas de Mondragón, donde hay un control social de la inversión, lo cual es esencial para superar la anarquía de la producción capitalista, y donde los fondos para invertir no provienen del ahorro privado (y público) a través de los mercados de capitales, que los deben atraer ofreciendo una remuneración, que es el tipo de interés, sino de un impuesto sobre los activos de capital.”

Schweickart , D. Against Capitalism (1993).

Stéfano Zamagni

Stefano Zamagni, professor d' Economia Política a la Universitat de Bolonya i al John Hopkins University, és un dels principals exponents de la corrent de pensament coneguda com a economia civil, que té molts trets en comú amb l'economia del bé comú de Christian Felber.

A continuació cito diferents llibres de Zamagni:

“Zamagni se niega a admitir que no haya más propuestas económicas que las que tienen por santo y seña el principio del individualismo axiológico, que en el mercado se convierte en la búsqueda del máximo beneficio privado, o las que apuestan por ese colectivismo que acaba ahogando a la persona. Frente a uno y otro, la economía civil hace de la persona su centro, y se propone buscar el bien de todas las personas sin exclusión. En eso justamente consiste el bien común.”

'Por una economía del bien común. Stefano Zamagni, prólogo Adela Cortina'

“En el bien común el beneficio que cada uno obtiene del hecho de formar parte de una determinada comunidad no puede separarse del beneficio que obtienen los demás. Es como decir que el interés de cada uno se realiza junto al interés de los demás, y no contra ni prescindiendo del interés de los demás ...”.

Stefano Zamagni, L'economia del bene comune, Città Nuova, Roma 2007

“Una economía de mercado adecuada para interpretar las exigencias del bienestar de una sociedad como es hoy la nuestra, debe, para progresar, poder respirar con dos pulmones: el de la economía privada y el de la economía civil. Esto significa que es más previsor y también menos dispendioso ser competitivos cooperativamente que ser conflictualmente competitivos.”

OCTUBRE 1997, Hacia una economía civil por Zamagni, Stéfano

2.1 Introducció a l'Economia del Bé Comú

L'economia del bé comú vol canviar l'objectiu i les preferències del sistema econòmic actual, i reconciliar-lo amb els valors ètics i morals presents a les nostres constitucions.

Per a dur a terme aquesta tasca vol substituir els dos eixos en els quals es sustenta l'economia actual: l'afany lucratiu i la competència per uns altres més ètics: aportació al bé comú i cooperació.

Com aconseguir aquest canvi?

Al llibre: 'La economía del bien común' de Christian Felber trobem diverses mesures que suposen una evolució amb el model actual i ens condueixen a un canvi en el model per a l'obtenció del màxim bé comú. Podem distingir tres àmbits:

2.1.1 En l'àmbit econòmic

Es desenvolupen alternatives concretes aplicables a les empreses de diferents grandàries i figures jurídiques.

Redefinir l'èxit econòmic

Actualment l'èxit econòmic es mesura amb indicadors monetaris, en l'àmbit microeconòmic el benefici financer i en l'àmbit macroeconòmic el PIB. El problema principal és que aquests dos indicadors només ens mostren valors de canvi, en cap cas ens donen informació sobre la utilitat social, és a dir, una empresa pot tenir un benefici financer molt elevat però això no ens dóna informació sobre si aquesta empresa contamina, o discrimina als seus treballadors per raons de sexe, o si fa servir mà d'obra infantil. El mateix passa amb el PIB, que un determinat país tingui un PIB molt elevat no ens dóna informació sobre si aquest país es troba en dictadura o en democràcia, si hi ha un repartiment just de la renda o per contra hi ha grans desigualtats entre la població.

Per tant, cal redefinir l'èxit econòmic, les empreses d'èxit deixen de ser aquelles amb grans beneficis, i passen a ser aquelles que maximitzin el bé comú. És per això que es passa de la formulació del balanç financer al balanç del bé comú on si es veuen representats els criteris d'utilitat social i no els monetaris.

Restricció dels usos dels beneficis

Els usos permesos pels beneficis seran els següents:

- Inversions: que proporcionin un valor social i ecològic afegit.
- Provisions per pèrdues.
- Increment del capital propi.

- Distribució als col·laboradors: sempre de forma controlada i limitada.
- Préstecs a socis: per la concessió de préstecs als col·laboradors sense interessos.

No estarà permès la distribució de dividendes entre propietaris que no treballen a l'empresa, ja que, només les persones que treballen a l'empresa poden participar dels beneficis que aquesta genera.

Fi de l'obligació de creixement

Gràcies a l'aplicació de les mesures anteriors arribem a la conclusió que el creixement il·limitat ja no és una obligació, ara les empreses busquen la seva dimensió òptima, en la qual no es maximitza el benefici, sinó les utilitats socials.

Per tant les empreses no han d'actuar unes contra les altres, es passa del model 'win-lose' al model 'win-win' i sorgeix un nou concepte: La cooperació estructural, es a dir, que les empreses s'ajudin unes a les altres, compartint coneixement, cedint comandes, etc. Aquestes accions es veuran recompensades en el balanç de bé comú, per contra les accions agressives de competència es veuran penalitzades.

Limitació desigualtats salarials

L'economia del bé comú contempla la fixació d'un sou mínim i un sou màxim per cada hora de treball. Com per exemple establir que el salari màxim per una hora de treball sigui 10 vegades el fixat pel mínim. D'aquesta manera el que treballi més hores també guanyarà més.

Així es garanteix que dins d'una mateixa empresa les diferències de sou entre els estaments més alts i més baixos tinguin una limitació legal per tal d'evitar abusos.

Democratització de les grans empreses

Les grans empreses a partir d'una determinada grandària traspassen gradualment els drets de vot i propietat als treballadors i a la comunitat. Això afectaria només a les empreses grans (per exemple a partir de 250 treballadors) que són una minoria dins del teixit empresarial però que sovint acumulen massa poder i massa influència sobre el govern. D'aquesta manera, es duu a terme la gestió conjunta i s'assegura la maximització de la utilitat social.

2.1.1 En l'àmbit polític:

Te com a objectiu canvis legals que possibilitin una vida equitativa respecte a les necessitats de tots els essers humans, essers vius i del medi ambient.

Premiar la recerca del bé comú

És just que, qui afavoreixi a la societat ha de ser recompensat per la mateixa. Per tant, com més punts del bé comú aconsegueixi una empresa, més beneficis legals obtindrà. Alguns d'aquests avantatges poden ser:

- Disminució de l'IVA
- Aranzels més baixos.
- crèdits bancaris amb condicions més favorables.
- Prioritat en la compra pública i adjudicació de contractes.
- Cooperacions amb universitats públiques en investigació.
- Ajudes directes.

Construcció d'un mercat transparent, informació completa i simètrica

Totes les empreses, independentment de la forma jurídica han de fer públics els seus balanços del bé comú, segons la seva puntuació els identificarà un color, la màxima puntuació seran mil punts (color verd) i la mínima 0 (color vermell). Aquest color identificatiu estarà present per exemple al costat del codi de barres dels productes, per tant, d'aquesta manera el consumidor amb un sol cop d'ull tindrà informació completa sobre el resultat d'aquesta empresa enfront del bé comú.

Banca democràtica

L'economia del bé comú necessita un sistema financer completament diferent de l'actual, ha d'estar orientat al bé comú i no al benefici. Per tant, la banca democràtica oferirà els següents serveis:

- Garantia il·limitada per als dipòsits d'estalvis.
- Comtes corrents gratuïtes per a tots els residents.
- Crèdits raonables per a particulars i empreses, sota les condicions de:
 - ❖ Solvència econòmica.
 - ❖ Creació de valor ecològic i social afegit mitjançant la inversió.
- Crèdits més econòmics per a l'estat i distribució de deute públic (si fos necessari).

Béns comunals moderns o democràtics

Juntament amb les empreses petites de propietat privada i les empreses grans de propietat mixta ha d'existir una tercera categoria de propietat: la propietat comú pública, és a dir, que la població controla i dirigeixi directament els sectors essencials de l'economia. Per aquest motiu es creen els béns comunals moderns, es tracta de béns que pertanyen a tots i que per tant no poden ser propietat privada com per exemple: trens, correus, universitats, serveis públics, guarderies, bancs.

2.1.3 En l' àmbit social:

L'economia del bé comú és una iniciativa de conscienciació per a una millora del sistema.

Mesurar allò que és important: la finalitat, no el mitjà

L'economia del bé comú contempla la creació d'un nou indicador per tal de mesurar paràmetres que no contempla el balanç financer de les empreses, uns bons resultats d'una empresa no ens informen sobre si aquesta empresa contamina, fabrica productes perillosos o discrimina als seus treballadors, per tant s'hauria de crear un nou indicador que mesurés allò que realment importa, el benestar de les persones i de la societat.

Canvis en el sistema educatiu

És fonamental per al aflorament de l'economia del bé comú la promoció de nous valors, la sensibilització de la consciència de l'esser humà, la pràctica de competències socials i comunicatives i el respecte a la natura.

Per això es proposa que s'imparteixin assignatures a l'escola com:

- Educació emocional.
- Educació ètica.
- Educació comunicacional.
- Educació per a la democràcia.
- Educació per a descobrir la natura.
- Coneixement del cos.

Reducció petjada ecològica

El creixement econòmic ja no és un objectiu, en canvi, si que ho és la reducció de la petjada ecològica.

Empreses i particulars es veuran incitats a mesurar la seva petjada ecològica i reduir-la fins a un nivell mundial equitatiu i sostenible.

2.2 Comparació model economia del bé comú amb el sistema capitalista actual a partir dels 20 punts proposats per Christian Felber

2.2.1 Filosofia i Valors

Economia de Bé Comú

L' economia del bé comú es basa en els mateixos valors que fan florir les nostres relacions: confiança, democràcia, cooperació, solidaritat, generositat.

Contempla canvis en el sistema educatiu per l'orientació cap al bé comú. Per tant, es necessari un canvi en els continguts, per exemple: educació emocional, ètica, comunicacional, educació per la democràcia, per descobrir la natura i pel coneixement del cos.

A l'economia del bé comú l'èxit empresarial gaudeix d'un significat molt diferent a l'actual, es demanen altres qualitats de lideratge, es busquen persones que actuïn de forma competent i amb responsabilitat social, que siguin empàtiques, que veguin en la participació una oportunitat i un benefici, i que tinguin presenten la sostenibilitat a llarg termini.

Model Capitalista Actual

L'economia capitalista es centra en l'obtenció del màxim benefici, no contempla aquests valors, sino que es basa i fomenta valors totalment oposats com per exemple: competència, egoïsme.

El sistema educatiu actual no té en compte la importància de transmetre aquests valors imprescindibles pel desenvolupament personal, sovint els continguts es canvien seguint la línia ideològica dels partits majoritaris en lloc d'afavorir l'educació en sí

El sistema actual busca els directius més competitius i "racionals amb els números" per tal d'obtenir l'objectiu principal: maximització del benefici.

2.2.2 Nou model econòmic

Economia de Bé Comú

L'èxit econòmic es mesura amb indicadors no monetaris. Es constitueix el balanç del bé comú.

Reducció de la jornada laboral fins aproximadament 30 o 33 hores setmanals, deixant temps lliure per a cuidar d'altres persones (nens, malalts, gent gran...), treball propi (desenvolupament personal, art, oci...), així com treball polític i comunitari.

Cada 10 anys treballats hi haurà un any sabàtic finançat per una renda bàsica temporal, la gent podrà fer durant aquest any el que vulgui.

Model Capitalista Actual

L'èxit econòmic es mesura amb indicadors monetaris. A nivel macro el PIB i a nivel micro el benefici empresarial. S'utilitza el balanç financer.

Amb les jornades laborals actuals de 40 hores setmanals les persones disposen de poc temps per a la realització d'altres activitats que favoreixen el benestar personal.

Actualment, aquesta iniciativa no es contempla ja que no contribueix a la obtenció del màxim benefici, però si contribueix a la felicitat de les persones i a la realització personal.

Economia de Bé Comú

A la natura se li reconeix un valor propi, per tant, no pot ser propietat privada.

Les empreses busquen el seu tamany òptim, es lliberen de l'obligació de creixement i de l'adquisició d'unes a les altres. "Viu i deixa viure".

La Unió Europea posa en marcha una zona de comerç just o zona del bé comú, en la qual s'apliquen els mateixos estàndars o s'orienten els aranzels en funció del balanç del bè comú de l'empresa productora per evitar el comerç desleal.

Creació de la banca democràtica, que serveix al bé comú i que està controlada pel poble i no per l'estat.

Reducció de la petjada ecològica: els particulars i les empreses serán incitades a mesurar la seva petjada ecològica i reduir-la a un nivel globalment sostenible i just.

Model Capitalista Actual

Actualment la falta de regulació afavoreix l'acaparament de terres i l'especulació immobiliària.

Les empreses estan obligades a créixer il·limitadament per evitar ser comprades o absorvides. "Menjar o ser menjat".

Actualment el comerç internacional no gaudeix d'aquesta regulació, per tant, les empreses per tal de ser més competitives situen les fabriques a països subdesenvolupats on exploten els seus treballadors i on les leislacions mediambientals son més

Sistema bancari altament concentrat i correlacionat a l'estat, que no afavoreix al bé comú de la societat sinó que respon al propi interès del sistema financer

El sistema capitalista es centra en l'obtenció del màxim benefici i en el creixement il·limitat sense tenir en compte la petjada ecològica que això genera.

2.2.3 Democràcia participativa

Economia de Bé Comú

Les empreses tenen un disseny win-win gràcies a buscar la mida òptima, com les empreses no volen créixer més la cooperació i la solidaritat amb altres empreses es torna més fàcil, i també es veuran recompensades al balanç del bé comú.

La democràcia representativa és complementada amb la democràcia directa i participativa. El poble ha de poder corregir als seus representants, decidir per ell mateix les lleis, modificar la constitució i controlar els sectors estratègics. En una verdadera democràcia els interessos de la ciutadania i els dels seus representants són idèntics; un requeriment previ a tot això és que el poble gaudeixi d'amplis drets de participació i control.

Els vint punts del bé comú han de madurar en un procés participatiu, el resultat serà votat per la ciutadania.

Model Capitalista Actual

Les empreses tenen un disseny win-lose aquelles empreses més competitives absorbeixen a les menys competitives creant una competència agressiva entre elles sense deixar lloc a la cooperació o la solidaritat.

Al sistema actual democràtic la ciutadania té restringit el seu dret a participar en la política a un vot cada quatre anys, si durant el mandat el poble no està d'acord amb les accions dels seus representants, no els pot corregir, ja que ja ha exercit el seu dret a vot. En cap cas podrà modificar la constitució unilateralment. Els interessos dels representats i la societat en la majoria dels casos són contraris. Els drets de participació i control sobre els representats són més aviat escassos.

S'observa un gran distanciament entre la ciutadania i els seus representants així com manca d'interacció i consens entre ells per la maximització del bé comú.

Economia de Bé Comú

Les empreses s'orienten cap al bé comú i la cooperació.

Les empreses amb un bon balanç del bé comú gaudiran d'avantatges fiscals, i com a conseqüència podran oferir els seus productes més econòmics que les empreses no-

El benefici financer és un mitjà, per tant, l'ús dels excedents està limitat a certes actuacions: préstecs sense interessos a altres empreses, repartició limitada als treballadors, amortització de préstecs, inversions (amb plusvàlua social i mediambiental).

Limitació de les desigualtats entre els ingressos salarials i la riquesa. Per exemple el salari màxim que pot percebre un treballador d'una empresa, independentment del seu càrrec serà com a màxim X vegades el salari mínim interprofessional. Limitació també per les herències i donacions.

Model Capitalista Actual

Les empreses s'orienten cap a l'obtenció del màxim benefici i la competència.

Les accions no ètiques que realitzen les empreses poden afavorir la seva competitivitat i com a conseqüència oferir productes més econòmics que les empreses ètiques.

El benefici financer és la finalitat, l'ús dels excedents no està limitat, per tant, poden repartir-se a persones externes que ni tan sols treballen a l'empresa, realitzar donacions a partits polítics, etc...

No limitació d'ingressos salarials, existint desigualtats molt significatives al conjunt de la societat. Tampoc limitació de les herències.

Economia de Bé Comú

Les grans empreses a partir d'una determinada grandària traspassen gradualment els drets de vot i propietat als treballadors i a la comunitat en aeneral.

Existència de béns comunals democràtics o "commons", empreses públiques col·lectives de sectors com l'educació, salut, serveis socials, mobilitat, l'energia i la comunicació.

Model Capitalista Actual

Existeixen grans empreses que exerceixen una influència total sobre els partits polítics i en la gestió de la economia en general (companvies elèctriaues. sector bancari).

No existència de "commons", sinó al contrari, cada cop són més comuns les privatitzacions per part del govern de sectors estratègics i d'alt interès col·lectiu com la sanitat, l'energia, la comunicació.

2.3. Introducció al balanç o matriu del bé comú

L'economia del bé comú no contempla el benefici financer com una finalitat, sinó com un mitjà per aconseguir la maximització del bé comú.

Per tant, no té sentit realitzar el balanç financer, aquests només servirà per registrar com l'empresa cobreix les seves despeses, inversions i provisions, no reflecteix l'èxit empresarial. En lloc del balanç convencional proposa l'ús del balanç de bé comú o matriu del bé comú.

En aquesta matriu podem observar que els criteris o paràmetres que té en compte per a avaluar a l'empresa son: Dignitat humana, solidaritat, sostenibilitat ecològica, justícia social, participació democràtica i transparència.

Aquests criteris els aplica a tots els nivells de l'empresa: proveïdors, finançadors, empleats,

LA MATRIZ DEL BIEN COMÚN 4.1 (2014)

ECONOMÍA DEL BIEN COMÚN
Un modelo de economía con futuro

Valor ▶ Grupo de contacto ▼	Dignidad humana	Solidaridad	Sostenibilidad ecológica	Justicia social	Participación democrática y transparencia
A) Proveedores	A1: Gestión ética de la oferta/suministros				90
B) Financiadores	B1: Gestión ética de finanzas				30
C) Empleados inclusive propietarios	C1: Calidad del puesto de trabajo e igualdad 90	C2: Reparto justo del volumen de trabajo 50	C3: Promoción del comportamiento ecológico de las personas empleadas 30	C4: Reparto justo de la renta 60	C5: Democracia interna y transparencia 90
D) Clientes / productos / servicios / otras empresas	D1: Relaciones éticas con los clientes 50	D2: Solidaridad con otras empresas 70	D3: Concepción ecológica de productos y servicios 90	D4: Concepción social de productos y servicios 30	D5: Aumento de los estándares sociales y ecológicos sectoriales 30
E) Ámbito social: región, soberanía, generaciones futuras, personas y naturaleza mundial	E1: Efecto social/ Significado del producto/ servicio 90	E2: Aportación a la comunidad 40	E3: Reducción de efectos ecológicos 70	E4: Orientación de los beneficios al bien común 60	E5: Transparencia social y participación en la toma de decisiones 30
Criterios – Negativos	Quebrantamiento de las Normas de trabajo OIT -200	Compra hostil -200	Gran impacto medioambiental a ecosistemas -200	Evasión de impuestos -200	No revelación de todas las participaciones -100

Figura 1

àmbit social. També incorpora una entrada per als criteris negatius de l'empresa.

Mitjançant l'aplicació d'aquest balanç s'obté una puntuació, que ens indicarà en quin grau l'empresa maximitza el bé comú, Segons la puntuació a l'empresa se la identificarà amb un color:

L'objectiu final és que cada producte incorpori una etiqueta amb el color corresponent a l'empresa productora per tal que el consumidor tingui coneixement d'en quin grau participa de l'economia del bé comú.

Figura 2

CAPITOL III L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

3.0 Aplicació dels indicadors de l'economia del bé comú a la UB¹.

3.0.1 Fonts d'informació

Aquest document ha estat elaborat partir de:

- La informació quantitativa obtinguda utilitzant només les dades oficials de la memòria de la Universitat de Barcelona que es poden trobar: <http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/memoria.html> o a la web www.ub.edu.
- La informació qualitativa extreta de les entrevistes realitzades. Només hem utilitzat fragments de les entrevistes que consideràvem interessants per aportar informació addicional a cada indicador, les entrevistes completes es troben a l'Annex I.
- Les aportacions del Consultor de la EBC Ramon Morata.
- Al final de cada indicador es pot trobar un apartat anomenat comentaris on fem una valoració personal segons les dades obtingudes.

La major part de la informació prové de la memòria de la UB, en cas que provingui de les entrevistes o de les aportacions al consultor està indicat.

3.0.2 Breu descripció de la UB

Dades de l'organització:

Nom de l'organització: Universitat de Barcelona

Localització de la seu principal: Gran Via de les Corts Catalanes, 585, Barcelona

Número de treballadors: 5.312 professors i investigadors, 2.412 personal d'administració i serveis.

Número d'estudiants: 63.020

¹ A causa de la limitació de pàgines per al cos del treball s'ha resumit el contingut de l'informe. El document complet es troba dins l'Annex II

Any del balanç: 2012

Pàgina web: www.ub.edu

Missió, Visió i Valors

La Universitat de Barcelona és una institució de dret públic compromesa amb l'entorn, la missió de la qual és prestar el servei públic (de qualitat) de l'ensenyament superior principalment per mitjà de l'estudi, la docència, la recerca i una gestió eficaç de la transferència del coneixement.

Els valors de la Universitat de Barcelona emanen dels principis recollits en l'Estatut compartits per tota la comunitat universitària: llibertat, democràcia, justícia, igualtat i solidaritat.

Participem d'uns valors i una cultura de responsabilitat que comença per l'autonomia universitària i s'estén fins a la llibertat acadèmica, la tolerància i el diàleg, la diligència i professionalitat en les actuacions, l'excel·lència, la implicació i debat en els canvis i en els reptes universitaris, la innovació i cerca del coneixement, la transparència informativa i de rendició de comptes, la utilització eficient dels recursos públics i uns alts estàndards ètics i de conducta.

3.1 L'economia del bé comú a la Universitat de Barcelona

3.1.1 Proveïdors

1. Descripció del criteri

Aquest indicador valora si l'empresa contracta a proveïdors que serveixen al bé comú, és a dir, si són de proximitat, si respecten el medi ambient, si tenen un codi ètic en les relacions entre les parts i amb els seus treballadors.

La compra ètica i sostenible és aquella que es porta a terme tenint en compte la minimització de l'impacte mediambiental, la prioritització de la cooperació versus la competitivitat, i la minimització dels riscos de productes i serveis que s'adquireixen cap a la societat. (*Aportació consultor EBC*).

2. Bones practiques i limitacions detectades

"S'està elaborant les instruccions internes per a la contractació administrativa amb criteris socials que posteriorment haurà de ser aprovat." (Entrevista M.Romero)

- Tot el paper consumit a la UB es troba certificat d'alguna o altre forma. La certificació més present és 'l'ecolabel', amb el prop del 90% del paper consumit.

3. Comentaris

Tal com ens ha explicat en Maurici s'està elaborant unes instruccions per a la contractació amb criteris socials, per tant podem afirmar que la UB té voluntat de posar en pràctica accions per a l'orientació ètica de la gestió dels subministraments.

3.1.2 Finançadors

1. Descripció del criteri

La gestió ètica de finances té en compte si l'entitat bancària on demana crèdits l'empresa i ingressa els diners està orientada a les finances ètiques. Les necessitats financeres en l'Economia del bé comú, és un mitjà perquè les organitzacions puguin desenvolupar les seves activitats, es mesura a les organitzacions per la seva contribució al bé comú, no pels seus resultats financers. (Aportació consultor EBC).

2. Bones practiques i limitacions detectades

"No, no fa servir cap banca ètica. Ja que el volum de la UB és molt gran i les banques ètiques encara són massa petites per a gestionar un volum tan gran com el de la UB." (Entrevista M.Romero)

- L'oficina de control intern, riscos i responsabilitat social, mitjançant la figura d'un interventor en l'àmbit economicofinancer permet gestionar amb més rigor els recursos de la Universitat i introduir el concepte de transparència informativa respecte a els resultats aconseguits en els àmbits econòmic, social i mediambiental.

3. Comentaris

Gràcies a l'aportació d'en Maurici sabem que la UB ha mostrat interès per a contractar una banca ètica, encara que no ho hagi pogut dur a terme pel gran volum que suposa una entitat com la UB, s'ha demostrat preocupació per una gestió més ètica de les finances.

3.1.3 Empleats

1. Descripció del criteri

Les organitzacions orientades al bé comú vetllen per la salut física i psíquica del treballadors i promouen les accions necessàries per facilitar un equilibri adequat entre les àrees laboral, familiar i personal. També promouen la igualtat d'oportunitats, la diversitat i el respecte als drets humans fonamentals, erradicant qualsevol forma de discriminació en la contractació, el tracte o la promoció.

En aquest indicador es valora les condicions del lloc de treball, l'horari, l'espai, les activitats per cohesionar i motivar els treballadors, les mesures per evitar conductes discriminatòries, la igualtat que hi ha entre homes i dones, la consideració de les opinions i suggeriments dels treballadors. *(Aportació consultor EBC).*

2. Bones practiques i limitacions detectades

3.1.3.1 Compromís amb la igualtat d'oportunitats entre dones i homes

Si, considero que si hi ha igualtat entre homes i dones. (Entrevista M.Romero)

Personal docent i investigador (PDI)

	% de dones	
Total de PDI	5.312	44,9
Catedràtics d'universitat	572	21,0
Catedràtics d'escola universitària	26	57,7
Titulars d'universitat	1.300	44,0
Titulars d'escola universitària	224	56,3
Catedràtics contractats LOU	1	0,0
Professors agregats	294	47,3
Professors lectors	174	57,5
Professors col·laboradors	18	66,7
Professors col·laboradors permanents	72	64,9
Associats	1.621	49,4
Associats mèdics	471	44,8
Ajudants	58	55,9
Altres investigadors	190	46,8
Emèrits del Pla de jubilació anticipada	220	46,4
Altres	71	29,6
PDI equivalent a temps complet	3.886,9	45,0
PDI amb vinculació permanent¹	2.489	40,9

¹ Inclou PDI ordinari (catedràtics i titulars), PDI agregat, PDI col·laborador permanent i PDI catedràtic contractat LOU.

Personal d'administració i serveis (PAS)

Total de PAS	2.412
% de dones	64,7
PAS funcionari	1.040
% de dones	82,2
Grup A	58
Grup B	180
Grup C	458
Grup D	340
Grup E	4
PAS laboral	1.372
% de dones	51,5
Grup I	343
Grup II	245
Grup III	535
Grup IV	227
Eventuals	22
Ràtio PAS/PDI	0,45

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB

3.1.3.2 Qualitat del lloc de treball

- Prestacions socials i sanitàries:

Premis i baixes per jubilació concedits	Any			
	2009	2010	2011	2012
Premis de jubilació concedits per la UB (perceptors)	48	31	42	22
Baixes per jubilacions	114	154	143	124

Font: Recursos Humans

- Altres beneficis socials per als treballadors: Aportacions al Pla de pensions, Fons d'acció social (FAS), Ajuts de matrícula, Permisos per maternitat o paternitat, Indemnitzacions per invalidesa, Indemnitzacions per defunció.

Dades de beneficis socials als treballadors de la UB (perceptors)	2009	2010	2011	2012*
Pla de pensions**	7.463	7.632	0	0
Fons d'acció social***	1.216	2.407	2.496	2.285
Ajut de matrícula	1.080	1.068	1.177	1.061
Permisos de maternitat o paternitat	134	136	166	147
Indemnitzacions per invalidesa	7	4	5	1
Indemnitzacions per defunció	0	2	4	0

* Dels fons d'acció social, els ajuts de matrícula i els premis per invalidesa i defunció durant l'any 2012 només s'han tramitat els ajuts corresponents a fets anteriors a l'entrada en vigor de la nova normativa.

** La Llei 1/2012, de 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, en l'article 32 estableix que: «En l'exercici del 2012 no es faran aportacions a plans de pensions d'ocupació o contractes d'assegurança col·lectiva que incloguin la cobertura de la contingència de jubilació».

*** A diferència dels altres casos que es refereixen al nombre de perceptors, el fons d'acció social es refereix al nombre d'ajuts.

Font: Recursos Humans

- Assumptes de salut i seguretat coberts en acords formals amb sindicats

Objecte	Contingut
Acords formals amb sindicats en l'àmbit de la seguretat i la salut	<p>La Llei de prevenció de riscos laborals en l'article 18 estableix l'obligatorietat d'informar, consultar i fer participis els treballadors en el marc de totes les qüestions de seguretat i salut en el treball, a través dels seus representants. Això es fa en el marc del Comitè de Seguretat i Salut on estan representats de forma paritària els representants institucionals i els dels treballadors</p> <p>Qualsevol tema relatiu a la seguretat i salut laborals que hagi de tractar-se, sigui obligatori o no per llei, es porta a terme al Comitè de Seguretat i Salut i, si escau, es pren l'acord corresponent. A títol d'exemple, el Pla de prevenció de la UB preveu que l'OSSMA estableixi un Pla d'objectius anuals que ha d'aprovar el comitè. En aquest pla s'inclouen: temes relacionats amb plans d'autoprotecció, avaluacions de risc, formació, vigilància de la salut, seguiment dels casos relatius al protocol de gestió de riscos psicosocials, etc</p>

Altres actuacions a escala de la comunitat universitària	S'assessora els estudiants amb relació a temes diversos: fitxes de seguretat química, seguretat en processos, seguretat en activitats culturals Es duen a terme jornades formatives semestrals per als estudiants de postgrau dels centres experimentals que accedeixen als laboratoris de recerca Es duen a terme puntualment cursos de formació en seguretat per a estudiants de grau
Acords o estructures per resoldre problemes	– Protocol de gestió de riscos psicosocials – Protocol de gestió de casos de sensibilitat especial

- Treballadors amb discapacitats reconegudes

	2009	2010	2011	2012*
Percentatge de PAS amb discapacitat reconeguda	2,16	2,19	2,34	2,34
Percentatge de PDI amb discapacitat reconeguda	0,74	0,72	0,71	0,73
Percentatge del total de treballadors amb alguna discapacitat reconeguda	1,18	1,17	1,20	1,18

Font: Recursos Humans

- Gabinet d'Atenció i Mediació:

	2009*	2010	2011	2012
Total de casos	7	30	24	23
Percentatge de casos tancats	100%	70%	71%	89%
PDI	1	7	6	2
PAS	6	23	18	19
Estudiants	–	–	–	2***
Dones	3	18	19**	17
Homes	4	12	8**	6
PDI dones	0	4	5	2
PAS dones	3	14	14	14
Estudiants dones	–	–	–	1
PDI homes	1	3	3	0
PAS homes	3	9	5	5
Estudiants homes	–	–	–	1

* Del mes de setembre del 2009 al desembre del 2009.

** La suma total del nombre d'usuaris que ha demanat la intervenció del Gabinet (dones i homes) és 27 i no coincideix amb el nombre de casos (24), perquè alguns els ha iniciat més d'una persona.

*** Aquests casos sempre s'han derivat al Vicerectorat d'Estudiants, ja que el Gabinet d'Atenció i Mediació no presta servei als estudiants.

Font: Gabinet d'Atenció i Mediació

3.1.3.3 Promoció del comportament ecològic dels treballadors

- Realització d'un estudi de viabilitat per a la creació d'un hort com a eina de suport docent.
- S'ha iniciat el procés d'establir, comunicar i monitoritzar bones pràctiques en sostenibilitat per al PAS i el PDI en l'activitat quotidiana.

- Actualment es troba en desenvolupament la iniciativa d'elaborar un recurs de formació en línia sobre la sostenibilitat per al PAS que s'adapti a diferents perfils del lloc de treball.

3.1.3.4 Distribució justa de la renda

“Els sous vénen marcats per llei, com a organització també està present la distribució equitativa de la feina” (Entrevista M.Romero)

- Podem observar que hi han unes diferències salarials força reduïdes entre els treballadors de la UB a jornada completa. El sou del treballador que cobra més, multiplica per cinc el sou del treballador amb la remuneració més baixa.

Diferències salarials entre els treballadors

Ràtio entre el sou mínim i el màxim*				
	2009	2010	2011	2012
PDI				
Sou màxim	5,70	5,60	5,26	5,26

* Ràtio calculada a partir de les taules salarials, en cap cas no inclouen l'import de triennis o productivitat.

Font: Recursos Humans

3.1.3.5 Democràcia interna i transparència

“Tot el sistema d'elecció tant pel rector com per al claustre es fa mitjançant votacions de vot ponderat d'alumnes, pdi i pas. Existeixen eleccions per a cobrir tots els òrgans de representació de personal i de l'alumnat.” (Entrevista M.Romero)

La Universitat de Barcelona és una institució pública, no lucrativa i governada per membres que representen quatre grups d'interès: el personal docent investigador, el personal d'administració i serveis, els estudiants i els representants de la societat catalana².

- Model de governança:
 - **Rector**³: és escollit per la comunitat universitària mitjançant l'elecció directa i el sufragi universal lliure i secret, entre el personal funcionari del cos de catedràtics d'universitat en actiu que presti serveis a la Universitat de Barcelona.

² En aquest apartat només farem referència als tres primers que consitueixen la comunitat universitària. Els representants de la societat catalana o Consell Social estan detallats a l'apartat E5: Transparència social i participació en la presa de decisions.

³ Articles 71 a 76 de l'Estatut de la UB

- **Claustre⁴**: és el màxim òrgan de representació de la comunitat universitària. És escollit pels diferents grups d'interès que integren la comunitat universitària.
- **El Consell de Govern⁵**: és l'òrgan col·legiat de govern de la universitat. Es reuneix com a mínim una vegada cada dos mesos sempre que ho sol·liciti una cinquena part dels seus membres.
- **Consell de Direcció⁶**: el rector, en l'exercici de les seves competències, és assistit per Consell de Direcció (que el rector presideix), que està format pels vicerectors, el secretari general i el gerent.
- **Juntes de facultat o d'escola universitària⁷**: Els membres són escollits entre les persones que integren els diferents grups d'interès de la comunitat universitària i adscrits a la facultat o escola.
- **Consell d'estudis**: vetllen per la coherència i la interrelació de les matèries de cada ensenyament en el marc dels plans d'estudi, així com també perquè la docència s'adapti al pla docent de l'assignatura.
- **Sindicatura de Greuges⁸**: s'encarrega de vetllar pels drets i per les llibertats de l'alumnat, del professorat, del personal investigador i del personal d'administració i serveis davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris. També ha d'exercir una activitat informativa permanent sobre el funcionament de la Universitat.

3. Comentaris

Aquest és un dels indicadors més complets, ja que disposem de molta informació a les memòries. Tal com podem observar a les dades anteriors a la UB hi ha força igualtat entre homes i dones, en l'únic càrrec on hi ha certa desigualtat és en els catedràtics d'universitat on el percentatge de dones és només d'un 20%.

A les dades anteriors podem observar una taula on apareixen les diferències salarials entre els treballadors, a primera vista podem observar que existeix una distribució justa de la renda, però aprofundint en les dades es pot observar que aquesta xifra només fa referència als treballadors a temps complet, i per tant, queden exclosos d'aquesta taula altres figures docents com els professors associats, de fet, aquests professors tenen unes taules retributives diferents que la resta i ja han mostrat el seu malestar amb les seves condicions salarials en comparació amb les d'altres docents.

⁴ Articles 54 a 59 de l'Estatut de la UB

⁵ Articles 60 a 63 de l'Estatut de la UB

⁶ Article 74 de l'Estatut de la UB

⁷ Articles 13 a 25 de l'Estatut de la UB

⁸ Article 66 de l'Estatut de la UB

Respecte a la democràcia interna i transparència, tal com ens indica en Maurici es pot considerar la UB com una entitat amb un bon nivell democràtic amb diversos òrgans de representació que faciliten el comportament democràtic dins de la UB.

3.1.4 Clients

1. Descripció del criteri

Les organitzacions orientades a la venda ètica entenen als clients com socis equivalents avantposen les seves necessitats per sobre de l'obtenció del benefici propi, desenvolupant pràctiques que afavoreixen el diàleg i l'escolta activa de les seves expectatives, per entregar productes i/o serveis de màxima qualitat, en un context de respecte a les necessitats d'altres grups d'interès i de contribució al bé comú.

Les organitzacions orientades a la venda ètica utilitzen en la comercialització dels productes i serveis, informacions, promocions o publicitat respectuosa amb la dignitat humana, la salut i la seguretat, que no siguin enganyoses, ni incitin a comportaments il·legals, perillosos i contraris als valors del bé comú.

De manera ideal, les organitzacions orientades a la venda ètica involucren els clients en els processos de disseny i creació del producte per garantir que allò que es produeix té una utilitat, un valor de suficiència i un sentit per a la societat. *(Aportació consultor EBC).*

2. Bones practiques i limitacions detectades

3.1.4.1 Solidaritat amb altres empreses

"Hi ha molts convenis de col·laboració amb altres universitats en l'àmbit d'investigació i transmissió de coneixements, de fet forma part de la funció de la UB".

(Entrevista M.Romero)

La UB es part integrant d'un col·lectiu més ampli anomenat Grup UB. D'altra banda, col·labora amb nombroses organitzacions tant en l'àmbit nacional com internacional.

- El Grup UB es configura com un grup d'entitats amb autonomia jurídica i patrimonial que, sota la direcció de la Universitat de Barcelona, actua com a motor, impuls i protecció de tots els ens instrumentals dels quals s'ha dotat.

D'altra banda, la UB aplega un conjunt de fundacions amb les quals té una vinculació social especial, ja que històricament hi ha mantingut un lligam tradicional. Són entitats amb finalitats bàsicament benèfics docents, que dediquen els recursos a promocionar beques i ajuts per a l'alumnat.

Entitats del Grup UB	Entitats de caràcter benèficodocent
Fundació Bosch i Gimpera (FBG)	Fundació Bosch i Gimpera (FBG)
Cultura Innovadora i Científica (CIC-UB)	Fundació Guasch Coranty
Fundació Parc Científic de Barcelona (PCB)	Fundació Montcelimar
Fundació Institut de Formació Contínua (IL3-UB)	Fundació Amigó Cuyàs
Fundació Josep Finestres (FJF)	
Fundació Solidaritat UB	

Font: Gabinet del Rectorat

- La UB des de el Comissionat per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social es col·labora amb diverses entitats de finançament ètic o social:

Avalis Emprèn, Avals Oinarri, Capital Risc Green Alliance, Crèdits COOP57, Crèdits TRIODOS, FINEMPRESA, FISUB, Fons OIKOCREDIT, GOTEIO, Plataforma de microdonacions GlobalGiving, Préstecs Solidaris ASCA, Programa ENISA de finançament d'empreses d'economia social, Projecte FIARE, Proyecto DONO.

3.1.4.2 Concepció ecològica de productes i serveis

Introducció progressiva de sistemes LED en obres de remodelació d'espais, Accions de sensibilització: informar periòdicament de les actuacions d'eficiència que es duguin a termes i de les previstes, Concurs fotoNAT-UB, Bicicampus.

3.1.4.3 Concepció social de productes i serveis

“Hi han moltes mesures, estan detallades a la memòria de la UB, en les quals sense estar obligat per llei son impulsades per la UB per a que ningú es quedi fora de l'educació per motius estrictament econòmics, complementant el sistema públic de beques” (Entrevista M.Romero)

La situació econòmica difícil que travessa el país, juntament amb la pujada del preu dels estudis universitaris, han incentivat que la UB prengui una sèrie de mesures per impedir que cap alumne hagi d'abandonar els estudis per raons estrictament econòmiques.

- Ajuts i accions de la Universitat de Barcelona per a facilitar l'accés a la Universitat a estudiants amb pocs recursos:

- Ajut existent per als màsters oficials:

Indicador sobre les ajudes per als màsters	2011-12
Nombre de persones beneficiàries	171 persones
Cost del total de l'ajuda per a la UB	18.861,00€

Font: Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística

- Accions engegades per al curs 2012-2013:
 1. Establir un preu del crèdit matriculat per primera vegada dels màsters universitaris equivalent a una bonificació del 28,69%.
 2. Facilitar la matrícula condicional als estudiants amb beca general i assumir inicialment fins al 40% de l'import de la matrícula.
 3. Fer-se càrrec dels imports d'ajut de la beca d'equitat (fins al 50% de l'import de la matrícula).
 4. Ampliar el fraccionament i els terminis dels pagaments sense cost addicional.
 5. Descomptar el 10% en els màsters propis, per als socis d'Alumni UB.
 6. Facilitar diferents tipus de finançament, mitjançant entitats financeres.
 7. Mantenir els acords amb empreses i institucions que ofereixen beques.
 8. Convocatòria d'ajuts per pal·liar la pujada de la matrícula universitària.

3.1.4.4 Augments dels estàndards socials i ecològics sectorials

“El codi que s’està elaborant, vol anar més enllà que els codis convencionals, vol identificar uns valors i principis propis de la UB vinculats a la responsabilitat social però també vol que darrere de cada principi hi hagi un compromís ferm de dur a terme determinades accions.” (Entrevista M.Romero)

- Codi de Responsabilitat Social de la Universitat de Barcelona:

Des de la Comissió de RS de la UB s’ha impulsat la creació d’un codi de RS. Aquest document ha de posar per escrit quina és la nostra RS com a universitat pública, com també concretar quins són els compromisos que assumim en aquest aspecte i quin serà el seguiment que farem sobre el compliment d’aquests compromisos.

3. Comentaris

Aquest indicador caldria algun tipus d'adaptació per a la universitat, ja que, les persones que utilitzen els seus serveis no són estrictament clients, sinó estudiants i per tant haurien de registrar-se per altres criteris.

Respecte a les dades aportades cal remarcar que aquest és un indicador molt complet des de el nostre punt de vista, a l'Annex II es troben explicades les accions de la UB de forma més extensa.

3.1.5 Àmbit social

1. Descripció del criteri

Les organitzacions orientades al bé comú, a més de satisfer una demanda, garanteixen que els productes/serveis que ofereixen responen a necessitats útils per a la vida i la salut (tant física com psicològica) de les persones, i ho fan d'una manera respectuosa amb el medi ambient i vetllant per la justícia social global.

En aquest indicador es valora en quin grau el producte és necessari, com afecta a la salut de les persones, quins efectes al medi comporta la seva elaboració, es a dir, si produeixen el que realment la gent necessita fent-ho de manera respectuosa amb el medi ambient i si els processos interns estan definits per contribuir en el desenvolupament sostenible. (Aportació consultor EBC).

2. Bones practiques i limitacions detectades

3.1.5.1 Aportació a la comunitat

“Tenim sinergies a través de la creació del programa de cooperativisme universitari COOP-UB; de l'organització ja per segona edició, d'un event de creació d'empreses d'emprenedoria social i cooperativa a la UB; establint convenis i acords de col·laboració amb: el Departament d'Economia Social, cooperatives i treball autònom; amb el programa d'emprenedoria social de la Generalitat de Catalunya; el programa ara-coop; La creació d'incubadores d'emprenedoria social amb l'Ajuntament de Barcelona-Barcelona Activa; Cooperatives de Treball de Catalunya; LabCoop, Coop57, Fiare, Tàndem social, el Laboratori cívic d'emprenedoria i economia socials Coboï de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat; etc. A més hi ha altres unitats com la Fundació Solidaritat UB que està avançant en accions de benefici mutu amb altres ajuntaments de l'àrea metropolitana de BCN, dins una línia d'acció social cooperativa amb l'entorn, territoris, poblacions, entre d'altres, un exemple de sinergia creada pot ser la creació d'horts urbans i agricultura social per afavorir la inserció laboral de sectors vulnerables que s'ha dut a terme amb la col·laboració de la UB i l'Ajuntament d'Esplugues.” (Entrevista V.Ferrer).

- Servei d'atenció a l'estudiant: té com a objectiu generar un espai especialitzat per atendre de manera personalitzada tant l'alumnat actual com el futur. Dins la SAE hi ha diversos programes d'integració: Programa Fem Via, Programa d'atenció a la diversitat, Programa d'atenció temporal, Programa viure i convida, accions realitzades per fer front a les barreres arquitectòniques.
- Altres aportacions: Conveni de col·laboració entre la UB, l'Hospital clínic i l'Institut Català d'Oncologia; Conveni amb l'ONG Projecte Home; El Voluntariat UB; Projecte Dret al Dret: Desenvolupament del ClinHab, Presentació de l'associació SOLCOM a Barcelona.
- Fundació solidaritat UB:
 - Projectes de cooperació al desenvolupament duts a terme en altres països: Programa de Cooperació Interuniversitària de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (Colòmbia), Creació del Centre de Formació Integral per als Joves del «Resguardo indígena de la María», Suport a la bona governança de la municipalitat de Figuiç per contribuir al desplegament de les seves polítiques públiques relatives a l'activació socioeconòmica de l'oasi de Figuiç (Marroc), Creació d'un espai de formació i difusió, tècnica superior, i investigació agrosilvopastoral sota la perspectiva d'un desenvolupament regional sostenible (Mauritània i Senegal), Tractament d'aigües residuals d'origen industrial a les províncies de Luang Ning i Hanoi (Vietnam), Projecte de creació de l'Observatori Nacional Universitari de Polítiques Públiques (Bolívia), Formació en drets humans a Israel i els territoris palestins ocupats, Projecte «Escuela de gobierno, poder y ciudadanía» a Medellín (Colòmbia).
 - Projectes d'acció social més destacats d'entre els que s'han dut a terme a Espanya: Observatori de Conflictes i Drets Humans, Programa Paula d'educació per la Pau, Tardor Solidària a la UB, Serveis d'assistència tècnica en l'àmbit de la cooperació, l'educació per la pau i l'acció social en administracions públiques; Col·laboració amb el nostre entorn proper: Tot Raval, Xicra; Social Start-up Meeting, Alumni UB, Enquestes d'opinió per a estudiants de graus i màsters universitaris,
- Programa Aprenentatge Servei (ApS):
 - Per a l'alumnat de 1r de tots els graus de la Facultat

Amics i amigues de lectura amb el Consorci d'Educació de Barcelona, Acompanyament d'infants i joves en risc amb l'AFEV Barcelona, En Plenes Facultats, Fundació Salut i Comunitat.

- Per a l'alumnat de 2n a 4t de la Facultat

Educació física i intervenció socioeducativa, Direcció General de Règim Penitenciari i Recursos de la Generalitat de Catalunya i la Federació Catalana d'Associacions de Famílies i Persones amb Problemes de Salut Mental (FECAFAMM); Promover valors en entitats esportives dedicades a la formació infantil i juvenil, Fundación Itinerarium; Educar sonrisas Fundació Soñar Despierto; Club Social, Sant Pere Claver-Fundació Serveis Socials; Intervenció educativa amb nens i joves en situació de risc social, Save the children; Reforç escolar i sortides lúdiques

de coneixement de l'entorn, Apropem-nos; Projecte Rossinyol, Fundació Servei Solidari; Classes amb persones immigrades, Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic (EICA); Reforç escolar en context multicultural, Migra Studium; Suport a l'aprenentatge, Escola Cor de Maria-Sabastida; Mentors ORI Pedagogia, Oficina Relacions Internacionals:

3.1.5.2 Reducció dels efectes ecològics

A continuació es detallen les accions que ha dut a terme la Universitat de Barcelona per a la reducció dels efectes ecològics:

- Regulació de les temperatures de consigna dels sistemes de climatització.
- A les màquines de venda automàtica de begudes i aliments han estat incorporats aspectes ecològics.
- Descens del consum d'electricitat durant l'any 2012 d'1,2% gràcies a l'aplicació de criteris de consum responsable als centres, la sensibilització de la comunitat universitària envers l'estalvi de recursos, i el tancament dels edificis una setmana a l'abril, tres setmanes a l'agost, i la darrera setmana de desembre.

	Resultats			Comentaris (tendència, objectius, etc.)	Font d'informació
	2010	2011	2012		
Electricitat (GJ)	183.560	173.327	171.225	La UB no consumeix combustibles primaris per generar energia intermèdia, raó per la qual només es proporciona informació sobre l'energia intermèdia que adquireix i consumeix	Obres i Manteniment, a partir de les factures de les empreses subministradores
Gas natural (GJ)	70.338	50.631	57.914	Es detecta un descens de consum els darrers dos anys per la conscienciació de la comunitat universitària envers un consum més responsable, per la implantació d'actuacions d'estalvi i pel tancament dels edificis en períodes de vacances (Nadal, Setmana Santa i agost)	

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

- Captació i consum d'aigua:

	Resultats			Comentaris (tendència, objectius, etc.)	Font d'informació
	2010	2011	2012		
m ³ /any	300.441	278.569	289.110	La totalitat del consum d'aigua correspon al subministrament d'aigua per empresa proveïdora Es detecta un descens de consum els darrers dos anys per la conscienciació de la comunitat universitària envers un consum més responsable, per la implantació d'actuacions d'estalvi i pel tancament dels edificis en períodes de vacances (Nadal, Setmana Santa i agost)	Obres i Manteniment, a partir de les factures de les empreses subministradores

Font: Memòria responsabilitat social UB 11-12

- Iniciatives per mitigar els impactes ambientals dels productes i serveis, i grau de reducció d'aquest impacte:

Objectiu	Acció
Controlar i seguir la gestió ambiental	Actualització dels indicadors de sostenibilitat sobre els diferents àmbits de l'activitat universitària
	Recopilació dels indicadors de seguretat, salut i sostenibilitat per a la memòria de responsabilitat social de l'any 2011
	Ompliment de l'enquesta de residus de l'INE
	Execució de les tasques de secretaria tècnica de la Comissió Delegada de Claustre
Apropar el patrimoni natural de la UB a la comunitat universitària i a la societat	Incorporació de continguts sobre el jardí de l'Edifici Històric a l'aplicació de visita virtual que desenvolupa la Unitat d'Activitats Institucionals i Protocol (→ LE1.21)
	Integració dels espais verds de la UB en l'oferta de recursos ambientals d'institucions públiques (LE1.23)
Informar sobre els criteris de sostenibilitat que s'apliquen als edificis	Disseny i instal·lació de la senyalització als accessos dels edificis amb criteris de sostenibilitat i estalvi de recursos que s'hagin aplicat (LE2.22)
Promoure la utilització de la bicicleta com a mode de transport universitari	Dotació d'aparcaments de bicicleta segurs a tots els edificis (LE3.21)
Participar en les xarxes socials existents per definir el model Residu zero	Disseny del format de comunicació per informar de les actuacions d'eficiència Participació en la junta de la Xarxa Retorna i en el fòrum català Residu zero (LE6.21)
	Coordinació, en col·laboració amb la UPC, de la Xarxa d'Universitats Residu Zero per promoure i implementar aquest model (LE6.22)
Millorar la gestió de residus	Estandardització del procediment de gestió de residus especials a la Facultat de Farmàcia (→ LE6.33)
Promoure la participació de la comunitat universitària en l'elaboració i implantació del Pla de sostenibilitat	Creació d'un lloc web del Pla de sostenibilitat, que integri un espai d'opinió virtual permanent i un sistema d'informació per compartir bones pràctiques de sostenibilitat als centres (LE7.21)
	Organització de sessions de presentació del Pla de sostenibilitat (→LE7.22)
Integrar la sostenibilitat en l'estratègia de comunicació institucional	Elaboració i difusió mensual de les fitxes d'ecoconsells via web (→LE7.31)
	Disseny i distribució de pòsters informatius per sensibilitzar envers la recollida selectiva de residus, informant els centres dels resultats assolits als seus edificis el 2011 (→LE7.31)
	Incorporació d'informació bàsica de sostenibilitat al manual d'acollida del personal (LE7.32)

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

- Iniciatives per proporcionar productes i serveis eficients en el consum d'energia o basats en energies renovables, i les reduccions en el consum d'energia com a resultat d'aquestes iniciatives

Actuació	Descripció	Estalvi energètic (kWh/any)	Estalvi econòmic (€/any)
Adequació de la il·luminació a la biblioteca de recerca de la Facultat d'Economia i Empresa	Reducció del 40% de fluorescents instal·lats a la sala de consulta per ajustar el nivell d'il·luminació artificial, que era excessiu	10.855	1.500
Adequació de la il·luminació a la biblioteca de la Facultat de Medicina	Apagada de línies de fluorescents en horari diürn, substitució de bombetes incandescentes per bombetes de baix consum en làmpades de taules de lectura, apagada de fluorescents en prestatgeries i sectorització de línies elèctriques	30.000	4.200
Implantació de tecnologia LED a l'Edifici Històric	Substitució de 34 fluorescents en zones comunes per tubs de tecnologia LED	5.930	830
Substitució de lluminàries exteriors de la Facultat de Biologia (fase 1)	S'han substituït 15 lluminàries de tipus globus amb 35 làmpades de 160 W per 13 lluminàries de tecnologia LED. De les 13 lluminàries LED, 9 són de 80 W amb reducció de flux lumínic al 50% en hores de poca activitat i 4 són de 40 W	21.495	3.009
Instal·lació de bateria de condensadors	Instal·lació d'una bateria de condensadors a l'edifici Baldiri Reixac, de la capacitat adequada segons l'estudi dels consums de l'edifici per compensar l'energia reactiva	s. d.	s. d.
Implantació de tecnologia LED a la Facultat de Dret	Substitució de 146 bombetes de baix consum als focus del vestíbul de l'edifici principal de la Facultat de Dret per làmpades LED	8.867	1.216
Implantació de tecnologia LED a la Facultat de Geologia	Substitució de fluorescents per làmpades de format fluorescent LED a la planta baixa i escales de la Facultat de Geologia	13.462	1.885
Implantació de tecnologia LED a la Facultat d'Economia i Empresa	Substitució de 205 fluorescents per làmpades de format fluorescent LED a la planta baixa de la Facultat d'Economia i Empresa (edifici de la Diagonal, 690)	15.475	2.166
Millora energètica de l'enllumenat del pàrquing de l'Edifici Històric	Substitució de les 12 lluminàries existents amb llum vertical de 160 W sense reflector per d'altres d'estètica similar amb làmpada de vapor de mercuri de 70 W en posició horitzontal amb reflector d'alumini	6.326	885

Font: Memòria de responsabilitat social UB 2011- 2012

- Altres iniciatives: Construcció de magatzems de residus especials a les facultats de Biologia i Belles Arts; sessions de formació als usuaris dels laboratoris; la UB ha creat comitès específics que valoren els projectes de recerca que requereixen experimentació animal o clínica que poden tenir implicacions ètiques; Codi de bones pràctiques en recerca; Implantació d'un registre de control i seguiment de residus especials a tots els centres productors; Incorporació de criteris de gestió i administració en format digital per evitar el consum i la generació de residus de paper; Incorporació de noves fraccions al sistema de recollida selectiva en concret matèria orgànica; Redacció d'una metodologia per a l'elaboració d'un pla de prevenció de residus.

- Evolució dels principals indicadors de seguiment

LE4. QUALITAT AMBIENTAL

QUALITAT DE L'AIRE							
Proporció de dies en què es superen els valors límit de protecció de la salut per partícules PM10 a l'estació de l'Edifici Històric	%	24,51	23,45	19,73	8,33	11,11	
Proporció de dies en què es superen els valors límit de protecció de la salut per partícules PM10 a l'estació de l'Edifici Històric	%	11,66	8,33	12,93	3,14	4,74	

CONSUM DE PAPER							
Consum total de paper (kg)	kg	s.d.	s.d.	s.d.	178.510	145.671	
Proporció de paper reciclat	%	s.d.	s.d.	s.d.	40,3	27,5	
Proporció de paper totalment lliure de clor	%	s.d.	s.d.	s.d.	85,6	83,6	
Proporció de paper amb certificació d'explotació forestal sostenible	%	s.d.	s.d.	s.d.	36,7	70,8	

LE5. ENERGIA I RECURSOS NATURALS

CONSUM D'AIGUA							
Consum total	m ³	268.128	287.683	301.200	278.953	289.110	
Consum per unitat de superfície	m ³ /m ²	0,48	0,52	0,54	0,50	0,52	

CONSUM D'ENERGIA							
Consum total d'electricitat	MWh	49.701	50.390	50.989	48.146	47.563	
Consum d'electricitat per unitat de superfície	kWh/m ²	89,53	90,80	91,09	85,99	84,94	
Emissions de diòxid de sofre associades al consum total d'electricitat	Kg SO ₂	23.906,4	19.299,5	12.951,2	20.028,9	24.494,7	

Indicador	Unitat de mesura	2008	2009	2010	2011	2012	Evolució
Emissions de d'òxids de nitrogen associades al consum total d'electricitat	Kg NO _x	18.986,0	15.772,2	11.064,6	15.166,1	17.360,3	
Consum total de gas natural	milers de m ³	1.874	1.830	1.954	1.406	1.609	
Consum de gas natural per unitat de superfície	m ³ /m ²	3,38	3,30	3,49	2,51	2,87	
Emissions de diòxid de carboni associades al consum d'energia	tm CO ₂	15.556,5	14.965,9	10.491,6	12.849,6	14.261,5	

GENERACIÓ D'ENERGIES RENOVABLES							
Producció d'energia solar fotovoltaica a l'Atri Solar de Física i Química	kWh	53.587	50.509	46.030	34.895	38.198	

PETJADA ECOLÒGICA DE L'ENERGIA							
Superfície total de vegetació necessària per absorbir les emissions de CO ₂ generades pel consum energètic als edificis de la UB	Ha	2.635,6	2.541,3	1.977,1	2.134,2	2.383,2	
Superfície relativa de vegetació necessària per absorbir les emissions de CO ₂ generades pel consum energètic als edificis de la UB, per m ² de superfície construïda	m ² /m ²	47,48	45,79	35,32	38,12	42,56	

LE6. RESIDUS

RESIDUS MUNICIPALS							
Quantitat total de residus municipals generats diàriament als edificis de la UB	Kg diaris	9.261	9.396	9.295	7.012	6.611	
Fracció resta	Kg diaris	4.143	3.352	3.412	2.819	2.636	
Matèria orgànica	Kg diaris	3.222	3.470	3.179	1.358	1.282	
Paper-cartró	Kg diaris	1.354	2.041	2.181	2.173	2.106	
Envasos lleugers	Kg diaris	146	215	235	271	240	
Vidre	Kg diaris	396	319	288	391	347	
Proporció de residus municipals recollits selectivament	%	55	64	63	63	60	

RESIDUS ESPECIALS							
Residus químics	kg	46.890	44.353	48.484	51.573	48.764	
Residus sanitaris	litres	118.024	133.865	142.331	135.439	132.162	
Residus d'animals d'experimentació	kg	13.831	14.887	14.121	13.292	13.218	

ALTRES RESIDUS							
Equips electrònics	kg	14.123	13.055	6.770	7.180	5.025	
Piles	kg	1.383	445	347	794	493	
Fluorescents	kg	1.919	3.030	2.626	1.527	1.824	
Cartut de tinta i tòners	kg	1.247	1.856	1.645	2.419	1.935	

LE7. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Indicador	Unitat de mesura	2008	2009	2010	2011	2012	Evolució
-----------	------------------	------	------	------	------	------	----------

COMUNICACIÓ AMBIENTAL

Notícies ambientals publicades a Comunicacions (comunicació externa)	Unitats	60	55	59	120	158	😊
Nombre de notícies ambientals a Intranet UB (comunicació interna)	Unitats	31	25	37	32	36	😊
Nombre de notícies ambientals a MonUB (comunicació interna)	Unitats	38	33	35	70	57	😊
Visites al Blog del Pla de Sostenibilitat	Unitats	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	12.267	s.d.

CONSULTES A L'OSSMA

Nombre de consultes registrades	Unitats	62	61	80	57	66	😊
---------------------------------	---------	----	----	----	----	----	---

LE9. SOSTENIBILITZACIÓ CURRICULAR I FORMACIÓ EN SOSTENIBILITAT

ÚS DELS RECURSOS DE BIBLIOTEQUES

Usuaris	Milers	5.394,6	5.532,7	5.479,6	5.229,5	4.898,5	😊
Consultes al catàleg web	Milers	3.989,6	10.719,5	25.114,8	28.018,0	26.305,3	😊
Prèstecs	Milers	688,4	714,2	826,7	934,8	927,7	😊
Consultes revistes electròniques	Milers	457,7	620,2	721,7	592,7	578,0	😊
Visites a bases de dades	Milers	602,5	962,0	735,9	812,5	894,5	😊

DOCÈNCIA EN SOSTENIBILITAT

Proporció de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de grau	%	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Nombre total de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de grau	Unitats	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Proporció de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de postgrau	%	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Nombre total de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de postgrau	Unitats	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.

LE10. RECERCA EN SOSTENIBILITAT

RECERCA EN SOSTENIBILITAT

Nombre total de projectes i contractes de recerca sobre sostenibilitat	Unitats	164	174	195	127	117	😊
Proporció de projectes i contractes de recerca sobre sostenibilitat	%	17,9	16,4	16,4	17,7	15,1	😊

Nota: Els valors fan referència a totals anuals, excepte en els indicadors relatius i en aquells on s'especifica un altre període de temps. Consulteu els indicadors de sostenibilitat de la UB al [loc web de l'OSSMA](#).

3.1.5.3 Transparència social i participació en la presa de decisions

- El Consell Social⁹ és l'òrgan de participació de la societat en la Universitat. També és un dels espais de relació de la Universitat de Barcelona amb la resta de la ciutadania catalana.

És un òrgan en que participen diferents grups d'interès. Està format per quinze membres: vuit que representen la societat catalana (més un novè que únicament es considera un convidat i no pròpiament un membre) i set que representen la comunitat universitària de la UB.

⁹ Articles 67 a 70 de l'Estatut de la UB

L'any 2011 la composició del Consell Social era la següent:

Grups d'interès	%	Valor absolut
PDI	18,75%	3
PAS	18,75%	3
Estudiants	6,25%	1
Representants de la societat	56,25%	8+1
Total membres		15 (+1)
Homes	81,25%	13
Dones	18,75%	3

- La creació de la comissió per a la RS ha estat una eina per a l'estimulació del diàleg, on es troben representats els alumnes, el PDI, PAS així com els càrrecs de govern principals.
- La memòria de responsabilitat social ha pres com a base la Global Reporting Initiative (GRI) i el Pla Director. Aquests dos documents hi han contribuït a abordar les primeres qüestions que ens hem hagut de plantejar per elaborar una memòria que fos realment informativa.

3. Comentaris

Amb les dades anteriors podem observar que la UB realitza nombroses accions relacionades amb l'apartat d'aportació a la comunitat on hi consta les diferents accions i activitats que duu a terme la UB i que repercuteixen positivament en la societat.

També cal destacar les accions que es duen a terme per a la reducció dels efectes ecològics i el gran control que existeix sobre els residus generats i els consums d'energia.

CAPITOL IV CONCLUSIONS

4.0 Aportacions

El resultat del treball i el seu contingut, respecte als objectius proposats al principi del treball han estat complerts, ja que, aquest treball m'ha servit per aprofundir en un tema fins ara desconegut i molt nou per mi com és l'economia del bé comú.

També he après a treballar amb diferents metodologies, en la primera part una metodologia més teòrica i de recerca i en la segona part més practica i qualitativa mitjançant les entrevistes.

Voldria assenyalar l'apartat 2.2 on s'ha realitzat una comparativa entre el model capitalista i el model d'economia del bé comú, com una aportació innovadora d'aquest treball a la conceptualització de l'Economia del Bé Comú.

Vam decidir fer una comparativa de forma molt visual, a partir dels 20 punts en els quals l'autor resumeix el model d'EBC. Pensem que és un punt important, ja que, abans de dur a terme l'aplicació a la UB donem una visió més teòrica del model i així el contextualitzem.

La part que fa referència a l'economia del bé comú són cites textuais del llibre de Christian Felber, a partir de la reordenació dels 20 punts en tres apartats: filosofia i valors, nou model econòmic i democràcia participativa que en fa la Dra. Carreras-Solanas, i la part que fa referència al model capitalista és elaboració pròpia.

Ens agradaria remarcar un cop més, que l'informe elaborat sobre la UB és una aproximació, ja que, es tracta d'una entitat molt gran, per tant, per realitzar un informe d'aquestes característiques és necessària una quantitat molt gran d'informació que amb la limitació de pàgines del TFG no hauria estat possible adaptar.

4.1 Conclusions

L'economia del bé comú és una nova forma d'organització de les empreses i de l'economia on es tenen en compte les persones i el seu benestar per sobre d'altres interessos. En aquest treball s'ha fet una introducció a l'economia del bé comú explicant els seus antecedents, les seves bases i els seus principis.

Donat que la EBC és un model de caràcter positiu no ens hem centrat tant en buscar quines són les coses millorables, sinó que hem intentat destacar les coses que ja s'estan fent bé per tal de potenciar-les.

El cos del treball ha consistit en una aproximació a l'aplicació d'aquest model a la Universitat de Barcelona, per tal de poder contestar a les tres preguntes o hipòtesis que ens formulàvem en començar aquest treball:

1. Aquest model és aplicable a empreses o organitzacions?

Sí, considerem que aquest model és perfectament aplicable a empreses i organitzacions.

Per a poder ser aplicat és necessari un compromís per part dels membres de l'organització per aconseguir dur a terme activitats més ètiques i que s'adaptin a la filosofia de la EBC, de fet, hi ha nombroses empreses a Espanya i fora d'Espanya que, de forma pionera, ja estan duent a terme aquesta forma d'organització, inclús hi ha Ajuntaments que estan interessats, moltes d'aquestes empreses són auditades per consultors independents i ja tenen la seva matriu del bé comú i una puntuació.

2. Aquest model és aplicable a una entitat com la Universitat de Barcelona?

Sí, considerem que és aplicable a entitats com la Universitat de Barcelona, però per a poder ser aplicat necessita més esforç que una entitat privada, ja que, com tota entitat pública té una normativa molt marcada, i encara que hi hagi voluntat per a canviar les coses moltes vegades ho dificulta la mateixa normativa tal i com ens explicava en Maurici.

Com a punts forts podem destacar que la universitat de Barcelona no té ànim de lucre, per tant, implantar accions que serveixin al bé comú seria més fàcil que en una entitat privada amb ànim de lucre.

Cal afegir que després de realitzar les entrevistes a en Maurici i la Virgínia podem afirmar que els treballadors de la UB estan implicats i interessats en una organització més ètica i social en general i en L'EBC en particular, ja que tal com ens explica la Virgínia s'ha posat en marxa tot un procés amb la UNESCO per a potenciar l'economia del bé comú, cosa que facilita molt la seva aplicabilitat.

3. La matriu del bé comú està realment preparada per avaluar empreses o entitats segons els criteris de l'economia del bé comú?

Creiem que el grau de capacitació de la matriu del bé comú per a avaluar empreses és bo, tot i que millorable en alguns aspectes, ja que per exemple ens trobem en el cas de la UB, tal com ens explica en Maurici a l'entrevista, que es volen canviar coses però per la normativa no es pot, s'hi hauria de (en el cas que no sigui valorable) valorar positivament aquesta voluntat de canvi dins la matriu.

Un altre exemple també podria ser que l'entitat o organització faci un esforç molt gran per a canviar certes coses en benefici del bé comú i que finalment la repercussió sigui insignificant, seria positiu que aquest esforç encara que no arribi a grans resultats sigues valorat d'alguna forma.

Respecte als indicadors, hi ha alguns com el de 'clients' que s'hi haurien d'adaptar per a organitzacions com la UB, ja que es tracta d'estudiants més que clients.

4.2 Propostes i properes línies de recerca

1. Aprofundiment en l'estudi i l'aplicació de la matriu del bé comú.

- Seria interessant treballar en l'elaboració de diferents tipus de matrius per a diferents tipus d'empreses o entitats, és a dir, distingir mitjançant diferents matrius característiques com: si són entitats públiques o privades, si són empreses petites, mitjanes o grans, si es tracta d'empreses del sector primari, secundari o terciari, si tenen ànim de lucre o no, perquè, si es diferencien detalls com aquests l'aplicació de la matriu pot resultar més senzilla i eficient, ja que, molts dels problemes per aplicar la matriu a la UB han vingut donats perquè aquesta matriu és massa genèrica.

2. Recerca i promoció d'incentius per a les empreses i els seu entorn per a dur a terme activitats d'EBC.

- Per exemple pactant amb els ajuntaments avantatges fiscals, concessió de contractes públics a empreses amb certs requisits ètics, socials o mediambientals, etc.

Per acabar creiem que seria molt positiu que a la UB s'impartissin més assignatures relacionades amb altres formes d'economia, com l'economia del bé comú, ja que poden ser interessants per als estudiants de la UB i permetrien donar una visió més amplia de l'economia i les seves possibles formes d'organització.

CAPITOL IV BIBLIOGRAFIA

5.0 Antecedents

Aristòtil

<http://economia-del-bien-comun.org/es/content/el-proceso>

Robert Owen

OWEN, R (1813) *"Nueva visión del mundo"*, editorial hacer.

L'economia feminista

La economía feminista: una apuesta por otra economía, Cristina Carrasco 2006

<http://www.seminariovirtual.com.ar/seminario2010-2/documentos/Carrasco-recomendadoAlmaEspino.pdf>

Mujeres, sostenibilidad y deuda social, Cristina Carrasco. Universitat de Barcelona. Facultat d'Economia i Empresa. Barcelona (2009)

http://www.revistaeducacion.mec.es/re2009/re2009_08.pdf

Martha Nussbaum i Amartya Sen

Nussbaum, M i Sen, A (1993) *"La calidad de vida"*, Fondo de cultura económica Mèxico.

David Schweickart

Schweickart, D. *Against Capitalism* (1993).

Stéfano Zamagni

'Por una economía del bien común (2012). Stefano Zamagni, prólogo Adela Cortina'

Stefano Zamagni, *L'economia del bene comune*, Città Nuova, Roma 2007

OCTUBRE 1997, *Hacia una economía civil* por Zamagni, Stefano

<http://www.revistacriterio.com.ar/politica-economia/hacia-una-economia-civil/>

5.1 L'economia del bé comú

Elaboració pròpia a partir de:

- FELBER, C (2012) *"La economía del bien común"*, Viena: Editoriales Deusto.
- <http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es> [Febrer - Abril 2014]

- 'La idea'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/la-idea>
 - 'Misión i Visión'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/misi%C3%B3n-y-visi%C3%B3n>
 - 'Contenido'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/contenido>
 - 'El movimiento'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/node/17>
- <http://bswomenb.blogspot.com.es/2012/10/la-economia-del-bien-comun-que-producir.html?m=1>

Figures:

- Figura 1: <http://economia-del-bien-comun.org/es/content/documentos> [Consulta 18/02/2014]
- Figura 2: <http://economiadelbiencomunbcn.wordpress.com/2012/05/14/hello-world/> [Consulta 18/02/2014]

Pàgines web:

- <http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es> [Febrer - Abril 2014]
 - 'El Balance del Bien Común, primeros pasos'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/primeros-pasos>
 - 'Evaluación peer'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/evaluaci%C3%B3n-peer>
 - 'Auditora Externa'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/auditoria-externa>
 - 'Ejemplos de Informes en Español del Bien común'
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/ejemplos>

Manuals:

- *Matriz_del_bien_Común_4.1.pdf*
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/documentos> [consulta: Febrer - Abril 2014]
- *Manual_básico_sobre_los_criterios_del Balance del Bien Común 04.0.5.pdf*
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/documentos> [consulta: Febrer - Abril 2014]
- *EBC_Modelo de Informe del Balance 4.0.2.doc*
<http://www.gemeinwohl-oekonomie.org/es/content/documentos> [consulta: Febrer - Abril 2014]

5.2 La Universitat de Barcelona

Pàgines web:

- <http://www.ub.edu/web/ub/ca/> [Febrer - Abril 2014]
 - *Estudis i docència*
<http://www.ub.edu/web/ub/ca/estudis/estudis.html>
 - *Recerca i innovació*
http://www.ub.edu/web/ub/ca/recerca_innovacio/recerca_innovacio.html
 - *La Universitat*
<http://www.ub.edu/web/ub/ca/universitat/universitat.html>

Publicacions UB:

- *La ub en xifres*, Universitat de Barcelona. Octubre 2013
- *Pla sostenibilitat 2013*, Comissió Delegada de Claustre per a Sostenibilitat, Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient (OSSMA), Universitat de Barcelona. Octubre 2013
- *Memòria del curs 2012-2013*, Gabinet Tècnic del Rectorat, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- *Memòria del curs 2011-2012*, Gabinet Tècnic del Rectorat, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- *Memòria del curs 2010-2011*, Gabinet Tècnic del Rectorat, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- *Memòria responsabilitat social 2012*, Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- *II Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes* de la Universitat de Barcelona, Unitat d'Igualtat de la Universitat de Barcelona, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.

ANNEX

ANNEX I

Entrevistes

Per tal de tenir una visió més amplia a l'hora d'elaborar les conclusions em cregut necessari entrevistar a persones de la UB que tenen relació amb L'Economia del bé comú per a saber que pensen de la EBC, quina és l'actitud dels membres de la UB davant d'un model com L'EBC, quines són les dificultats o avantatges que poden tenir a l'hora d'aplicar un model com aquest, i si creuen que aquest model és aplicable a una entitat com la UB.

En primer lloc vàrem entrevistar a en Maurici Romero, Responsable de l'Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social Corporativa a la UB i en segon lloc vàrem entrevistar a la Virgínia Ferrer Comissionada per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social de la UB.

Entrevista a Maurici Romero

Responsable de l'Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social Corporativa a la UB

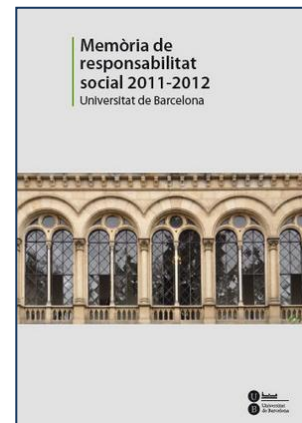

Una de les funcions de l'oficina de control intern, riscos i RSC és: proposar, impulsar i analitzar la possibilitat d'introduir actuacions en el marc de la responsabilitat social corporativa.

- **Ens podries explicar el procés en més detall? (qui formula les propostes, de quina manera son impulsades, etc...)**

Actualment, el procediment que es segueix a l'Oficina, és el de recopilar totes les accions que ja està fent la UB i plasmar les en la memòria del curs així com en altres publicacions de la UB.

L'objectiu que ens hem marcat des de l'Oficina és trencar aquesta dinàmica i dur a terme el procés de RSC en la direcció correcte, és a dir, elaborar un codi de responsabilitat social i sotmetre'l a l'aprovació.

Un cop elaborat aquest codi de responsabilitat social s'elaboraran plans d'actuació d'acord aquest codi, per tant, la principal acció impulsada des de l'oficina és l'elaboració del codi de responsabilitat social que serà la base per al desenvolupament de la RSC a la UB.

El codi que s'està elaborant, vol anar més enllà que els codis convencionals, vol identificar uns valors i principis propis de la UB vinculats a la responsabilitat social però també vol que darrere de cada principi hi hagi un compromís ferm de dur a terme determinades accions.

MARC TEÒRIC

Es podria afirmar que el punt principal que sustenta la teoria de la EBC és el que ens parla sobre la importància de substituir la competència per la cooperació,

- **La Universitat de Barcelona coopera o competeix amb altres universitats? Es veu obligada a competir en alguns aspectes?**

La UB competeix amb altres Universitats. Sí que hi ha cooperació en molts àmbits entre universitats però és inevitable que hi hagi també competència entre elles.

Un dels punts més importants de l'EBC tracta sobre la necessitat, o l'obligació de créixer que pateixen les empreses actualment per tal de ser més fortes o més rendibles,

- **La Universitat de Barcelona es veu obligada a créixer? Creus que existeix una mida òptima per la UB?**

Obligada a créixer no, ja que és una entitat sense afany de lucre, és a dir, la seva finalitat no es guanya diners, sinó oferir una educació de qualitat.

Però es podria dir que si que es pot veure obligada a créixer per a poder ser més autosuficient, ja que els diners rebuts des de l'administració cada cop són menys, però no per cap altre motiu, ja que, el que vol la UB és oferir una docència òptima i que els alumnes escolleixin la UB en lloc d'una altra universitat per la seva qualitat educativa.

MARC PRÀCTIC

Gestió ètica dels subministraments

La UB té un codi de responsabilitat social i unes instruccions per a la contractació pública responsable, on consten criteris socials com a condicions necessàries d'execució dels contractes adjudicats i criteris de valoració a tenir en compte per determinar l'adjudicatari.

- **Ens podries donar algun exemple d'algun tercer contractat sota aquests criteris socials? Qui va ser l'adjudicatari i quins criteris vàreu utilitzar?**

Actualment encara no s'ha dut a terme cap contractació sota aquests criteris, però si que s'està treballant en la posada en marxa d'aquest punt, s'estan col·laborant amb Barcelona Activa i s'està elaborant les instruccions internes per a la contractació administrativa amb criteris socials que posteriorment haurà de ser aprovat.

Gestió ètica de les finances

La EBC valora l'aplicació de criteris ètics i socials a tots els nivells de l'empresa, un dels nivells són les finances i la seva gestió.

- **La UB fa servir una banca ètica? Quina valoració faries de la gestió ètica i transparent de les finances a la UB?**

No, no fa servir cap banca ètica. Ja que el volum de la UB és molt gran i les banques ètiques encara són massa petites per a gestionar un volum tan gran com el de la UB. Si a igualtat de condicions haguéssim de triar entre una ètica i no ètica és clar que triaríem l'ètica.

Qualitat del lloc de treball i igualtat, repartiment just del volum de feina

L'EBC gira al voltant de les persones, al seu benestar i al tractament igualitari. A la UB la igualtat entre homes i dones al PAS i PDI és prou elevada, però quan mirem les dades de catedràtics el percentatge de dones és només d'un 20 %.

- **Quins creus que són els factors que influeixen en què el percentatge de dones disminueixi tant en aquests càrrecs? Com es podria millorar aquest percentatge?**

No he estudiat el tema amb profunditat però segurament que el factor generacional ha tingut la seva influència. En l'època en què varen estudiar la presència de la dona als estudis superiors era molt més reduïda.

- **En general, creus que hi ha igualtat entre dones i homes als treballadors de la UB?**

Si, considero que si hi ha igualtat entre homes i dones.

Fent l'informe de la UB hem observat que la diferència salarial entre el professorat a jornada completa és de com a màxim 5 vegades, és a dir hi ha força igualtat, però a la UB també hi ha professors a temps parcial que no apareixen en les dades de la comparativa salarial.

- **Des de el teu punt de vista, es reparteix equitativament el volum de feina així com els privilegis entre les diferents 'categories' de professors (associats, funcionaris)?**

Els sous vénen marcats per llei, com a organització també està present la distribució equitativa de la feina però si a la pràctica, en algun cas en concret, hi ha diferències pot ser que depengui del lloc de treball i de la persona. En cap cas una desigualtat de facto està justificada ni legitimada per una política expressa, una norma o una forma de fer consolidada.

Democràcia interna i transparència

- **En quin grau els treballadors i els alumnes influeixen en les decisions de la UB? És a dir, en quin grau esta democratitzada la UB?**

Tot el sistema d'elecció tant pel rector com per al claustre es fa mitjançant votacions de vot ponderat d'alumnes, pdi i pas. Existeixen eleccions per a cobrir tots els òrgans de representació de personal i de l'alumnat. Per tant es podria dir que la UB té un bon nivell de democratització.

- **En quin grau els tercers o grups d'interès externs influeixen en les decisions de la UB?**

En aquest sentit, si ens referim exclusivament a grups d'interès externs a la comunitat universitària stricto sensu, el fet que el finançament de la universitat provingui majoritàriament de les transferències de la Generalitat de Catalunya i moltes de les actuacions estiguin condicionades per la normativa estatal i autonòmica, ens pot donar una idea clara del grau d'influència.

Concepció social de productes i serveis

La EBC contempla la necessitat de facilitar l'obtenció dels productes i serveis als consumidors o clients més desfavorits per tal que hi puguin tenir accés. Tenint en compte la situació actual econòmica i la pujada de les matrícules universitàries hi han cada cop més alumnes amb dificultats per accedir a l'educació Universitària,

- **Quines mesures posa la UB per a facilitar l'accés a l'educació per aquests alumnes?**

Hi han moltes mesures, estan detallades a la memòria de la UB, en les quals sense estar obligat per llei son impulsades per la UB per a què ningú es quedi fora de l'educació per motius estrictament econòmics, complementant el sistema públic de beques.

Solidaritat amb altres empreses

Tal com t'he comentat abans és important la cooperació entre empreses per tal de maximitzar el bé comú de totes les persones

- **La UB coopera amb altres Universitats pel que fa a transmissió d'informació, know-how...?**

Si, hi ha molts convenis de col·laboració amb altres universitats en l'àmbit d'investigació i transmissió de coneixements, de fet forma part de la funció de la UB.

CONCLUSIONS

- **Creus que la Universitat de Barcelona pot seguir aquest model? Quines debilitats i quines fortaleces pots identificar avui dia en l'aplicació de la EBC a la UB?**

Sí que ho pot fer i de fet és el que s'està intentant fer o s'intentarà fer en un futur pròxim, intentar traslladar els criteris de la matriu i mirar d'adaptar-la a una universitat, ja que en alguns aspectes és molt genèrica i està més aviat formulada per a empreses.

Com a obstacles ens podem trobar: la mateixa normativa, la UB com a entitat pública té un marc normatiu molt marcat, amb la qual cosa hi han determinades accions que no pot dur a terme encara que la UB volgués. Per exemple: la restricció d'avantatges als treballadors que s'està duent a terme actualment que ve imposada des de l'administració i la UB la d'aplicar encara que no hi estigui d'acord.

Com a fortaleça: les persones que treballen a la UB estan sensibilitzades amb aquests termes, és a dir, no actuen amb criteris purament empresarials ni l'obtenció del benefici econòmic forma part dels seus objectius.

- **En quin nivell s'han vist afectades les polítiques de Responsabilitat Social i Corporativa de la UB com a conseqüència de la situació econòmica actual?**

De forma general en totes aquelles que tinguin un impacte econòmic, per exemple en el tema dels subministraments, si es vol optar per subministraments més ecològics, això pot comportar que siguin més cars, per tant, les restriccions pressupostàries afectarien la presa d'aquestes decisions, també en matèries de personal, en beques i ajuts que es volen donar, en general en tots els aspectes que eren considerats com a ajuts de caràcter social etc.

Per finalitzar, estem elaborant un informe de la UB i un consultor independent el puntuarà,

- **En quina franja creus que es trobarà la Universitat de Barcelona?**

De la meitat cap a baix. És una apreciació totalment intuïtiva. No hem fet cap valoració en aquest sentit.

Entrevista a Virgínia Ferrer

Comissionada per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social

Ja hem vist l'opinió del responsable de l'Oficina de Control intern i RSC, la unitat administrativa encarregada de la Responsabilitat Social Corporativa, tal com ens ha comentat en Maurici totes les decisions són pactades amb els diferents òrgans de la UB, per tant és necessari que des de la direcció de la UB també s'involucrin per a impulsar accions de RSC o d'EBC.

Per seguir avaluant l'aplicabilitat del model a la UB, i elaborar unes conclusions amb la perspectiva més amplia possible, hem pujat un esglaó i entrevistem a la Dra. Virgínia Ferrer, membre del consell de direcció com a comissionada per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social on es tracten temes relacionats amb l'economia social i amb l'economia del bé comú.

Dra. Virgínia Ferrer,

Àrees competencials

- Foment de la participació i el lideratge universitaris
- Ocupabilitat i inserció
- Emprenedoria social
- Banc de temps i recursos
- Cooperatives socials i empresarial

Per a què la EBC s'apliqui a la UB és molt important el grau de sensibilització de la direcció de la universitat respecte a L'EBC, Virgínia, tu que estàs en contacte directe amb la Direcció de la Universitat, ja que formes part del Consell de Direcció:

- **Quina actitud tenen des de la direcció (Rector, Claustre, Consell de Direcció) envers a l'Economia social en general i a l'economia del bé comú en concret?**

Forma part del programa electoral de l'actual equip rectoral abordar i desenvolupar polítiques d'economia social i d'economia del bé comú, per tant, és una voluntat i un objectiu polític del nostre govern de la Universitat de Barcelona.

Hi ha interès per part dels diferents col·lectius que formem part de la UB en què aquesta ajudi a difondre i col·labori en la generació i transferència de coneixements per a la construcció d'una societat més ètica, més justa i més humana, a més, es tracta d'un compromís transversal, ja que també engloba la recerca i la docència de manera que a la UB conviu les dues vessants: l'economia mercantil tradicional amb tota la força de la innovació també i l'emprenedoria social, ètica, responsable, mediambiental i cooperativa i del bé comú.

Sembla que la UB es preocupa pels temes socials en general i que ja ha mostrat interès per l'Economia del bé comú, ja que ha presentat la seva candidatura a la Càtedra UNESCO per a ser seu de l'Economia del bé comú, tu formes part del grup de persones encarregades de tirar endavant aquest projecte, ens podries explicar:

- **Com i qui veu impulsar el projecte?**
- **En què consisteix a la Càtedra UNESCO? Que representaria per a la UB el fet que l'atorguessin?**
- **En quina situació es troba?**

Es podria dir que el punt de partida simbòlic va ser la conferència d'en Christian Felber que l'11 d'abril de 2013 vam organitzar al Paranimf de la UB a la qual van assistir més de 300 persones i l'endemà, el 12 d'abril, es va celebrar una reunió entre el Rector Dídac Ramírez i en Christian Felber amb part de l'equip del rectorat de la UB.

La UB ha participat en la constitució de l'Associació catalana per al foment de la EBC, en l'elaboració de materials didàctics, i es va començar a pensar en presentar-nos a la convocatòria de càtedra UNESCO per l' EBC.

Es va produir una primera fase interna en la qual es va presentar una memòria que va rebre el suport de més de 25 professors i grups de recerca de diferents facultats, departaments i disciplines. Finalment, aquesta fase, en la que també hi participaven altres universitats, la va guanyar la Universitat de Barcelona. A finals d'abril s'enviarà la candidatura UB com a seu de la Càtedra UNESCO de l' EBC a París i, creuem els dits, a veure si el projecte que presentem, amb una xarxa de col·laboradors institucionals i universitaris, associacions, experts locals, nacionals i mundials, s'adequa a les expectatives d'UNESCO. I aprofito per agrair-te molt a tu i la tutora del teu TFG, la Dra. Mercè Carreras, les vostres col·laboracions en la fase del grup de discussió per skype amb els avaluadors internacionals.

Una de les teves àrees competencials en l'àmbit de l'emprenedoria social, és el potenciar els valors de l'Economia del Bé Comú en la UB.

- **Quines mesures teniu previstes per a potenciar-la?**

Per a potenciar l'EBC és donar suport al node de coneixement de EBC a la UB, es difonen les accions i actuacions de la EBC, s'identifiquen els col·lectius, grups de recerca, estudiants, pas, interessats en la EBC, però ara mateix, el principal projecte impulsor de la EBC a la UB seria poder accedir a obtenir el reconeixement de la UNESCO, ja que això ens permetria poder generar un paraigua de sistematització del coneixement, accions formatives, de recerca, de transferència i connexió amb altres xarxes universitàries afins a l'EBC.

La cooperació en lloc de la competència és un dels punts fonamentals de la EBC, quelcom molt relacionat amb una altre de les funcions que duu a terme des de l'Emprenedoria Social, la de generar sinergies i col·laboracions amb agents locals, autonòmics, nacionals i Internacionals sobre emprenedoria social universitària, ens podries explicar en més detall:

- **Com genereu aquestes sinergies? Ens podries donar algun exemple d'una sinergia creada?**

Per exemple tenim sinergies a través de la creació del programa de cooperativisme universitari COOP-UB; de l'organització ja per segona edició, d'un event de creació d'empreses d'emprenedoria social i cooperativa a la UB; establint convenis i acords de col·laboració amb: el Departament d'Economia Social, cooperatives i treball autònom; amb el programa d'emprenedoria social de la Generalitat de Catalunya; el programa ara-coop; La creació d'incubadores d'emprenedoria social amb l'Ajuntament de Barcelona-Barcelona Activa; Cooperatives de Treball de Catalunya; LabCoop, Coop57, Fiare, Tàndem social, el Laboratori cívic d'emprenedoria i economia socials Coboï de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat; etc. A més hi ha altres unitats com la Fundació Solidaritat UB que està avançant en accions de benefici mutu amb altres ajuntaments de l'àrea metropolitana de BCN, dins una línia d'acció social cooperativa amb l'entorn, territoris, poblacions, entre d'altres, un exemple de sinergia creada pot ser la creació d'horts urbans i agricultura social per afavorir la inserció laboral de sectors vulnerables que s'ha dut a terme amb la col·laboració de la UB i l'Ajuntament d'Esplugues.

Amb el TFG estem valorant l'aplicabilitat del model a la UB, i per tenir una perspectiva més amplia, et faré la mateixa pregunta que a en Maurici:

- **Creus que un model com el de la EBC es aplicable a una entitat com la UB?**

És perfectament aplicable a la UB, de fet, la UB complim amb molts indicadors de la matriu de l'EBC i és important que se'ls hi doni difusió i es visibilitzin.

- **Quines són les debilitats i les fortaleces que identifiqués en l'aplicació de l'economia del bé comú a la Universitat de Barcelona**

Una de les debilitats pot ser que aquesta cultura està creixent i avançant de forma molt espontània, irregular, sense suficient coneixement sistematitzat doncs és molt recent, i calen validacions i rigor, un altre perill és que no es generi recerca que pugui donar a conèixer els resultats i impactes de l'EBC i que es quedi sols en teoria informal o discurs, etc.

També falta formació universitària de l'EBC i altres models d'economia social i ètica, del que significa multidimensionalment anar cap a models i d' l'Economia Social i ètica, ja que, tot i els esforços de moltes facultats i professors, com per exemple el ja III Fòrum d'Economia Social que es celebra a la Facultat d'Economia i Empresa i altres accions en aquest sentit a diferents centres de la UB com Pedagogia que tenim molts convenis de pràctiques amb empreses socials i entitats que podrien emmarcar-se en el paradigma de l'EBC, del tercer sector, o Psicologia que ajuda a generar accions cooperatives amb l'entorn i sinergies entre recercadors i empreses amb valors socials, o altres centres de Biologia o de Ciències Experimentals interessats en donar a conèixer aquest tipus de model d'empresa a llurs estudiants a través del Treball de Fi de Grau, però penso que encara resta molt de recorregut per a abordar la riquesa i el valor de progrés i sostenibilitat de futurs que suposaria incorporar suficientment aquests coneixements, competències i enfocaments als plans d'estudis.

Aquesta situació és una nova finestra que podríem explorar, i per tant, la UB pot tenir l'oportunitat de liderar un nou model socioeconòmic que està emergent. Tenim recercadors, docents, estudiants, personal d'administració i serveis interessats en construir models acadèmics, d'investigació, d'emprenedoria, d'organització més avançats i sostenibles, ja que la Universitat és un lloc de reflexió, de recerca i de transmissió de coneixement que sempre ha de tenir presents l'eficàcia i l'eficiència però des dels valors humans, orientat a les persones, la participació, el respecte per la diversitat i la igualtat d'oportunitats, el medi ambient, la justícia i la democràcia ...com l'EBC també.

Una altra fortalesa és que hi ha molta gent vinculada, la societat catalana és molt solidària i té xarxes potents i una gran tradició associativa i de cooperativisme, i la UB al crear i consolidar aquestes diverses xarxes de cooperació internes i amb l'exterior, la situa com a institució dinàmica i central com a caixa de ressonància d'aquest nou paradigma epistemològic i pràctic de fer economia i potenciar el creixement al nostre país.

En resum crec que hi han més fortaleses que debilitats.

Per finalitzar, estem elaborant un informe de la UB i un consultor independent el puntuarà,

- **En quina franja creus que es trobarà la Universitat de Barcelona?**

No he aplicat la matriu de l'EBC a la UB, però així a ull, crec que a menys la UB es trobaria, en una hipotètica auditoria d'EBC, prop dels 600 punts sobre 1 000.-

ANNEX II

Informe de la Universitat de Barcelona

He elaborat aquest informe com a alumna de la UB utilitzant només les dades oficials de la memòria de la Universitat de Barcelona que es poden trobar:

<http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/memoria.html> o a la web www.ub.edu

DADES DE L'ORGANITZACIÓ:

Nom de l'organització: Universitat de Barcelona

Localització de la seu principal: Gran Via de les Corts Catalanes, 585, Barcelona

Número de treballadors: 5.312 professors i investigadors, 2.412 personal d'administració i serveis.

Número d'estudiants: 63.020

Any del balanç: 2012

Pàgina web: www.ub.edu

Missió, Visió i Valors

La Universitat de Barcelona és una institució de dret públic compromesa amb l'entorn, la missió de la qual és prestar el servei públic (de qualitat) de l'ensenyament superior principalment per mitjà de l'estudi, la docència, la recerca i una gestió eficaç de la transferència del coneixement.

Els valors de la Universitat de Barcelona emanen dels principis recollits en l'Estatut compartits per tota la comunitat universitària: llibertat, democràcia, justícia, igualtat i solidaritat.

Participem d'uns valors i una cultura de responsabilitat que comença per l'autonomia universitària i s'estén fins a la llibertat acadèmica, la tolerància i el diàleg, la diligència i professionalitat en les actuacions, l'excel·lència, la implicació i debat en els canvis i en els reptes universitaris, la innovació i cerca del coneixement, la transparència informativa i de rendició de comptes, la utilització eficient dels recursos públics i uns alts estàndards ètics i de conducta.

A) PROVEÏDORS

Contractació Responsable de tercers

Com qualsevol institució de les nostres dimensions, la UB contracta anualment un volum considerable de béns i serveis. Partint d'aquesta realitat i vinculant-la amb la nostra voluntat que l'activitat de la UB deixi una petjada positiva al conjunt de la societat i al seu entorn proper, hem decidit incorporar clàusules socials a les nostres contractacions.

Per satisfer aquest propòsit amb el màxim de seguretat i eficàcia, l'any 2012 vam contactar amb l'Ajuntament de Barcelona, institució pública amb iniciativa a l'hora d'incorporar clàusules socials, que ens va prestar suport, assessorament i ajuda per implantar un sistema semblant a la nostra Universitat.

Des de llavors, hem seguit les passes pertinents per tenir una instrucció de clàusules socials sòlida que pugui entrar en funcionament com abans millor.

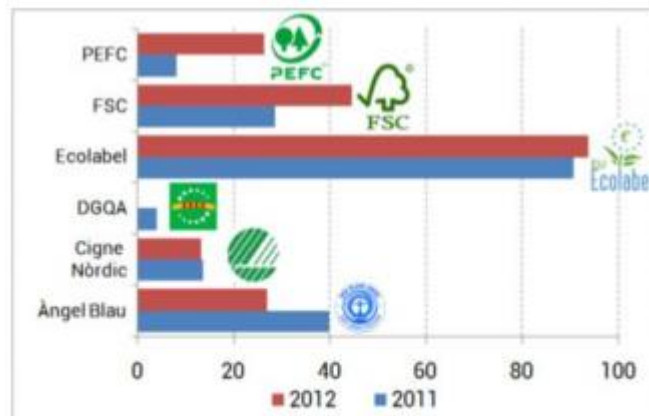
S'està elaborant un codi de responsabilitat social i unes instruccions per a la contractació pública responsable amb criteris socials, per tal de dotar a la universitat d'un instrument de contractació responsable consistent en la incorporació, de forma generalitzada en la contractació de la UB amb tercers, de criteris socials com a condicions necessàries d'execució dels contractes adjudicats i com a criteris de valoració a tenir en compte per determinar l'adjudicatari.

Objectius per als propers anys:

El nostre objectiu és que al llarg de l'any 2013 ja puguem posar en funcionament la instrucció de clàusules responsables.

A1: Gestió ètica dels suministraments

- Tot el paper consumit a la UB es troba certificat d'alguna o altre forma. La certificació més present és 'l'ecolabel', amb el prop del 90% del paper consumit.

Proporció de paper consumit a la UB que disposa de certificacions ambientals (2011 i 2012). Font: Unitat de Compres i concessionaris.

B) FINANCIADORS

B1: Gestió ètica de les finances

- L'oficina de control intern, riscos i responsabilitat social, mitjançant la figura d'un interventor en l'àmbit economicofinancer permet gestionar amb més rigor els recursos de la Universitat i introduir el concepte de transparència informativa respecte a els resultats aconseguits en els àmbits econòmic, social i mediambiental.

C) EMPLEATS

C1: Qualitat del lloc de Treball i igualtat

C1. 1 Compromís amb la igualtat d'oportunitats entre dones i homes

La Universitat de Barcelona s'ha compromès a construir una universitat lliure de desigualtat entre dones i homes. Per això, el 8 de març del 2007 es va constituir la Comissió d'Igualtat a la Universitat de Barcelona i aquest any es va elaborar el I Pla d'igualtat de la Universitat de Barcelona, que va estar vigent del 2008 al 2010. Atesa la importància que té poder fer efectiu el Pla d'igualtat, es va crear una comissió representativa de cada facultat, a partir del treball de les quals es va elaborar el II Pla d'igualtat, que estarà vigent del 2011 al 2013 i que va ser aprovat en el decurs del Consell de Govern del 12 d'abril de 2011 per unanimitat. Els eixos estratègics del II Pla d'igualtat són els següents:

1. Visualització i sensibilització de la igualtat entre dones i homes.
2. Conciliació de la vida laboral, familiar i personal.
3. Incorporació de la perspectiva de gènere en l'organització, en la gestió i en la representació.
4. Implicació dels membres de la comunitat universitària.
5. Foment de la perspectiva de gènere en la docència.
6. Foment de la perspectiva de gènere en la recerca.
7. Incorporació de la perspectiva de gènere en el reconeixement de l'excel·lència.
8. Ús no sexista del llenguatge.
9. Promoció de les relacions externes.
10. Establiment d'una política de prevenció i eradicació de la violència masclista.

La Universitat de Barcelona té una pàgina web (www.ub.edu/gènere) amb l'objectiu de visibilitzar la igualtat entre dones i homes a la comunitat UB i sensibilitzar sobre aquesta qüestió.

El Pla ha donat lloc a la constitució de la Comissió Dona i Ciència per al desenvolupament de les polítiques de dones en l'àmbit de l'educació superior i la recerca del Consell Interuniversitari de Catalunya, que pretén assegurar «que les perspectives d'acció i promoció de les dones estiguin al mateix nivell que les dels homes i garantir la participació igualitària en les comissions d'avaluació de projectes de recerca.»

La comissió d'Igualtat de la Universitat de Barcelona vetlla pel compliment del Pla i dona el suport necessari per portar-lo a terme i assegurar-ne el desenvolupament efectiu

- El Consell de Govern de la UB va aprovar durant mes de Febrer de 2014 el “Protocol per a la prevenció, la detecció i l'actuació contra les situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe o d'orientació sexual”.
- Podem observar que el percentatge de dones que formen part del PDI, en general, és molt proper o superior al 50%, excepte en els casos de:
 - Catedràtics d'universitat (només el 20% són dones).
 - Catedràtics amb vinculació permanent (només el 40% són dones)

Respecte al PAS podem observar que el percentatge de dones es superior al 50% en tots els casos.

Personal docent i investigador (PDI)

	% de dones	
Total de PDI	5.312	44,9
Catedràtics d'universitat	572	21,0
Catedràtics d'escola universitària	26	57,7
Titulars d'universitat	1.300	44,0
Titulars d'escola universitària	224	56,3
Catedràtics contractats LOU	1	0,0
Professors agregats	294	47,3
Professors lectors	174	57,5
Professors col·laboradors	18	66,7
Professors col·laboradors permanents	72	64,9
Associats	1.621	49,4
Associats mèdics	471	44,8
Ajudants	58	55,9
Altres investigadors	190	46,8
Emèrits del Pla de jubilació anticipada	220	46,4
Altres	71	29,6
PDI equivalent a temps complet	3.886,9	45,0
PDI amb vinculació permanent¹	2.489	40,9

¹ Inclou PDI ordinari (catedràtics i titulars), PDI agregat, PDI col·laborador permanent i PDI catedràtic contractat LOU.

Personal d'administració i serveis (PAS)

Total de PAS	2.412
% de dones	64,7
PAS funcionari	1.040
% de dones	82,2
Grup A	58
Grup B	180
Grup C	458
Grup D	340
Grup E	4
PAS laboral	1.372
% de dones	51,5
Grup I	343
Grup II	245
Grup III	535
Grup IV	227
Eventuals	22
Ràtio PAS/PDI	0,45

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

C.1.2 Qualitat del lloc de treball

- Prestacions socials i sanitàries:
 - **Premi de jubilació:** La Universitat de Barcelona abona un premi als treballadors quan arriben a la jubilació. Els criteris són els següents:

– PAS laboral: el V Conveni Col·lectiu en l'article 53.2 estableix que «en produir-se la jubilació, el treballador que tingués acreditada a la Universitat una antiguitat mínima de deu anys, tindria dret a percebre l'import íntegre de tres mensualitats i una mensualitat més per cada cinc anys o fracció que excedeixi els deu anys de referència».

– PAS funcionari: es fa una aplicació anàloga a la del PAS laboral.

– PDI laboral: el I Conveni Col·lectiu per al Personal Docent i Investigador de les Universitats Públiques Catalanes en l'article 50.2 estableix que «en produir-se la jubilació obligatòria d'un treballador o treballadora a temps complet que tingui acreditada una antiguitat de quinze anys amb dedicació exclusiva a la mateixa universitat, té dret a percebre l'import de dues pagues extraordinàries».

L'aprovació de la Llei 1/2012, de 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, i l'aprovació de la Llei 5/2012, de 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de la creació de l'impost sobre les estades als establiments turístics, impedeix al 2012 aplicar aquest benefici a partir de l'entrada en vigor. Durant el 2012 només es van atorgar 22 ajuts, sempre anteriors a l'entrada en vigor de la nova normativa. Així doncs, per llei ens veiem obligats a deixar d'oferir aquest benefici social als nostres treballadors.

Premis i baixes per jubilació concedits	Any			
	2009	2010	2011	2012
Premis de jubilació concedits per la UB (perceptors)	48	31	42	22
Baixes per jubilacions	114	154	143	124

Font: Recursos Humans

- **Altres beneficis socials per als treballadors:** La Universitat de Barcelona atorga beneficis socials als treballadors sense establir limitacions o restriccions per raó de temporalitat (fixos o temporals) o de dedicació (dedicació a temps complet o dedicació a temps parcial).

– Aportacions al Pla de pensions.

– Fons d'acció social (FAS). Les dades d'aquest apartat fan referència únicament al FAS del PAS. Quant al FAS del PDI, si bé en els darrers anys s'ha incorporat una dotació per fer-hi front, mai no s'han arribat a negociar els criteris de la seva distribució.

– Ajuts de matrícula.

– Permisos per maternitat o paternitat.

– Indemnitzacions per invalidesa. Aquestes dades es refereixen als col·lectius de PAS laboral, PAS funcionari i PDI laboral. En el cas del PDI funcionari, les indemnitzacions per invalidesa les abona MUFACE.

– Indemnitzacions per defunció. Aquestes dades es refereixen als col·lectius de PAS laboral, PAS funcionari i PDI laboral. En el cas del PDI funcionari, les indemnitzacions per defunció les abona MUFACE.

Dades de beneficis socials als treballadors de la UB (perceptors)	2009	2010	2011	2012*
Pla de pensions**	7.463	7.632	0	0
Fons d'acció social***	1.216	2.407	2.496	2.285
Ajut de matrícula	1.080	1.068	1.177	1.061
Permisos de maternitat o paternitat	134	136	166	147
Indemnitzacions per invalidesa	7	4	5	1
Indemnitzacions per defunció	0	2	4	0

* Dels fons d'acció social, els ajuts de matrícula i els premis per invalidesa i defunció durant l'any 2012 només s'han tramitat els ajuts corresponents a fets anteriors a l'entrada en vigor de la nova normativa.

** La Llei 1/2012, de 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, en l'article 32 estableix que: «En l'exercici del 2012 no es faran aportacions a plans de pensions d'ocupació o contractes d'assegurança col·lectiva que incloguin la cobertura de la contingència de jubilació».

*** A diferència dels altres casos que es refereixen al nombre de perceptors, el fons d'acció social es refereix al nombre d'ajuts.

Font: Recursos Humans

- Seguretat i prevenció de riscos laborals:

Treballadors representats en comitès de seguretat i salut: Tots els treballadors estan representats en el comitè, ja que és una obligació establerta pels articles 34 i 35 de la Llei 31/95, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, que es compleix íntegrament. Els representants de la direcció representen igualment tots els col·lectius, però són escollits pel rector.

Tipologia de treballadors representats	Nombre de representants treballadors	Nombre de representants en la institució	Nombre de treballadors (aproximat)*	Percentatge de representació per col·lectiu al comitè
PDI funcionari	7	–	2.124	44
PDI laboral	1	–	3.155	6
PAS funcionari	4	–	1.056	25
PAS laboral	4	–	1.305	25
Total	16	16	7.640	100

* Dades extretes de la memòria de la UB corresponent al curs acadèmic 2010-2011. El nombre total de treballadors a la UB, segons les dades establertes a la memòria del curs 2010-2011, és de 7.695 (5.247 PDI i 2.448 PAS); a més, el nombre total de PDI equivaldria a 3.881 PDI a temps complet.

- Assumpes de salut i seguretat coberts en acords formals amb sindicats

Objecte	Contingut
Acords formals amb sindicats en l'àmbit de la seguretat i la salut	La Llei de prevenció de riscos laborals en l'article 18 estableix l'obligatorietat d'informar, consultar i fer participis els treballadors en el marc de totes les qüestions de seguretat i salut en el treball, a través dels seus representants. Això es fa en el marc del Comitè de Seguretat i Salut on estan representats de forma paritària els representants institucionals i els dels treballadors
	Qualsevol tema relatiu a la seguretat i salut laborals que hagi de tractar-se, sigui obligatori o no per llei, es porta a terme al Comitè de Seguretat i Salut i, si escau, es pren l'acord corresponent. A títol d'exemple, el Pla de prevenció de la UB preveu que l'OSSMA estableixi un Pla d'objectius anuals que ha d'aprovar el comitè. En aquest pla s'inclouen: temes relacionats amb plans d'autoprotecció, avaluacions de risc, formació, vigilància de la salut, seguiment dels casos relatius al protocol de gestió de riscos psicosocials, etc
Reunions periòdiques del Comitè de Seguretat i Salut	El Comitè de Seguretat i Salut es reuneix amb una periodicitat trimestral, tal com estableix la Llei de prevenció de riscos laborals. Durant el 2012 va dur a terme 4 reunions
	Està prevista la possibilitat de reunions específiques de comissions temàtiques del Comitè de Seguretat i Salut, establertes al reglament de funcionament aprovat pel mateix comitè, tot i que no és habitual
Participació dels representants dels treballadors en actuacions del Servei de Prevenció	Els delegats de prevenció participen activament en tot el procés d'avaluació de riscos psicosocials, amb presència en els grups de treball i grups de discussió d'interpretació de dades i proposta de mesures preventives
	Els delegats de prevenció poden participar en la resta d'avaluacions de risc de seguretat, higiene industrial, i ergonomia i psicopsicologia. Tot i que puntualment poden assistir a l'avaluació, no acostumen a ser-hi presents
	Hi ha un contacte permanent de l'OSSMA amb els delegats de prevenció per tractar temàtica diversa
	Els delegats de prevenció poden legalment, en cas de risc greu i imminent, paraitzar l'activitat dels treballadors afectats pel risc esmentat, si la UB no ha adoptat les mesures preventives adients
Equips de protecció individual (EPI)	L'OSSMA du a terme inspeccions periòdiques (visites de seguretat i informes diversos de bioseguretat per a projectes de recerca, assessorament en matèria de seguretat, coordinació d'activitats preventives)
	La Universitat facilita tots els equips de protecció individual que s'escaiguin a tots els treballadors. L'OSSMA quan avalua riscos proposa, en el cas que sigui necessari, el tipus d'EPI requerit i el facilita a càrrec de la partida pressupostària existent. En el cas que la demanda sigui del treballador o cap de la Unitat, l'OSSMA verifica la necessitat i, en cas que calgui, facilita al treballador l'equip
Mecanismes d'informació i reclamació	El cost anual aproximat dels EPI a càrrec de l'OSSMA, corresponent al 2012, va ser aproximadament de 7.000 €, a més dels que assumeixin les unitats corresponents
	Hi ha un document anomenat <i>Comunicat de riscos</i> (CR) a disposició de tota la comunitat universitària que s'utilitza per informar l'OSSMA de la possible presència d'un risc. En el moment en què li arriba, es fa la investigació corresponent del problema exposat
	L'OSSMA disposa d'un lloc web on es facilita informació diversa relacionada amb la prevenció de riscos laborals. El Comitè de Seguretat i Salut disposa d'una intranet per a informació específica als seus membres
	Hi ha un document anomenat <i>Notificació d'accidents</i> (NA) a disposició de tota la comunitat universitària que s'utilitza per informar l'OSSMA de qualsevol incident o accident. En el moment en què li arriba, es fa la investigació corresponent i, si escau, s'adopten les mesures preventives i es du a terme la gestió d'accident laboral corresponent. Els treballadors no utilitzen sempre aquest formulari quan hi ha un accident
	No hi ha cap document formal de reclamació amb relació a actuacions anòmales de l'OSSMA relatives a la prevenció de riscos laborals. En general quan hi ha una actuació no atesa, s'utilitzen canals de reclamació directa als delegats de prevenció, als superiors jeràrquics del personal de l'OSSMA o bé es presenta denúncia a la Inspecció de Treball

Altres actuacions a escala de la comunitat universitària	S'assessora els estudiants amb relació a temes diversos: fitxes de seguretat química, seguretat en processos, seguretat en activitats culturals Es duen a terme jornades formatives semestrals per als estudiants de postgrau dels centres experimentals que accedeixen als laboratoris de recerca Es duen a terme puntualment cursos de formació en seguretat per a estudiants de grau
Acords o estructures per resoldre problemes	- Protocol de gestió de riscos psicosocials - Protocol de gestió de casos de sensibilitat especial

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

- Treballadors amb discapacitats reconegudes

	2009	2010	2011	2012*
Percentatge de PAS amb discapacitat reconeguda	2,16	2,19	2,34	2,34
Percentatge de PDI amb discapacitat reconeguda	0,74	0,72	0,71	0,73
Percentatge del total de treballadors amb alguna discapacitat reconeguda	1,18	1,17	1,20	1,18

Font: Recursos Humans

Entre la plantilla de la UB hi trobem treballadors que tenen algun tipus de discapacitat. Les dades d'aquest indicador s'han obtingut a partir de declaracions expressades de forma voluntària pel mateix treballador perquè se li apliquin en la nòmina les reduccions fiscals que la normativa determina.

Tal com veiem al quadre anterior, el percentatge de treballadors amb alguna discapacitat reconeguda és força més elevat entre el PAS que entre el PDI.

- Conciliació de la vida familiar i laboral:

La UB té la voluntat de facilitar la conciliació de la vida familiar i laboral dels treballadors. En el moment de redactar aquest informe, sabem que aquest compromís s'ha materialitzat en els acords de 19 de febrer del 2013 sobre conciliació de la vida personal, gestió del temps, flexibilitat i altres mesures. A principi de març, es va difondre mitjançant la publicació dels resultats a la intranet de la UB.

L'impacte es mesurarà a final del 2013 mitjançant un informe d'una comissió paritària que es va constituir el 12 de març del 2013 i que coordina i vetlla perquè aquest acord es compleixi.

- Gabinet d'Atenció i Mediació:

Amb la voluntat de crear un nou estil de gestió de la comunitat universitària centrat en l'impuls, el manteniment i la tutela d'una cultura de respecte i humanització, la UB decideix crear el Gabinet d'Atenció i Mediació de la Comunitat Universitària. El Gabinet està cridat a crear mecanismes de comunicació fluids i permanents per a qualsevol persona del PDI i el PAS de la comunitat universitària que tingui un conflicte interpersonal que afecti el desenvolupament de les seves activitats i la seva integritat

personal. La manera d'adreçar-s'hi és mitjançant un formulari de contacte, un correu electrònic, per telèfon o mitjançant un escrit adreçat al mateix Gabinet.

	2009*	2010	2011	2012
Total de casos	7	30	24	23
Percentatge de casos tancats	100%	70%	71%	89%
PDI	1	7	6	2
PAS	6	23	18	19
Estudiants	-	-	-	2***
Dones	3	18	19**	17
Homes	4	12	8**	6
PDI dones	0	4	5	2
PAS dones	3	14	14	14
Estudiants dones	-	-	-	1
PDI homes	1	3	3	0
PAS homes	3	9	5	5
Estudiants homes	-	-	-	1

* Del mes de setembre del 2009 al desembre del 2009.

** La suma total del nombre d'usuaris que ha demanat la intervenció del Gabinet (dones i homes) és 27 i no coincideix amb el nombre de casos (24), perquè alguns els ha iniciat més d'una persona.

*** Aquests casos sempre s'han derivat al Vicerectorat d'Estudiants, ja que el Gabinet d'Atenció i Mediació no presta servei als estudiants.

Font: Gabinet d'Atenció i Mediació

C3: Promoció del comportament ecològic dels treballadors

- Realització d'un estudi de viabilitat per a la creació d'un hort com a eina de suport docent als ensenyaments de mestre amb la instal·lació d'un compostador al Campus Mundet, però no hi ha hagut continuïtat perquè la Diputació de Barcelona no va considerar adient la ubicació escollida per a aquest equipament.
- S'ha iniciat el procés d'establir, comunicar i monitoritzar bones pràctiques en sostenibilitat per al PAS i el PDI en l'activitat quotidiana mitjançant l'anàlisi d'experiències i recopilació de bones pràctiques en sostenibilitat en administracions públiques.
- Actualment es troba en desenvolupament la iniciativa d'elaborar un recurs de formació en línia sobre la sostenibilitat per al PAS que s'adapti a diferents perfils del lloc de treball. Un cop es completi l'elaboració de tots els continguts, cada treballador podrà dur a terme una formació en línia sobre sostenibilitat mitjançant tres mòduls, : el d'aspectes generals. Comú a tots, l'específic per a cadascun dels tres perfils de lloc de treball definits, i el mòdul pràctic també comú.

C4: Distribució justa de la renda

- Podem observar que hi han unes diferències salarials força reduïdes entre els treballadors de la UB a jornada completa. El sou del treballador que cobra més, multiplica per cinc el sou del treballador amb la remuneració més baixa.

Diferències salarials entre els treballadors

Ràtio entre el sou mínim i el màxim*				
	2009	2010	2011	2012
PDI				
Sou màxim	5,70	5,60	5,26	5,26

* Ràtio calculada a partir de les taules salarials, en cap cas no inclouen l'import de triennis o productivitat.

Font: Recursos Humans

C5: Democràcia interna i transparència

La Universitat de Barcelona és una institució pública, no lucrativa i governada per membres que representen quatre grups d'interès: el personal docent investigador, el personal d'administració i serveis, els estudiants i els representants de la societat catalana¹⁰.

- Model de governança:

La Universitat de Barcelona es regeix per un model d'elecció democràtica en què el rector es tria per vot ponderat en votació universal a la qual es crida tota la comunitat universitària. Així, els seus òrgans de decisió i de debat més representatius són col·legiats i estan representats tots els sectors i col·lectius de la universitat: Consell de Govern, 55 membres (20 en proporció a distribució Claustre), Claustre, 300 membres (60 % PDI, 30 % alumnat i 10 % PAS), juntes de Facultat (60 % PDI, 30 % alumnat i 10 % PAS). També existeixen altres òrgan que recolzen els anteriors com: el Consell de Direcció, el Consell d'Estudis, la Sindicatura de Greuges i altres mecanismes dels grups d'interès per comunicar recomanacions i indicacions al màxim òrgan de govern.

A continuació es detalla els integrants de cada òrgan de govern així com la seva forma d'elecció.

- **Rector**¹¹: és escollit per la comunitat universitària mitjançant l'elecció directa i el sufragi universal lliure i secret, entre el personal funcionari del cos de catedràtics d'universitat en actiu que presti serveis a la Universitat de Barcelona.
- **Claustre**¹²: és el màxim òrgan de representació de la comunitat universitària. És escollit pels diferents grups d'interès que integren la comunitat universitària.

¹⁰ En aquest apartat només farem referència als tres primers que consitueixen la comunitat universitària. Els representants de la societat catalana o Consell Social estan detallats a l'apartat E5: Transparència social i participació en la presa de decisions.

¹¹ Articles 71 a 76 de l'Estatut de la UB

¹² Articles 54 a 59 de l'Estatut de la UB

Distribució dels membres del Claustre Universitari per grups d'interès (2011)

Grups d'interès	%	Valor absolut
Personal acadèmic funcionari doctor	52,31%	147
Personal acadèmic no funcionari o no doctor	8,90%	25
Personal d'administració i serveis	10,68%	Fins a 30 membres
Estudiants	28,11%	79
Total membres		281
Homes	55,87%	157
Dones	44,13%	124

Cadascun dels membres del claustre té veu i vot i s'aplica la regla d'una persona un vot.

- **El Consell de Govern:**¹³ és l'òrgan col·legiat de govern de la universitat. Es reuneix com a mínim una vegada cada dos mesos sempre que ho sol·liciti una cinquena part dels seus membres.

Distribució dels membres del Consell de Govern per grups d'interès (2011)

Grups d'interès	%	Valor absolut
PDI	73,68%	42
PAS	10,53%	6
Estudiants	10,53%	6
Representants de la societat	5,26%	3
Total membres		57
Homes	78,95%	45
Dones	21,05%	12

- **Consell de Direcció**¹⁴: el rector, en l'exercici de les seves competències, és assistit per Consell de Direcció (que el rector presideix), que està format pels vicerectors, el secretari general i el gerent.

L'any 2010 el Consell de Direcció estava format per:

Grups d'interès	%	Valor absolut
PDI	88,89%	16
PAS	11,11%	2
Total membres		18
Homes	66,67%	12
Dones	33,33%	6

- **Juntes de facultat o d'escola universitària**¹⁵: Els membres són escollits entre les persones que integren els diferents grups d'interès de la comunitat universitària i adscrits a la facultat o escola.

¹³ Articles 60 a 63 de l'Estatut de la UB

¹⁴ Article 74 de l'Estatut de la UB

¹⁵ Articles 13 a 25 de l'Estatut de la UB

Juntes de facultat o d'escola universitària⁷

Composició de les juntes de facultat o d'escola universitària

Grups d'interès	%
Professorat funcionari dels cossos docents universitaris	51%
Altres personal docent i investigador	9%
Estudiants, inclosos els de doctorat	30%
Personal d'administració i serveis	10%

- **Consell d'estudis:** vetllen per la coherència i la interrelació de les matèries de cada ensenyament en el marc dels plans d'estudi, així com també perquè la docència s'adapti al pla docent de l'assignatura.

Composició dels consells d'estudis

Grups d'interès	
PDI	Un professor o una professora, com a mínim, de cada departament que tingui docència en l'ensenyament o conjunt d'ensenyaments, amb veu i sense vot.
PAS	Un membre del personal d'administració i serveis vinculat a la gestió acadèmica de l'ensenyament.
Estudiant	Una representació de l'alumnat matriculat en cada ensenyament o conjunt d'ensenyaments en nombre igual a la representació del professorat membre del consell.

- **Sindicatura de Greuges¹⁶:** s'encarrega de vetllar pels drets i per les llibertats de l'alumnat, del professorat, del personal investigador i del personal d'administració i serveis davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris. També ha d'exercir una activitat informativa permanent sobre el funcionament de la Universitat.
- **Altres mecanismes dels grups d'interès per comunicar recomanacions i indicadors al màxim òrgan de govern.**
 - La pàgina del rector. Blog de comunicació amb el rector.
 - BSCW. Eina de treball col·laboratiu a través del web, que permet la interacció i l'intercanvi d'informació eliminant les barreres de la distància i el temps.
 - Web institucional de la Universitat de Barcelona.

¹⁶ Article 66 de l'Estatut de la UB

D) CLIENTS

D2: Solidaritat amb altres empreses

La UB es part integrant d'un col·lectiu més ampli anomenat Grup UB. D'altra banda, col·labora amb nombroses organitzacions tant en l'àmbit nacional com internacional.

- El Grup UB es configura com un grup d'entitats amb autonomia jurídica i patrimonial que, sota la direcció de la Universitat de Barcelona, actua com a motor, impuls i protecció de tots els ens instrumentals dels quals s'ha dotat.

D'altra banda, la UB aplega un conjunt de fundacions amb les quals té una vinculació social especial, ja que històricament hi ha mantingut un lligam tradicional. Són entitats amb finalitats bàsicament benèfic docents, que dediquen els recursos a promocionar beques i ajuts per a l'alumnat.

Entitats del Grup UB	Entitats de caràcter benèficodocent
Fundació Bosch i Gimpera (FBG)	Fundació Bosch i Gimpera (FBG)
Cultura Innovadora i Científica (CIC-UB)	Fundació Guasch Coranty
Fundació Parc Científic de Barcelona (PCB)	Fundació Montcelimar
Fundació Institut de Formació Contínua (IL3-UB)	Fundació Amigó Cuyàs
Fundació Josep Finestres (FJF)	
Fundació Solidaritat UB	

Font: Gabinet del Rectorat

- La UB des de el Comissionat per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social es col·labora amb diverses entitats de finançament ètic o social:

<http://www.ub.edu/emprenedoriasocial/recursos-als-emprenedors-ub>

- [Avalis Emprèn](#): Avalis Emprèn és una línia d'avalis per persones emprenedores de Catalunya.
- [Avals Oinarri](#): Els Avals Oinarri estan orientats a empreses d'economia social que necessiten finançar les seves operacions d'inversió.
- [Capital Risc Green Alliance](#): El fons de capital risc Green Alliance té per objectiu crear vehicles estructurats que aglutinin diverses iniciatives de grandària mitjana-petita en l'àrea d'energies renovables i combustibles nets.
- [Crèdits COOP57](#): Coop57 és una cooperativa de serveis que destina els recursos propis a donar préstecs a projectes econòmics que fomentin el cooperativisme, l'associacionisme i la solidaritat en general, i que promoguin la sostenibilitat sobre la base de principis ètics i solidaris.
- [Crèdits TRIODOS](#): Triodos és un banc europeu independent amb 30 anys d'experiència en banca ètica i sostenible. Desenvolupa un innovador model de negoci bancari basat en la transparència, que combina la rendibilitat financera amb la social i la mediambiental.
- [FINEMPRESA](#): Portal de finançament per a empreses i emprenedors, promogut i coordinat per la Secretaria d'Economia del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya.
- [FISUB](#): Base de dades d'ajuts i subvencions, promogut i coordinat per ACCIÓ.

- [Fons OIKOCREDIT](#): El Fons OIKOCREDIT canalitza inversions del nord cap al sud, captant recursos d'entitats i inversors de països desenvolupats, i atorgant crèdits a organitzacions locals de països en vies de desenvolupament, que normalment no poden accedir a crèdits de la banca tradicional.
- [GOTEO](#): Goteo és una incubadora de projectes d'innovació cultural. Parteix d'una recerca prèvia d'estudi dels models actuals de l'anomenat "giving 2.0" (donacions 2.0), que fins ara s'ha aplicat majoritàriament a l'aprenentatge social, per tal d'observar la viabilitat d'aquestes experiències i eines en el sector creatiu.
- [Plataforma de microdonacions GlobalGiving](#): GlobalGiving connecta directament persones amb iniciatives socials d'arreu del món, oferint una plataforma de microdonacions que permet fer un seguiment transparent a les persones que volen donar sentit als seus diners.
- [Préstecs Solidaris ASCA](#): Préstecs solidaris ASCA és una de les línies de treball d'Acció Solidària Contra l'Atur, una Fundació que treballa per donar una resposta tangible i pràctica al repte de l'atur, amb la creació i l'administració d'un fons econòmic privat, gestionat per professionals que voluntàriament s'hi dediquen.
- [Programa ENISA de finançament d'empreses d'economia social](#): ENISA és una empresa de capital públic adscrita al Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç. El programa de finançament d'empreses d'economia social d'ENISA s'orienta a la concessió de préstecs participatius a mig termini sense garanties.
- [Projecte FIARE](#): Fiare és un projecte de banca ètica que ofereix préstecs i dipòsits per a persones i entitats que treballen per transformar la societat en una realitat més justa, participativa i inclusiva.
- [Proyecto DONO](#): Proyecto DONO vincula les donacions tecnològiques de les principals companyies de programari i maquinari, amb les necessitats del tercer sector a Espanya.

D3: Concepció ecològica de productes i serveis

- Introducció progressiva de sistemes LED en obres de remodelació d'espais, amb actuacions de substitució de fluorescents tradicionals per aquest tipus de il·luminària més eficient en diversos centres.
- Accions de sensibilització: informar periòdicament de les actuacions d'eficiència que es duuguin a termes i de les previstes, i difondre entre la comunitat universitària els consums d'energia dels edificis i l'impacte associat.
- Concurs fotoNAT-UB, es tracta d'un concurs que mitjançant el propi certamen i l'exposició posterior de les fotografies guanyadores potencia la difusió entre la comunitat universitària de tota la riquesa natural a diferents escales.
- Bicicampus, durant cinc anys ha posat a disposició de la comunitat universitària 200 bicicletes en préstec i un servei de reparació i informació per a tots els usuaris de bicicleta. Malauradament ha estat cancel·lat degut al progressiu descens dels préstecs, la reducció de recursos disponibles per al seu manteniment i la pèrdua de suport de la resta d'entitats que hi col·laboraven.

- Es troba a disposició de la comunitat universitària un apartat al lloc web de l'OSSMA amb informació sobre com arribar als diferents centres de la UB i consells de mobilitat sostenible.

D4: Concepció social de productes i serveis

La situació econòmica difícil que travessa el país, juntament amb la pujada del preu dels estudis universitaris, han incentivat que la UB prengui una sèrie de mesures per impedir que cap alumne hagi d'abandonar els estudis per raons estrictament econòmiques.

- Ajuts i accions de la Universitat de Barcelona per a facilitar l'accés a la Universitat a estudiants amb pocs recursos:

- **Ajut existent per als màsters oficials**

Entre els cursos 2010-2011 i 2011-2012 s'ha produït un augment considerable del preu per crèdit en els màsters oficials. Aquesta situació ha provocat que els alumnes de màsters de 90 o 120 crèdits s'hagin trobat que les exigències econòmiques quan van començar el seu màster al curs 2010-2011 fossin unes i, durant el segon curs de màster, aquestes s'haguessin endurit notablement, causant en conseqüència dificultats als alumnes amb menys recursos.

Amb l'objectiu de pal·liar aquest augment, la UB ha creat una ajuda de la qual poden ser beneficiaris aquells alumnes que compleixin una sèrie de condicions econòmiques i que, havent superat els 60 crèdits corresponents al primer curs de màster, es matriculin a tots els crèdits restants durant el segon curs.

Indicador sobre les ajudes per als màsters	2011-12
Nombre de persones beneficiàries	171 persones
Cost del total de l'ajuda per a la UB	18.861,00€

Font: Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística

- **Accions engegades per al curs 2012-2013:**

9. Establir un preu del crèdit matriculat per primera vegada dels màsters universitaris equivalent a una bonificació del 28,69%. La Comissió Econòmica del Consell Social en la reunió del dia 13 de juliol del 2012 va establir un preu del crèdit matriculat per primera vegada dels màsters universitaris que no habiliten per a l'exercici d'activitats professionals regulades en 45 euros, equivalent a una bonificació del 28,69% del preu establert, als estudiants de la Unió Europea, de països membres de l'Acord econòmic europeu, de Suïssa i Andorra, així com als estudiants amb permís de residència superior a un any acadèmic.
10. Facilitar la matrícula condicional als estudiants amb beca general i assumir inicialment fins al 40% de l'import de la matrícula. La UB permet una matrícula condicional als estudiants que puguin demanar la beca general. Quan es resolgui, l'estudiant ha de completar la matrícula, si escau. Així, la UB assumeix, inicialment,

la part de la matrícula que no cobreix la beca, que pot arribar fins al 40% de l'importat total.

11. Fer-se càrrec dels imports d'ajut de la beca d'equitat (fins al 50% de l'import de la matrícula). Quan es resolgui la beca d'equitat, queda determinat el preu final de la matrícula segons el nivell de renda. La UB assumeix implícitament un ajut que pot arribar al 50% del preu.
12. Ampliar el fraccionament i els terminis dels pagaments sense cost addicional. Per al curs 2012-2013, s'ha augmentat de dos a tres el nombre de fraccionaments (repartits en 40%, 30% i 30%) i s'han allargat els terminis.
 - Primer pagament: fins a una setmana des del dia de matriculació.
 - Segon pagament: fins a dos mesos després de la formalització de la matrícula.
 - Tercer pagament (només aplicable a una matrícula anual): fins al 15 de desembre.

En cas de retard en el pagament de la matrícula respecte d'aquests terminis, el cost resta invariable durant els dos primers mesos d'endarreriment i, a partir del tercer mes, el recàrrec té un increment del 5% per cada mes de retard.
13. Descomptar el 10% en els màsters propis, per als socis d'Alumni UB. Per als socis d'Alumni UB, descompte del 10% en la matrícula de màsters i postgraus propis.
14. Facilitar diferents tipus de finançament, mitjançant entitats financeres. La UB, mitjançant convenis amb entitats financeres, facilita el finançament o pagament mensual de l'import de la matrícula. A més, l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) possibilita el pagament en 10 mesos amb un interès del 6,5%.
15. Mantenir els acords amb empreses i institucions que ofereixen beques. Els estudiants poden acollir-se a les beques d'estudi que ofereixen les empreses i entitats públiques i privades amb les quals la UB té un conveni.
16. Convocatòria d'ajuts per pal·liar la pujada de la matrícula universitària. L'octubre del 2012 es van convocar uns ajuts que tenen com a objectiu actuar sobre l'impacte que, des d'un punt de vista econòmic, pot provocar la pujada, obligada per decret, de taxes universitàries. A aquests efectes, es va dotar un fons inicial de 600.000 euros. Per seleccionar els beneficiaris s'estableixen uns criteris basats en la renda econòmica familiar (40%), el rendiment acadèmic laboral (40%) i altres criteris de caràcter personal o familiar (20%). Aquests ajuts també serviran perquè els estudiants que repeteixen una assignatura per primera vegada puguin pagar-ne el preu sense el recàrrec que s'hauria d'aplicar pel fet d'haver-la suspès anteriorment, amb un màxim de 18 crèdits matriculats sota aquestes condicions. A més a més, els alumnes de primer curs que compleixin els criteris econòmics per

optar a una beca, però que per causa de l'enduriment dels criteris acadèmics d'última hora n'hagin quedat exclosos, també podran ser beneficiaris d'aquesta ajuda. Finalment, també servirà per donar un cop de mà als estudiants que hagin patit una adversitat imprevista.

D5: Augments dels estàndards socials i ecològics sectorials

- Codi de Responsabilitat Social de la Universitat de Barcelona:

Des de la Comissió de RS de la UB s'ha impulsat la creació d'un codi de RS. Aquest document ha de posar per escrit quina és la nostra RS com a universitat pública, com també concretar quins són els compromisos que assumim en aquest aspecte i quin serà el seguiment que farem sobre el compliment d'aquests compromisos.

Objectius pels propers anys:

El nostre objectiu és crear un grup de treball que desenvolupi el codi de responsabilitat social durant tot el 2013 i que el 2014 els òrgans de govern el puguin aprovar.

E) ÀMBIT SOCIAL

E2: Aportació a la comunitat

- Servei d'atenció a l'estudiant: té com a objectiu generar un espai especialitzat per atendre de manera personalitzada tant l'alumnat actual com el futur. Dins la SAE hi ha diversos programes d'integració:
 - **Programa Fem Via:** atenció directa de les necessitats especials dels alumnes amb algun tipus de discapacitat per tal de promoure la igualtat d'oportunitats i la plena inclusió d'aquests estudiants a la vida acadèmica, així com la sensibilització i conscienciació de la resta de membres de la UB.
 - **Programa d'atenció a la diversitat:** facilita la incorporació i la integració de tot l'alumnat per afavorir un clima de convivència i respecte i potenciar els valors que la interculturalitat aporta a tota la comunitat universitària.
 - **Programa d'atenció temporal:** prova d'ajudar a l'alumnat que es troba en moments difícils que en puguin afectar el rendiment i impedir una activitat acadèmica normal.
 - **Programa viure i conviure:** consisteix a oferir als estudiants de la UB la possibilitat d'allotjar-se a casa d'una persona gran, de manera que es fomenta l'intercanvi solidari i la relació Inter generacional.
 - També cal destacar les accions realitzades per fer front a les barreres arquitectòniques, una de les habituals problemàtiques de la UB com a conseqüència de l'antiguitat de la majoria de les seves instal·lacions. En aquest sentit, es realitzen visites a tots els edificis per avaluar-ne l'accessibilitat i valorar-

ne les possibles necessitats. La Generalitat de Catalunya convoca cada any un programa d'ajuts (UNIDISCAT) per col·laborar en el finançament de recursos materials, ajuts tècnics i personals per garantir la igualtat d'oportunitats dels alumnes discapacitats.

- Conveni de col·laboració entre la UB, l'Hospital clínic i l'Institut Català d'Oncologia: la seva finalitat és ajudar als alumnes que per raons mèdiques han de passar llargues estades en aquests centres, per a què així no perdin el vincle amb la Universitat.
- Conveni amb l'ONG Projecte Home: organització de jornades amb la finalitat d'acostar l'alumnat de la Universitat a la realitat de les drogodependències i altres addiccions.
- El Voluntariat UB: és un espai obert per a contribuir a l'edificació d'una universitat més solidària i compromesa amb la societat. Organitza diverses activitats:
 - Recollida de medicaments, joguines, aliments, roba, productes d'higiene.
 - Campanyes de sensibilització contra la pobresa.
 - Cursa solidària per Intermón Oxfam.
 - Voluntariat per a la integració d persones amb discapacitat física.
 - Col·laboracions amb la Fundació Vicente Ferrer i Dentistas sin fronteras.

UB. Pòster de la 6a campanya de recollida de joguines a la

- Projecte Dret al Dret:

Dret al Dret és un projecte compartit per persones de la Universitat, organitzacions socials i entitats públiques i professionals, que es preocupa per fomentar la consecució d'una sèrie d'objectius i aprofundir-hi quan ja estiguin implantats, que es detallen a continuació:

- Millorar i afavorir la defensa i l'exercici dels drets de les persones i els col·lectius menys afavorits.
- Enfortir i millorar els serveis destinats als col·lectius amb més dificultats per accedir als recursos jurídicosocials necessaris per defensar els seus drets.
- Millorar el servei que es presta a les organitzacions que treballen amb aquesta mateixa finalitat.

– Afavorir les relacions de col·laboració i treball conjunt entre la Facultat de Dret (UB) i les organitzacions públiques, socials i professionals.

– Millorar la formació dels estudiants de l'ensenyament de dret de la Universitat de Barcelona.

Cal destacar que, per l'elevat nombre d'entitats participants i de professors, constitueix un cas poc habitual en el panorama universitari i social. El treball que es desenvolupa s'organitza en clíniques jurídiques temàtiques:

Clínica Jurídica de Dret Penitenciari, Clínica Jurídica en Drets Humans, Clínica Jurídica de Dones, Clínica Jurídica per a la Protecció de la Infància i l'Adolescència, Clínica Jurídica en Drets Socials, Clínica Jurídica de Gènere i Dret Antidiscriminatori, Clínica Jurídica en Drets Civils, Clínica Jurídica en Medi Ambient, Clínica Jurídica en Dret Immobiliari i Mediació Residencial, Clínica Jurídica en Dret dels Consumidors, Clínica Jurídica en Drets de les Persones, Sindicatures Locals i Bona Administració, Clínica Jurídica en Diversitat Funcional, Clínica Jurídica en Dret d'Estrangeria, Clínica Jurídica General.

Activitats principals desenvolupades:

- Desenvolupament del ClinHab: Aquest és un servei de consultes promogut per la Clínica Jurídica en Dret Immobiliari i Mediació ó Residencial. La Clínica està integrada per professorat de dret privat, entitats socials, voluntaris i estudiants dels darrers cursos dels estudis de Dret. No són, per tant, advocats en exercici, sinó persones amb formació jurídica i financera, que comparteixen una voluntat de servir impulsada des de l'àmbit acadèmic. La seva idea és assessorar en un aspecte tan delicat com l'habitatge.

Les persones plantegen les seves consultes mitjançant el web del projecte <http://www.clinicajuridicaimmobiliaria.org/es/> i reben l'assessorament personalment a la mateixa Facultat de Dret. És remarcable que la Facultat de Dret de la UB és l'única facultat que presta aquest tipus de servei a l'Estat espanyol.

El desenvolupament d'aquest projecte ha requerit una forta articulació amb altres actors socials i institucionals i, de fet, la Secretaria d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya el finança.

- Presentació de l'associació SOLCOM a Barcelona: Es fa en col·laboració amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya i l'Observatori DESC. Aquesta presentació s'emmarca en el treball de la Clínica Jurídica en Diversitat Funcional.

SOLCOM ofereix suport entre iguals, i serveix de guia a qualsevol persona amb diversitat funcional i al seu cercle més íntim, que d'una manera directa o indirecta estigui patint una situació de discriminació i vulneració del dret a la igualtat d'oportunitats i desitgi emprendre accions legals, sempre dins el que marca la convenció de l'ONU sobre els drets de les persones amb diversitat funcional.

SOLCOM ofereix orientació i assessorament jurídic previ, i defensa davant dels tribunals, si cal i en funció de les disponibilitats pressupostàries i la rellevància del cas.

- Fundació solidaritat UB:

La Fundació Solidaritat UB (FSUB) és una iniciativa de la Universitat de Barcelona que neix el 1996 amb la finalitat de fomentar valors de solidaritat, promoure la participació social i canalitzar accions de cooperació pel desenvolupament i per la defensa dels Drets Humans. En el seu patronat estan representats els diferents estaments de la comunitat universitària (professors, estudiants i personal d'administració i serveis) i la Fundació Món-3.

Pretén donar resposta a una necessitat sentida tant per la mateixa comunitat universitària com per la societat en general: fomentar actituds i valors com la solidaritat i la tolerància, tot trencant una tendència global vers l'individualisme i l'exclusió de l'altre.

A continuació explicarem alguns dels projectes iniciats o en curs durant l'any que són susceptibles de diferenciar-se de l'acció global de la Fundació Solidaritat UB.

Projectes de cooperació al desenvolupament duts a terme en altres països

- Programa de Cooperació Interuniversitària de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (Colòmbia): Programa de Cooperació Interuniversitària de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (PCI-AECID) que la FSUB i l'Observatori vam portar a terme des del 2008 fins al 2012 amb la Pontifícia Universitat Javeriana de Cali per treballar tres qüestions principals:

- Accions de pau de dones enfront del conflicte armat a Colòmbia.

- Dret indígena i defensa dels seus drets humans.

- Creació d'un centre d'estudis interculturals per a indígenes i afrodescendents a Cali.

- Creació del Centre de Formació Integral per als Joves del «Resguardo indígena de la María» L'objectiu principal d'aquest projecte és millorar les condicions socioeconòmiques de les comunitats indígenes i recuperar les seves tradicions culturals ancestrals en ramaderia i transformació de productes derivats. Això ajudarà a evitar l'allistament als grups armats i la pèrdua dels valors culturals propis.

El segon objectiu és la creació de la infraestructura necessària per produir llet i fabricar derivats s (iogurts, formatge, mantega).

- Suport a la bona governança de la municipalitat de Figuig per contribuir al desplegament de les seves polítiques públiques relatives a l'activació socioeconòmica de l'oasi de Figuig (Marroc): El programa implica un suport a l'Ajuntament de Figuig en qüestions que van des de la dotació en infraestructures

determinades fins a la capacitat tècnica de personal local, passant per l'assessorament a les polítiques de l'Ajuntament en els temes de medi ambient (aigua i residus) i turisme. Aquestes ajudes es fan sempre fomentant la participació ciutadana i la coordinació entre els diferents actors de cooperació internacional, com també impulsant la coordinació de totes les activitats de cooperació que permeten el desenvolupament local.

- Creació d'un espai de formació i difusió, tècnica superior, i investigació agrosilvopastoral sota la perspectiva d'un desenvolupament regional sostenible (Mauritània i Senegal): La col·laboració entre la Universitat de Barcelona i la Fundació Món-3 –organització no governamental de caràcter universitari creada el 1986– ha permès incorporar docents i investigadors en projectes de cooperació sobre el terreny en els països del Magrib, en temes fonamentals com la gestió dels recursos hídrics, la gestió de residus i la protecció mediambiental, la promoció econòmica en relació amb els recursos propis de cada territori, el desenvolupament agrícola sostenible, la formació especialitzada en relació amb aquest model de desenvolupament agrícola, o la dotació d'infraestructures per a la investigació. La Fundació Solidaritat UB és l'àmbit comú en el marc del qual s'han articulats aquests projectes, acreditant, un cop més, que el treball coordinat entre els diferents agents de la col·laboració és la millor fórmula per optimitzar els recursos que es dirigeixen a accions per al desenvolupament sostenible dels pobles.

En el marc d'aquest projecte, l'activitat principal desenvolupada els anys 2011 i 2012 ha estat t l'organització, gestió i execució del màster universitari de Desenvolupament Rural i Cooperació, que organitzen conjuntament la Universitat Gaston Berger, la Universitat de Barcelona, l'Escola Superior d'Agricultura de la Universitat Politècnica de Catalunya i la Fundació Món-3.

- Tractament d'aigües residuals d'origen industrial a les províncies de Luang Ning i Hanoi (Vietnam): Es tracta d'un projecte de cooperació interuniversitària que finança l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), consistent a posar en marxa una instal·lació de tractament d'aigües residuals d'una indústria manufacturera de marisc a la badia d'Halong, un paratge que la UNESCO va declarar patrimoni de la humanitat i que és un centre important d'atracció turística.
- Projecte de creació de l'Observatori Nacional Universitari de Polítiques Públiques (Bolívia): És un programa de cooperació interuniversitària de l'AECID entre la Universitat de Barcelona i les universitats Major de San Andrés, Major de San Simón i Major, Reial i Pontifícia de San Francisco Xavier de Chuquisaca. L'objectiu és crear un observatori universitari de polítiques públiques amb diferents centres o seus:
 - Seu a la UM San Andrés de la Paz, amb un observatori centrat en el suport a polítiques d'educació i millora de l'administració de la salut pública.

- Seu a la UM San Simón de Cochabamba, amb un observatori centrat en el suport a polítiques mediambientals i de millora de l'administració en el medi rural, especialment ment en l'àmbit de la salut pública i la producció agropecuària.
- Seu a la UM San Francisco Xavier de Chuquisaca, amb un observatori centrat en el suport i la promoció dels drets humans i socials dels sectors socials amb risc de quedar-ne exclosos, risc de tenir una limitació a l'hora d'exercir-los o amb dificultats per reivindicar-los (especialment menors i poblacions indígenes).
- Formació en drets humans a Israel i els territoris palestins ocupats: L'objectiu del projecte és promoure la formació i la sensibilització sobre drets humans, democràcia i resolució de conflictes al TOP (territori ocupat palestí), Israel i Espanya, a través de cursos impartits en centres d'educació superior israelians i palestins, adaptats a cadascuna de les àrees d'estudi per aprofundir en els coneixements i instruments que des de les diferents professions i disciplines són rellevants per promoure la defensa, la protecció i l'exercici dels drets humans.
- Projecte «Escuela de gobierno, poder y ciudadanía» a Medellín (Colòmbia): L'objectiu d'aquest projecte és enfortir els diferents actors socials i polítics que de manera directa o indirecta formen part dels processos de desenvolupament local, moviment constituent a Antioquia i especialment en la subregió de la vall d'Aburrá, a través d'un procés de formació amb els eixos de comunicació per al desenvolupament, poder polític i Estat finances públiques i gestió de la riquesa territorial, control, ciutadà i ordenament territorial, democràcia i desenvolupament.

Projectes d'acció social més destacats d'entre els que s'han dut a terme a Espanya

- Observatori de Conflictes i Drets Humans: descriu, analitza i denuncia situacions de tot el món en les quals es violen els drets humans, com a conseqüència de conflictes oberts o encoberts.
- Programa Paula d'educació per la Pau: El programa Paula neix per donar suport a l'àmbit de l'educació per a la pau als centres educatius, i potenciar-lo a través del suport als professionals de l'educació per introduir-lo. El programa es materialitza en un espai web adreçat al professorat, que proporciona recursos didàctics multimèdia, en línia i flexibles, que l'agent educatiu pot modelar segons els interessos, necessitats i demandes. A més, incorpora eines per a la comunicació entre aquests agents educatius.
- Tardor Solidària a la UB: Són un conjunt d'activitats desenvolupades en el si de la Universitat de Barcelona (exposicions, xerrades, projeccions, conferències, etc.) que tenen per objecte promoure entre la comunitat universitària i el públic en general els valors de la solidaritat, el compromís, el voluntariat i l'empatia envers els problemes dels altres.
- Serveis d'assistència tècnica en l'àmbit de la cooperació, l'educació per la pau i l'acció social en administracions públiques: Es tracta d'assessorar diferents

administracions públiques en temes de cooperació per al desenvolupament i sobre com enfocar les accions de sensibilització.

- Col·laboració amb el nostre entorn proper

La Universitat fomenta la cooperació amb entitats de l'entorn proper de les seves facultats amb la voluntat d'implicar-se socialment i de col·laborar amb l'Administració local per tal d'afavorir el desenvolupament d'aquests espais. En aquest sentit caldria destacar dues col·laboracions en l'àmbit territorial del barri del Raval:

- **Tot Raval:** La UB, a banda de relacionar-se molt estretament amb els grans equipaments culturals veïns (MACBA, CCCB, Biblioteca de Catalunya, Blanquerna, etc.), també participa de manera decidida en les activitats de Tot Raval, i forma, fins i tot, part del seu patronat.

La Fundació Tot Raval és una plataforma de 60 associacions, institucions, persones i empreses vinculades al Raval que es va crear el 2002 amb un objectiu comú: millorar la qualitat de vida al barri a través de la coordinació i el treball en xarxa dels agents del territori en els àmbits social; cultural i econòmic, i comercial.

- **Xicra:** La UB també participa molt activament en la posada en marxa de la Xarxa d'Institucions Culturals del Raval (Xicra). En aquests moments ja està aprovat el text del protocol que la posa en marxa i se n'han definit les funcions i els objectius.

Social Start-up Meeting

El Social Start-up Meeting és una trobada d'un cap de setmana en què intervenen persones amb diferents perfils professionals (programació, disseny, màrqueting, desenvolupament de productes, etc.), emprenedores i amb inquietuds socials.

Té l'objectiu d'impulsar iniciatives emprenedores socials cooperatives, de base social, tecnològica, medi ambiental, cultural, etc, que es puguin desenvolupar com a negoci després de la trobada.

El programa es desenvolupa segons la metodologia d'aprendre creant ("learning by doing").

El Social Start-up Meeting és un esdeveniment on persones emprenedores amb diferents perfils professionals col·laboren i co-creen voluntàriament, durant un cap de setmana, per desenvolupar al màxim el model de negoci.

Després de l'Social Start-up Meeting cada participant coneixerà:

- Les eines per engegar una cooperativa i start-up social.
- El treball en equip multidisciplinari, de manera col·laborativa i autogestionada.
- La mentoria social, empresarial, tecnològica i cooperativa, i la retroalimentació professional.
- El treball en xarxa dins de la comunitat d'emprenedoria social.

Alumni UB

L'any 2000 la Universitat de Barcelona va posar en marxa un servei adreçat als exalumnes. En vista de la creixent importància i rellevància d'aquest col·lectiu per a la Universitat de Barcelona, l'any 2010 es va decidir integrar en un sol espai anomenat Alumni UB tots els serveis adreçats al col·lectiu d'exalumnes, entre els quals s'inclouen Antics UB, Feina UB i la borsa de treball per a exalumnes.

Alumni UB és un servei de la Universitat de Barcelona que s'adreça al col·lectiu d'exalumnes i amics de la Universitat de Barcelona (incloent-hi PAS i PDI), amb l'objectiu de vincular-los de manera permanent com a membres de la comunitat UB. Així, aprofitant la xarxa professional i social de la qual formen part, es potencia la seva projecció i la de la Universitat més enllà de l'àmbit habitual de treball.

Alumni UB ofereix atenció i assessorament en carreres professionals, xarxes professionals (networking), serveis amb condicions preferencials i activitats formatives, informatives i divulgatives en tots els àmbits d'interès (seminaris, conferències, trobades, etc.).

Els grups amb què treballa Alumni UB són bàsicament els clubs professionals, territorials, sectorials i funcionals, que en aquests moments componen el desplegament més gran conegut d'una universitat pública per apropar els exalumnes ja inserits en el mercat de treball a la vida universitària. D'altra banda, el Consell de Notables és la plasmació d'un conjunt de personalitats destacades de la vida social, econòmica, política, artística, etc., que han estat alumnes de la Universitat. Amb ambdós col·lectius es manté una relació fluida, periòdica i cordial. Els objectius, a més de quantitius (nombre de personalitats del Consell de Notables i nombre de clubs), també són qualitius, atès que a cada una de les persones contactades se li demana una implicació personal i una petita dedicació a Alumni UB.

Quantitat de notables que formen part del Consell de Notables i nombre de clubs

Resultats		Objectius	
2011	2012	2013	2014
51 notables i 24 clubs	58 notables i 27 clubs	60 notables i 30 clubs	60 notables i 30 clubs

Font: Alumni

Caldria destacar que enguany hem ampliat la xarxa internacional d'Alumni, ja que s'ha aconseguit t la fita d'arribar a cinc Chapters (situats a Portugal, París, Amsterdam, Nova York i Ginebra). Esperem aconseguir ben aviat dos Chapters internacionals més.

Enquestes d'opinió per a estudiants de graus i màsters universitaris

La Universitat de Barcelona realitza enquestes periòdicament als seus alumnes, per tal de conèixer les seves opinions. A continuació, adjunto un link i una publicació on s'explica amb quin motiu i amb quina finalitat es duen a terme aquestes enquestes:

<http://www.ub.edu/economiaempresa/butlleti/publicacio/?p=3997>

La Universitat de Barcelona està interessada a conèixer la vostra opinió sobre les assignatures que esteu cursant i el professorat que les imparteix, motiu pel qual us demana la participació

activa en la resposta d'enquestes adreçades a millorar els ensenyaments. Les enquestes són en línia i el temps estimat de resposta no supera els cinc minuts.

Tot i que rebreu un correu electrònic des del qual podreu accedir directament a l'enquesta, també podeu arribar-hi des del Campus Virtual o bé des del següent enllaç.

És molt important contestar les enquestes, ja que són un dels indicadors bàsics que permet mesurar la qualitat dels ensenyaments en captar el grau de satisfacció de l'alumnat. En aquest sentit, les agències avaluadores (AQU i ANECA) tenen molt en compte aquest indicador a l'hora d'acreditar el futur dels ensenyaments.

Us informem que tota la informació proporcionada a través d'aquests qüestionaris és absolutament confidencial i està subjecta a la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal. Les respostes obtingudes només s'utilitzaran amb la finalitat d'aconseguir una millora continuada de la docència en els graus i màsters que esteu cursant.

A continuació adjunto un exemple d'una enquesta enviada als alumnes per a valorar els serveis, les activitats i les instal·lacions:

<http://www.ub.edu/iap/enqServeis/enqServeis.html>

ENQUESTA ALS ESTUDIANTS SOBRE SERVEIS, ACTIVITATS I INSTAL·LACIONS

VALORACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

1. Per què estúdieu a la UB? *(Podeu marcar més d'una opció)*

- És la universitat on volia cursar els estudis
- És una tria determinada per la nota d'accés
- Per proximitat geogràfica
- Pel preu de la matrícula
- Altres motius

2. Entre la resta de les universitats públiques i privades que hi ha actualment a Catalunya, marqueu les que conegueu: *(Podeu marcar més d'una opció)*

☐ Universitat Abat Oliba	☐ Universitat Oberta de Catalunya
☐ Universitat Autònoma de Barcelona	☐ Universitat Politècnica de Catalunya
☐ Universitat de Girona	☐ Universitat Pompeu Fabra

☐ Universitat de Lleida	☐ Universitat Ramon Llull
☐ Universitat de Vic	☐ Universitat Rovira i Virgili
☐ Universitat Internacional de Catalunya	

3. En relació amb les universitats que heu marcat, valoreu la posició relativa de la UB en termes de prestigi:

- És la líder
- Ocupa una posició intermèdia
- Ocupa una de les darreres posicions

4. Haguéssiu preferit cursar els estudis en una altra universitat catalana?

- Sí
- No

5. Heu participat en les activitats organitzades per la UB adreçades a futurs estudiants?

- Sí
- No

Feu els **comentaris** o **suggeriments** que considereu oportú de plantejar-nos.

Programa Aprenentatge Servei (ApS)

L'aprenentatge servei (ApS) és una metodologia que combina l'aprenentatge acadèmic i el servei a la comunitat.

Portem 5 anys des de la seva implantació i amb una mitjana de 200 estudiants l'any.

<http://www.ub.edu/pedagogia/ApS/>

Responsabilitat Social i Aprenentatge Servei

D'un temps ençà, la Facultat de Pedagogia —i, de fet, el conjunt de la Universitat— està incorporant amb determinació la responsabilitat social a les seves funcions clàssiques de formació de l'alumnat i de recerca científica.

Exercir la responsabilitat social vol dir connectar-se estretament amb la societat i treballar per respondre als seus problemes més urgents.

Una de les finalitats de la Universitat és ser sensible a les necessitats que es viuen en el seu entorn proper —i també llunyà— i participar de manera palpable en la solució d'aquestes necessitats.

La recerca i la formació han de trobar camins per contribuir a la innovació, l'emprenedoria i la responsabilitat social. Han de treballar ara i en el futur per fer una societat més justa, més lliure i més sostenible.

L'aprenentatge servei: connectar el compromís cívic a l'aprenentatge curricular

L'aprenentatge servei és una manera d'exercir la responsabilitat social en l'àmbit de la formació.

És una metodologia educativa que combina l'aprenentatge acadèmic i el servei a la comunitat en un únic projecte, en el qual l'alumnat es forma treballant sobre necessitats reals del seu entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

Els objectius de l'aprenentatge servei són:

- Vincular el coneixement acadèmic amb l'activitat pràctica.
- Oferir una experiència formativa que alhora tingui utilitat social.
- Contribuir a la formació de ciutadans i futurs professionals.

La Facultat de Pedagogia, amb la voluntat de comprometre's amb la societat i alhora innovar en les seves metodologies de formació, està institucionalitzant el programa Aprenentatge Servei.

Els alumnes que participin en les experiències tindran, en funció de l'ensenyament que cursin, un reconeixement o una transferència de crèdits ECTS

Per a l'alumnat de 1r de tots els graus de la Facultat

- Amics i amigues de lectura amb el Consorci d'Educació de Barcelona: Consisteix en ajudar a alumnes de Primària i Secundària a millorar la competència lectora i a gaudir llegint, una necessitat social difícil de resoldre.
- Acompanyament d'infants i joves en risc amb l'AFEV Barcelona: Consisteix en fer un acompanyament educatiu individual a un/a noi/a en risc d'exclusió social i en un moment clau de la seva educació. Als alumnes que participin amb aprofitament se'ls reconeixeran 4.5 crèdits ECTS. (L'aprenentatge servei és una activitat que està encabida en el Reconeixement d'Activitats institucionals universitàries al Grau).
- En Plenes Facultats, Fundació Salut i Comunitat: Proposta d'aprenentatge servei en la qual l'alumnat universitari participa en un projecte d'informació, assessorament i formació sobre drogues i sexualitat adreçat a la població universitària. L'activitat

suposa establir punts d'informació i organitzar activitats i campanyes de sensibilització pensades per multiplicar els missatges preventius dirigits als companys i companyes d'universitat.

Per a l'alumnat de 2n a 4t de la Facultat

- Educació física i intervenció socioeducativa, Direcció General de Règim Penitenciari i Recursos de la Generalitat de Catalunya i la Federació Catalana d'Associacions de Famílies i Persones amb Problemes de Salut Mental (FECAFAMM): Proposta d'aprenentatge servei en la qual l'alumnat universitari de 3r i 4t de les Facultats de Pedagogia i Formació del professorat organitza sessions lúdiques de joc motor en centres penitenciaris i de salut mental. Cada sessió es completa amb una estona de diàleg entre els participants i un refrigeri final.
L'activitat permet als universitaris entrar en contacte amb persones internes en centres penitenciaris i persones amb trastorns mentals, i reflexionar sobre la seva situació. Per a l'alumnat universitari, els aprenentatges que es deriven de la participació directa en l'activitat es completen amb moments d'intercanvi i reflexió que s'organitzen a continuació de cada sessió o en moments específics a la Facultat.
- Promover valores en entitats deportives dedicades a la formació infantil y juvenil, Fundació Itinerarium: El projecte Sello de Garantía Ética SES (Sports Ethic Seal) té com a objectiu promoure programes d'educació en valors en entitats esportives, de manera que de forma sistemàtica i integral es treballi aquesta dimensió formativa amb nens i nenes, joves i persones adultes (famílies, entrenadors/res). La tasca de l'alumnat que s'impliqui en aquesta activitat serà: 1) Activar i acompanyar a l'equip de l'entitat esportiva (direcció, grup d'entrenadors) en el procés de la implementació de la metodologia SES i 2) Analitzar l'experiència d'implementació en l'entitat esportiva a través de tècniques d'observació qualitatives i quantitatives, amb el recolzament de la Fundació Itinerarium.
- Educar sonrisas Fundació Soñar Despierto: "Educar sonrisas" és l'únic programa de reforç escolar destinat a menors tutelats residents en centres d'acolliment d'Espanya. Molts d'aquests nens i joves presenten una manca formativa molt important (el 80% pateixen fracàs escolar i la majoria d'ells no obtenen ni el graduat en la ESO). A través d'aquest projecte els ajudem a millorar la seva situació acadèmica i emocional. Es basa en una metodologia personalitzada i centrada en les necessitats de cada nen. Els ajuda a interioritzar hàbits i habilitats socials i cognitives; reforça els processos d'aprenentatge i disminueix els índexs de fracàs escolar.
- Club Social, Sant Pere Claver-Fundació Serveis Socials: El Club Social és un recurs per a la inclusió social de les persones amb trastorn mental mitjançant el lleure. A partir d'activitats de caràcter lúdic i de socialització, fomenta una major vinculació i participació de la persona amb l'entorn, així com propicia la creació de vincles afectius.

La participació de l'alumnat es centrarà principalment en l'ajuda a la dinamització de l'espai setmanal de la biblioteca, el punt multimèdia i la revista que dos vegades l'any edita el Club.

- Intervenció educativa amb nens i joves en situació de risc social, Save the children: La participació dels estudiants de la Facultat en aquesta activitat permetrà oferir un suport socioeducatiu a infants i joves de famílies en situació de pobresa o vulnerabilitat social. Es tracta de proporcionar una atenció educativa en algun dels següents àmbits: aula oberta i biblioteca, reforç escolar, educació no formal - lleure. El projecte es durà a terme en centres educatius de la ciutat de Barcelona en horari no lectiu i tindrà el suport de les persones responsables del projecte. L'activitat inclou les tasques de participació en la preparació i la coordinació, la intervenció amb els nois i noies i l'avaluació.
- Reforç escolar i sortides lúdiques de coneixement de l'entorn, Apropem-nos: Els estudiants que ho desitgin podran incorporar-se al projecte Espai Joves (dirigit a joves de 12 a 18 anys) i treballar a partir de diferents eixos complementaris: el reforç escolar i l'aprenentatge de llengües, activitats per a l'adquisició d'habilitats comunicatives i socials, i les sortides i activitats lúdiques i de coneixement de l'entorn. Els estudiants donaran suport tant en la programació i preparació prèvia de les sessions, com en l'acompanyament i la intervenció educativa directa, ja sigui a l'aula o fora d'aquesta. Donades les característiques i necessitats dels joves, caldrà considerar especialment el vessant social i emocional de les activitats.
- Projecte Rossinyol, Fundació Servei Solidari : Els estudiants universitaris (mentors/mentores) acompanyaran setmanalment un nen o una nena per tal que conegui diferents espais de la ciutat, llocs d'oci i de diversió, àmbits de producció cultural, etc. Tot plegat amb la pretensió d'accelerar el seu procés d'integració. El perfil del mentorat és el d'un nen o nena d'origen immigrant i baix nivell socioeconòmic. Es col·laborarà amb centres educatius de Nou Barris i Ciutat Vella. Es tracta de compartir una estona lúdica tot oferint als infants una atenció educativa individualitzada i propera. Per tot plegat, l'activitat es converteix en un moment intens de relació personal. La participació en l'activitat preveu algunes sessions de formació per als estudiants.
- Classes amb persones immigrades , Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic (EICA) : Els estudiants de la Facultat s'encarregaran de preparar i de portar a terme classes relacionades amb l'aprenentatge de la llengua, les noves tecnologies o l'alfabetització amb joves i adults immigrants. A banda dels continguts específics que es treballin (l'entitat facilitarà els materials necessaris), els estudiants hauran d'acompanyar els usuaris en els seus processos vitals i professionals. L'activitat preveu una hora de preparació autònoma per part de l'estudiant i una hora i mitja de classe.

- Reforç escolar en context multicultural, Migra Studium:
Supervisió d'un grup de quatre o cinc infants de primària dins els projecte Som-hi. Un dia a la setmana, els estudiants de la Facultat facilitaran un reforç escolar a nens i nenes dels CEIP Baixeres i Sagrada Família. Els infants són derivats per les tutores dels centres i configuren un grup multicultural amb algunes dificultats d'aprenentatge. També es treballaran altres qüestions mitjançant activitats lúdiques i, en alguns casos, pot ser que es proporcioni un seguiment més individual.
- Suport a l'aprenentatge, Escola Cor de Maria-Sabastida: L'escola Cor de Maria-Sabastida està immersa en un canvi profund cap a una metodologia activa en què el protagonista real de l'aprenentatge és l'alumne, les seves necessitats i els seus interessos. En aquest context pedagògic innovador, els estudiants que ho desitgin podran fer un suport extraordinari dins i fora de l'aula en l'atenció als alumnes amb NEE, desestructuració familiar o situació de risc social. L'activitat contempla tasques de suport al professorat en la programació d'activitats competencials tant en horari lectiu com en horari no lectiu, dotant al projecte d'una funció social i no únicament acadèmica.
- Mentors ORI Pedagogia, Oficina Relacions Internacionals: La iniciativa de l'estudiant MENTOR ORI Pedagogia neix amb la intenció d'incentivar, institucionalitzar i dinamitzar l'acompanyament als estudiants que gaudeixen de mobilitat internacional a la nostra Facultat. L'estudiant Mentor ORI és un estudiant de la Facultat de Pedagogia que porta a terme una tasca d'acompanyament, assessorament i ajuda als estudiants internacionals que s'incorporen cada semestre a la Facultat.

E3: Reducció dels efectes ecològics

La sostenibilitat de la UB

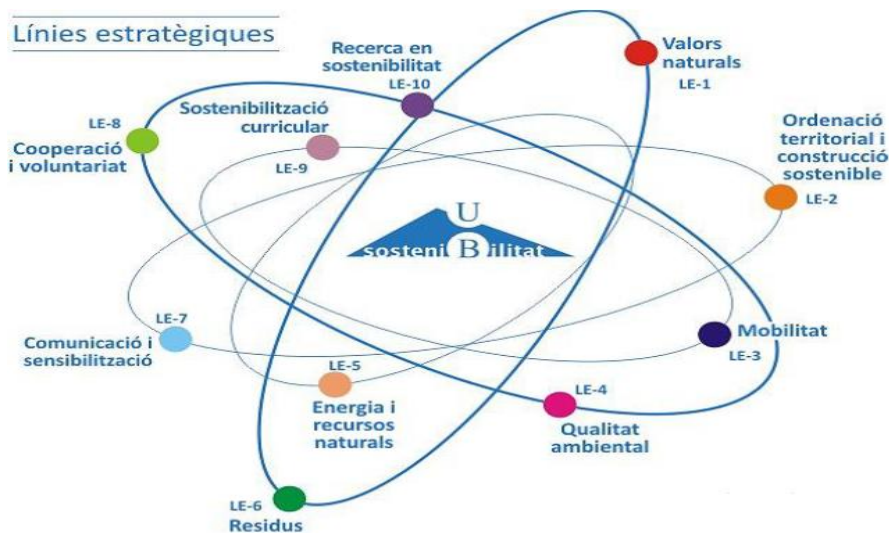
Estratègies de participació: El pla de sostenibilitat de la UB

El desenvolupament sostenible s'ha afegit al llarg dels darrers anys com un principi bàsic més en les polítiques del nostre entorn territorial, i s'ha integrat progressivament en el teixit social i empresarial. Entre els resultats d'aquesta impregnació trobem el desenvolupament de normativa específica per garantir la protecció del medi ambient i de processos productius orientats a un millor aprofitament dels recursos naturals, i la difusió de coneixements i bones pràctiques en relació amb l'equilibri entre els tres entorns propis del desenvolupament sostenible: social, econòmic i ambiental.

Les universitats són les institucions que millor poden contribuir a aquesta darrera fita, orientant les activitats educatives i de recerca vers un desenvolupament social i econòmic que no contribueixi al deteriorament ambiental ni a l'esgotament dels recursos naturals.

El fet ambiental es troba present en l'esdevenir diari de la UB des de fa temps, molt especialment en els dos eixos d'actuació que donen sentit a la seva existència: la docència i la recerca. La UB ha confirmat el seu compromís per la sostenibilitat tant en l'àmbit de les

institucions d'educació superior –a la dècada dels noranta va signar la Declaració de Talloires i la Carta universitària per al desenvolupament sostenible (Copernicus)–, com en l'àmbit territorial, adherint-se l'any 2002 al Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat de l'Agenda 21 de Barcelona, instrument mitjançant el qual s'estructura l'acció municipal per a la construcció d'una Barcelona més sostenible.

Principals associacions a què es pertany (com ara associacions sectorials) o ens nacionals i internacionals a què l'organització dóna suport:

- Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball (1998).
- Grup de Qualitat Ambiental, Desenvolupament Sostenible i Prevenció de Riscos Laborals de la CRUE (2003).
- Xarxa Retorna (2011).

Principis o programes socials, ambientals i econòmics desenvolupats externament, així com qualsevol altra iniciativa que l'organització subscriu o aprovi:

- Carta CRE-Copernicus – Carta universitària per al desenvolupament sostenible (1993)
- Compromís ciutadà de l'Agenda 21 de Barcelona (2002)
- Estratègia catalana per al desenvolupament sostenible (2010)
- Estratègia catalana Residu zero (2011)
- Compromís de sostenibilitat Rio+20 de la UNESCO (2012)
- Tractat de les persones per a la sostenibilitat en l'àmbit de l'educació superior (2012)

A continuació es detallen les accions que ha dut a terme la Universitat de Barcelona per a la reducció dels efectes ecològics:

- Regulació de les temperatures de consigna dels sistemes de climatització (màx. 21°C en recintes calefactats i no inferior a 26°C per a recintes refrigerats).
- A les màquines de venda automàtica de begudes i aliments han estat incorporats els següents aspectes:

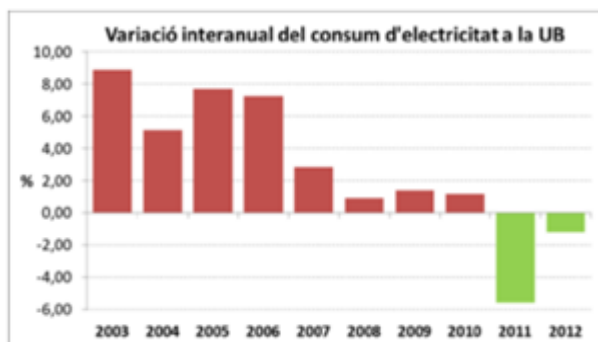
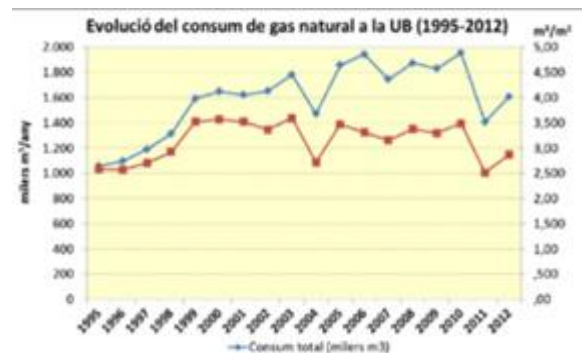
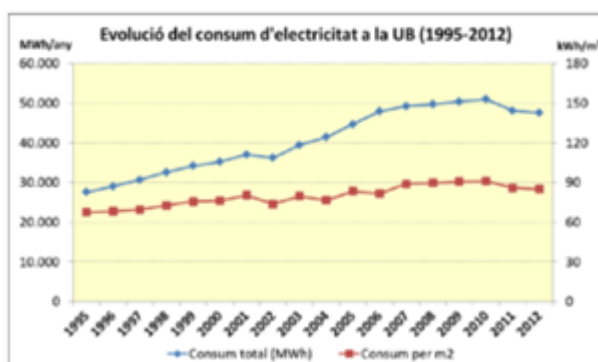
- Poder escollir les begudes sense got amb descompte.
- Oferir cafè de comerç just a les màquines de begudes calentes.
- Les màquines de productes sòlids inclouen productes aptes per a celíacs i productes procedents de l'agricultura ecològica.
- Posar en funcionament un sistema de dipòsit, devolució i retorn dels envasos de begudes fredes amb tres màquines de recuperació.
- Inclusió del consum d'energia entre els aspectes a valorar sobre les característiques tècniques de les màquines que s'utilitzen en aquest servei.
- Reservar a les màquines un espai per incloure missatges d'informació i de sensibilització ambiental adreçats a la comunitat universitària.

Màquina de venda automàtica de begudes calentes al Campus Mundet. Banc d'imatges OSSMA

- Descens del consum d'electricitat durant l'any 2012 d'1,2% gràcies a l'aplicació de criteris de consum responsable als centres, la sensibilització de la comunitat universitària envers l'estalvi de recursos, i el tancament dels edificis una setmana a l'abril, tres setmanes a l'agost, i la darrera setmana de desembre.

Evolució del consum d'electricitat i de gas natural a la UB

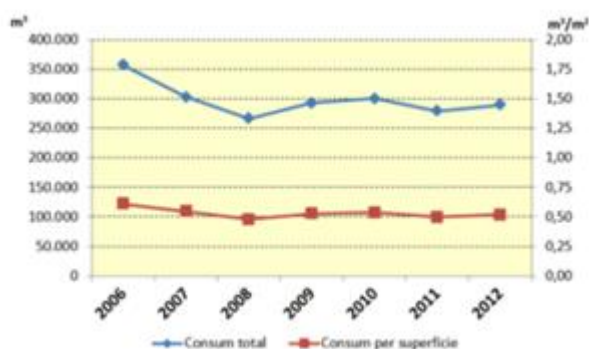

Font: Elaboració pròpia UB basada en dades de l'àrea d'Obres i Manteniment de la UB i Endesa i Gas Natural (empreses subministradores).

	Resultats			Comentaris (tendència, objectius, etc.)	Font d'informació
	2010	2011	2012		
Electricitat (GJ)	183.560	173.327	171.225	La UB no consumeix combustibles primaris per generar energia intermèdia, raó per la qual només es proporciona informació sobre l'energia intermèdia que adquireix i consumeix	Obres i Manteniment, a partir de les factures de les empreses subministradores
Gas natural (GJ)	70.338	50.631	57.914	Es detecta un descens de consum els darrers dos anys per la conscienciació de la comunitat universitària envers un consum més responsable, per la implantació d'actuacions d'estalvi i pel tancament dels edificis en períodes de vacances (Nadal, Setmana Santa i agost)	

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

Captació i consum d'aigua:

Font: Elaboració pròpia UB basada en dades de l'àrea d'Obres i Manteniment de la UB.

	Resultats			Comentaris (tendència, objectius, etc.)	Font d'informació
	2010	2011	2012		
m³/any	300.441	278.569	289.110	La totalitat del consum d'aigua correspon al subministrament d'aigua per empresa proveïdora Es detecta un descens de consum els darrers dos anys per la conscienciació de la comunitat universitària envers un consum més responsable, per la implantació d'actuacions d'estalvi i pel tancament dels edificis en períodes de vacances (Nadal, Setmana Santa i agost)	Obres i Manteniment, a partir de les factures de les empreses subministradores

Font: Memòria responsabilitat social UB 11-12

Emissions totals, directes i indirectes, de gasos d'efecte hivernacle, en pes:

Resultats			Comentaris (tendència, objectius, etc.)	Font d'informació
2010	2011	2012		
14.701	15.869	17.720	<p>Aquests valors, expressats en tones de CO₂ anuals, corresponen exclusivament a consum indirecte, ja que la UB no consumeix energia directa</p> <p>Tot i que el consum d'energia a la UB va disminuir els anys 2011 i 2012, les emissions han augmentat perquè la combinació de producció energètica va comportar un increment del factor d'emissió</p>	Indicador calculat aplicant al consum d'electricitat i gas natural els factors d'emissió associats a l'energia publicats per l'Oficina del Canvi Climàtic de la Generalitat de Catalunya

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

NO, SO i altres emissions significatives a l'aire per tipus i pes:

	Resultats			Comentaris (tendència, objectius, etc.)	Font d'informació
	2010	2011	2012		
SO ₂	12.951,2	20.028,9	24.494,7	<p>Aquests valors, expressats en quilos anuals, corresponen exclusivament al consum d'energia elèctrica</p> <p>Tot i que el consum d'energia a la UB va disminuir el 2011 i 2012, les emissions han augmentat perquè la combinació de producció energètica va comportar un increment dels factors d'emissió</p>	Indicador calculat aplicant al consum d'electricitat els factors d'emissió publicats cada any per l'Observatori de l'Electricitat de la WWF
NO _x	11.064,6	15.166,1	17.360,3		

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

Pes total dels residus generats, segons el tipus i mètode de tractament:

Codi CER	Residu Descripció	Resultats			Font de la informació
		2010	2011	2012	
200301	Rebuig	870.034	754.938	756.944	Estimacions pròpies a partir de la informació proporcionada per les empreses de neteja i els serveis de restauració sobre recollides dutes a terme en els centres. Entre l'any 2010 i 2011 s'ha aplicat un canvi en la metodologia d'obtenció de les dades per assolir un càlcul més acurat de les quantitats de residus generades als bars. Les dades de l'any 2012 són provisionals i pendents de revisió
200108	Matèria orgànica	810.563	223.200	414.773	
150101-200101	Paper i cartró	556.070	863.228	842.070	
150102-150104	Envasos lleugers	60.032	93.225	86.196	
150107	Vidre	73.448	137.118	100.659	
200121	Fluorescents	2.626	1.527	1.824	Ambilamp
161604	Piles	347	794	s. d.	Pilagest
080318	Cartutxos de tinta i tòners	1.645	2.167	1.687	Fundació Humanitària pel Tercer i Quart Món Doctor Trueta
200135-200136	Equips elèctrics i electrònics	6.770	7.180	5.025	Ajuntament de Barcelona, Ecocat
140602	Compostos halogenats	11.689	12.122	11.203	Ecocat, GRS
140603	Compostos no halogenats	13.845	12.553	10.507	Ecocat, GRS
0601XX	Àcids inorgànics	7.663	4.854	5.923	Ecocat, GRS
0602XX	Bases inorgàniques	2.113	4.563	2.937	Ecocat, GRS
160508	Solucions orgàniques o d'alta DQO	1.018	1.408	1.517	Ecocat, GRS
160507	Compostos inorgànics	1.711	2.489	2.944	Ecocat, GRS
1302XX	Olis	57	415	160	Ecocat, GRS
160403-160509-1609XX	Altament perillosos	2.953	2.128	852	Ecocat, GRS
160506	Reactius caducats	774	1.079	3.446	Ecocat, GRS
150202-090199	Sòlids contaminats	1.882	2.203	2.052	Ecocat, GRS
150110	Envasos contaminats	4.060	5.428	5.720	Ecocat, GRS
090103	Revelador fotogràfic	360	540	420	Biotur
090104	Fixador fotogràfic	360	120	180	Biotur
180101-180103-180201-02	Bioperillosos (sanitaris del grup III)	26.283	25.921	26.401	Cespa, GRS
180108-180207	Citotòxics (sanitaris grup del IV)	16.464	12.477	13.784	Cespa, GRS
180202-03	Restes animals	14.121	13.292	13.218	Seiaco, Sereca-Bio

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

Iniciatives per mitigar els impactes ambientals dels productes i serveis, i grau de reducció d'aquest impacte:

Objectiu	Acció
Controlar i seguir la gestió ambiental	Actualització dels indicadors de sostenibilitat sobre els diferents àmbits de l'activitat universitària
	Recopilació dels indicadors de seguretat, salut i sostenibilitat per a la memòria de responsabilitat social de l'any 2011
	Ompliment de l'enquesta de residus de l'INE
	Execució de les tasques de secretaria tècnica de la Comissió Delegada de Claustre
	Creació i manteniment d'una base de dades de gestió del Pla de sostenibilitat
Apropar el patrimoni natural de la UB a la comunitat universitària i a la societat	Incorporació de continguts sobre el jardí de l'Edifici Històric a l'aplicació de visita virtual que desenvolupa la Unitat d'Activitats Institucionals i Protocol (→ LE1.21)
	Integració dels espais verds de la UB en l'oferta de recursos ambientals d'institucions públiques (LE1.23)
Informar sobre els criteris de sostenibilitat que s'apliquen als edificis	Disseny i instal·lació de la senyalització als accessos dels edificis amb criteris de sostenibilitat i estalvi de recursos que s'hagin aplicat (LE2.22)
Promoure la utilització de la bicicleta com a mode de transport universitari	Dotació d'aparcaments de bicicleta segurs a tots els edificis (LE3.21)
Participar en les xarxes socials existents per definir el model Residu zero	Disseny del format de comunicació per informar de les actuacions d'eficiència Participació en la junta de la Xarxa Retorna i en el fòrum català Residu zero (LE6.21)
	Coordinació, en col·laboració amb la UPC, de la Xarxa d'Universitats Residu Zero per promoure i implementar aquest model (LE6.22)
Millorar la gestió de residus	Estandardització del procediment de gestió de residus especials a la Facultat de Farmàcia (→ LE6.33)
Promoure la participació de la comunitat universitària en l'elaboració i implantació del Pla de sostenibilitat	Creació d'un lloc web del Pla de sostenibilitat, que integri un espai d'opinió virtual permanent i un sistema d'informació per compartir bones pràctiques de sostenibilitat als centres (LE7.21)
	Organització de sessions de presentació del Pla de sostenibilitat (→LE7.22)
Integrar la sostenibilitat en l'estratègia de comunicació institucional	Elaboració i difusió mensual de les fitxes d'ecoconsells via web (→LE7.31)
	Disseny i distribució de pòsters informatius per sensibilitzar envers la recollida selectiva de residus, informant els centres dels resultats assolits als seus edificis el 2011 (→LE7.31)
	Incorporació d'informació bàsica de sostenibilitat al manual d'acollida del personal (LE7.32)

Font: Memòria de Responsabilitat social de la UB 2011-2012

Iniciatives per proporcionar productes i serveis eficients en el consum d'energia o basats en energies renovables, i les reduccions en el consum d'energia com a resultat d'aquestes iniciatives

Actuació	Descripció	Estalvi energètic (kWh/any)	Estalvi econòmic (€/any)
Adequació de la il·luminació a la biblioteca de recerca de la Facultat d'Economia i Empresa	Reducció del 40% de fluorescents instal·lats a la sala de consulta per ajustar el nivell d'il·luminació artificial, que era excessiu	10.855	1.500
Adequació de la il·luminació a la biblioteca de la Facultat de Medicina	Apagada de línies de fluorescents en horari diürn, substitució de bombetes incandescent per bombetes de baix consum en làmpades de taules de lectura, apagada de fluorescents en prestatgeries i sectorització de línies elèctriques	30.000	4.200
Implantació de tecnologia LED a l'Edifici Històric	Substitució de 34 fluorescents en zones comunes per tubs de tecnologia LED	5.930	830
Substitució de lluminàries exteriors de la Facultat de Biologia (fase 1)	S'han substituït 15 lluminàries de tipus globus amb 35 làmpades de 160 W per 13 lluminàries de tecnologia LED. De les 13 lluminàries LED, 9 són de 80 W amb reducció de flux lumínic al 50% en hores de poca activitat i 4 són de 40 W	21.495	3.009
Instal·lació de bateria de condensadors	Instal·lació d'una bateria de condensadors a l'edifici Baldiri Reixac, de la capacitat adequada segons l'estudi dels consums de l'edifici per compensar l'energia reactiva	s. d.	s. d.
Implantació de tecnologia LED a la Facultat de Dret	Substitució de 146 bombetes de baix consum als focus del vestíbul de l'edifici principal de la Facultat de Dret per làmpades LED	8.867	1.216
Implantació de tecnologia LED a la Facultat de Geologia	Substitució de fluorescents per làmpades de format fluorescent LED a la planta baixa i escales de la Facultat de Geologia	13.462	1.885
Implantació de tecnologia LED a la Facultat d'Economia i Empresa	Substitució de 205 fluorescents per làmpades de format fluorescent LED a la planta baixa de la Facultat d'Economia i Empresa (edifici de la Diagonal, 690)	15.475	2.166
Millora energètica de l'enllumenat del pàrquing de l'Edifici Històric	Substitució de les 12 lluminàries existents amb llum vertical de 160 W sense reflector per d'altres d'estètica similar amb làmpada de vapor de mercuri de 70 W en posició horitzontal amb reflector d'alumini	6.326	885

Font: Memòria de responsabilitat social UB 2011- 2012

- Construcció de magatzems de residus especials a les facultats de Biologia i Belles Arts, la construcció del primer ja ha finalitzat està pendent de dotació de mobiliari per a l'entrada en funcionament.
- Durant aquest curs s'han realitzat sessions de formació als usuaris dels laboratoris, que han comptat amb l'assistència de més de 200 persones.
- Comissions ètiques:

La Universitat de Barcelona considera que és molt important que tots els membres de la comunitat universitària siguin conscients de les implicacions ètiques subjacents a la recerca en les diferents branques del coneixement, per això ha creat comitès específics

que valoren els projectes de recerca que requereixen experimentació animal o clínica que poden tenir implicacions ètiques.

Aquests comitès vetllen per l'adequació del disseny experimental a les normes vigents. Actualment la UB disposa de 4 comitès i un observatori.

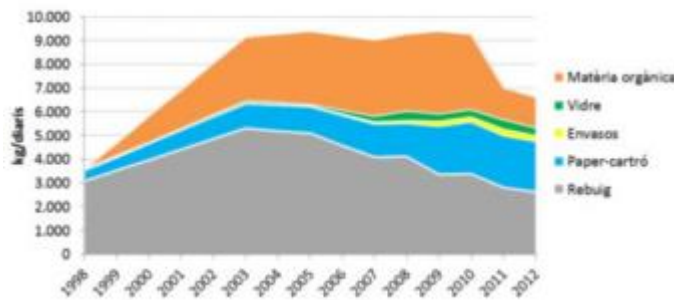
- Codi de bones pràctiques en recerca: és el document on s'estableixen les pautes d'actuació en les activitats de recerca.

Els seus objectius són:

- Millorar la qualitat de la recerca en tots els seus camps
- Establir mecanismes per garantir l'honestedat, la responsabilitat i el rigor de la recerca
- Adquirir unes bones pràctiques científiques en l'etapa de formació dels investigadors

Aquests document és aplicable a tot el personal del Grup UB que porta a terme activitats de recerca de qualsevol naturalesa.

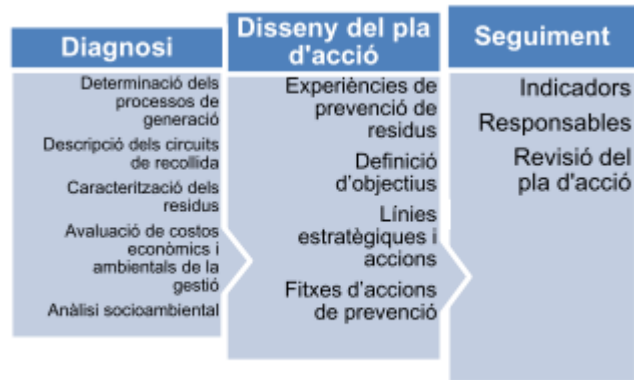
- Implantació d'un registre de control i seguiment de residus especials a tots els centres productors.

Evolució dels residus municipal generats a la UB (1998-2012). Font: OSSMA elaboració pròpia UB.

- Incorporació de criteris de gestió i administració en format digital per evitar el consum i la generació de residus de paper:
 - Implantació progressiva del Projecte Atenea-Ecofin, amb el programari SAP, que permet evitar la impressió de documents en totes les fases del procés de gestió econòmica, atès que la documentació es troba en format digital.
 - Des de la Unitat de Digitalització es treballa per eliminar progressivament l'ús de paper, substituint els documents pel format digital. Durant l'any 2013 ja s'ha començat a implantar el registre de factures digitals en format PDF, prescindint del paper amb diversos proveïdors, i s'espera completar aquest procés a partir de l'1 de gener de 2014.

- Incorporació de noves fraccions al sistema de recollida selectiva en concret matèria orgànica.
- Redacció d'una metodologia per a l'elaboració d'un pla de prevenció de residus.

Estructura de la metodologia del pla de prevenció de residus

Evolució dels principals indicadors de seguiment

LE4. QUALITAT AMBIENTAL

QUALITAT DE L'AIRE							
Proporció de dies en què es superen els valors límit de protecció de la salut per partícules PM10 a l'estació de l'Edifici Històric	%	24,51	23,45	19,73	8,33	11,11	
Proporció de dies en què es superen els valors límit de protecció de la salut per partícules PM10 a l'estació de l'Edifici Històric	%	11,66	8,33	12,93	3,14	4,74	

CONSUM DE PAPER							
Consum total de paper (kg)	kg	s.d.	s.d.	s.d.	178.510	145.671	
Proporció de paper reciclat	%	s.d.	s.d.	s.d.	40,3	27,5	
Proporció de paper totalment lliure de clor	%	s.d.	s.d.	s.d.	85,6	83,6	
Proporció de paper amb certificació d'explotació forestal sostenible	%	s.d.	s.d.	s.d.	36,7	70,8	

LE5. ENERGIA I RECURSOS NATURALS

CONSUM D'AIGUA							
Consum total	m ³	268.128	287.683	301.200	278.953	289.110	
Consum per unitat de superfície	m ³ /m ²	0,48	0,52	0,54	0,50	0,52	

CONSUM D'ENERGIA							
Consum total d'electricitat	MWh	49.701	50.390	50.989	48.146	47.563	
Consum d'electricitat per unitat de superfície	kWh/m ²	89,53	90,80	91,09	85,99	84,94	
Emissions de diòxid de sofre associades al consum total d'electricitat	Kg SO ₂	23.906,4	19.299,5	12.951,2	20.028,9	24.494,7	

Indicador	Unitat de mesura	2008	2009	2010	2011	2012	Evolució
Emissions de d'òxids de nitrogen associades al consum total d'electricitat	Kg NO _x	18.986,0	15.772,2	11.064,6	15.166,1	17.360,3	
Consum total de gas natural	milers de m ³	1.874	1.830	1.954	1.406	1.609	
Consum de gas natural per unitat de superfície	m ³ /m ²	3,38	3,30	3,49	2,51	2,87	
Emissions de diòxid de carboni associades al consum d'energia	tm CO ₂	15.556,5	14.965,9	10.491,6	12.849,6	14.261,5	

GENERACIÓ D'ENERGIES RENOVABLES							
Producció d'energia solar fotovoltaica a l'Atri Solar de Física i Química	kWh	53.587	50.509	46.030	34.895	38.198	

PETJADA ECOLÒGICA DE L'ENERGIA							
Superfície total de vegetació necessària per absorbir les emissions de CO ₂ generades pel consum energètic als edificis de la UB	Ha	2.635,6	2.541,3	1.977,1	2.134,2	2.383,2	
Superfície relativa de vegetació necessària per absorbir les emissions de CO ₂ generades pel consum energètic als edificis de la UB, per m ² de superfície construïda	m ² /m ²	47,48	45,79	35,32	38,12	42,56	

LE6. RESIDUS**RESIDUS MUNICIPALS**

Quantitat total de residus municipals generats diàriament als edificis de la UB	Kg diaris	9.261	9.396	9.295	7.012	6.611	
Fracció resta	Kg diaris	4.143	3.352	3.412	2.819	2.636	
Matèria orgànica	Kg diaris	3.222	3.470	3.179	1.358	1.282	
Paper-cartró	Kg diaris	1.354	2.041	2.181	2.173	2.106	
Envasos lleugers	Kg diaris	146	215	235	271	240	
Vidre	Kg diaris	396	319	288	391	347	
Proporció de residus municipals recollits selectivament	%	55	64	63	63	60	

RESIDUS ESPECIALS

Residus químics	kg	46.890	44.353	48.484	51.573	48.764	
Residus sanitaris	litres	118.024	133.865	142.331	135.439	132.162	
Residus d'animals d'experimentació	kg	13.831	14.887	14.121	13.292	13.218	

ALTRES RESIDUS

Equips electrònics	kg	14.123	13.055	6.770	7.180	5.025	
Piles	kg	1.383	445	347	794	493	
Fluorescents	kg	1.919	3.030	2.626	1.527	1.824	
Cartuts de tinta i tòners	kg	1.247	1.856	1.645	2.419	1.935	

LE7. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Indicador	Unitat de mesura	2008	2009	2010	2011	2012	Evolució
-----------	------------------	------	------	------	------	------	----------

COMUNICACIÓ AMBIENTAL

Notícies ambientals publicades a Comunicacions (comunicació externa)	Unitats	60	55	59	120	158	
Nombre de notícies ambientals a Intranet UB (comunicació interna)	Unitats	31	25	37	32	36	
Nombre de notícies ambientals a MonUB (comunicació interna)	Unitats	38	33	35	70	57	
Visites al Blog del Pla de Sostenibilitat	Unitats	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	12.267	s.d.

CONSULTES A L'OSSMA

Nombre de consultes registrades	Unitats	62	61	80	57	66	
---------------------------------	---------	----	----	----	----	----	--

LE9. SOSTENIBILITZACIÓ CURRICULAR I FORMACIÓ EN SOSTENIBILITAT**ÚS DELS RECURSOS DE BIBLIOTEQUES**

Usuaris	Milers	5.394,6	5.532,7	5.479,6	5.229,5	4.898,5	
Consultes al catàleg web	Milers	3.989,6	10.719,5	25.114,8	28.018,0	26.305,3	
Prèstecs	Milers	688,4	714,2	826,7	934,8	927,7	
Consultes revistes electròniques	Milers	457,7	620,2	721,7	592,7	578,0	
Visites a bases de dades	Milers	602,5	962,0	735,9	812,5	894,5	

DOCÈNCIA EN SOSTENIBILITAT

Proporció de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de grau	%	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Nombre total de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de grau	Unitats	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Proporció de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de postgrau	%	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Nombre total de crèdits sobre sostenibilitat en titulacions de postgrau	Unitats	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.

LE10. RECERCA EN SOSTENIBILITAT

RECERCA EN SOSTENIBILITAT							
Nombre total de projectes i contractes de recerca sobre sostenibilitat	Unitats	164	174	195	127	117	📉
Proporció de projectes i contractes de recerca sobre sostenibilitat	%	17,9	16,4	16,4	17,7	15,1	📉

Nota: Els valors fan referència a totals anuals, excepte en els indicadors relatius i en aquells on s'especifica un altre període de temps. Consulteu els indicadors de sostenibilitat de la UB al [loc web de l'OSSMA](#).

E5: Transparència social i participació en la presa de decisions

- El Consell Social¹⁷ és l'òrgan de participació de la societat en la Universitat. També és un dels espais de relació de la Universitat de Barcelona amb la resta de la ciutadania catalana.

És un òrgan en que participen diferents grups d'interès. Esta format per quinze membres: vuit que representen la societat catalana (més un novè que únicament es considera un convidat i no pròpiament un membre) i set que representen la comunitat universitària de la UB.

L'any 2011 la composició del Consell Social era la següent:

Grups d'interès	%	Valor absolut
PDI	18,75%	3
PAS	18,75%	3
Estudiants	6,25%	1
Representants de la societat	56,25%	8+1
Total membres		15 (+1)
Homes	81,25%	13
Dones	18,75%	3

- La creació de la comissió per a la RS ha estat una eina per a l'estimulació del diàleg, on es troben representats els alumnes, el PDI, PAS així com els càrrecs de govern principals.
- La memòria de responsabilitat social ha pres com a base la Global Reporting Initiative (GRI) i el Pla Director. Aquests dos documents hi han contribuït a abordar les primeres qüestions que ens hem hagut de plantejar per elaborar una memòria que fos realment informativa.

¹⁷ Articles 67 a 70 de l'Estatut de la UB